

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	12—	6—	2—	

v upravnishtvu prejemam:

celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 22—	11—	5—	1—90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 94.

Izbija vsak dan zvečer izveniš modelje in praznika.

Inserti veljajo: peterostopna pečit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne osi.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto skupaj naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 25—	13—	6—50	2—30	

za Nemčijo:

celo leto naprej	za Ameriko in vse druge dežele:
K 30—	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 88.

V starem tiru.

Z veliko napetostjo je vsa javnost pričakovala letošnje zasedanje delegacij, kajti vsa znamenja so kazala, da je vendar že enkrat premagano tisto lažipatrijotično stališče, ki je doslej vedno veljalo v delegaciji, da se namreč s kritiko zunanje politike državi škodo dela. Stvarna kritika zunanje politike ni samo pravica, nego dolžnost delegacije in pri nas je taka kritika toliko potrebnejša, ker je danes skoro vsa javnost prepričana o tem, da naša zunanja politika ne hodi po pravih potih in ker čuti vsa država strašne finančne in gospodarske posledice te politike.

Pričakovalo se pa ni samo ostre kritike avstrijske zunanje politike, ampak pričakovalo se je tudi, da bodo delegatje povedali še kaj več, kakor da so nezadovoljni z grofom Berchtoldom. Zlasti se je pričakovalo, da se bodo jugoslovanski delegatje oglašili s konkretnim programom, po katerem se naj zagotovo dobri odnosi med Avstrijo in Srbijo in po katerem se naj v okviru monarhije reši jugoslovanski problem. Zadnji čas je namreč, da je že enkrat konec splošnostim, ki so največkrat že banalne in da se vsi avstrijski javnosti določno pove: to in to je naš program, tako se naj urede notranje razmere, tako in tako se dajo ustvariti pogoji za prijateljsko razmerje med Avstrijo in drugimi državami.

Začetek delegacijskih razprav nam je pa prinesel veliko razočaranje. Mogoče je pač, da bodo jugoslovanski delegatje tekom zasedanja še kaj več povedali, ali z govornikom, ki ga je imel dr. Korošec, ne more biti nihče zadovoljen. Da njega bolj zanima veljava katoliškega elementa v pretežno mohamedanski Albaniji in protektorat Avstrije nad katoličani v Srbiji — kateri protektorat pač ni v stanu ugodno vplivati na avstrijsko-srbsko razmerje, to je naposled še postranska stvar, četudi kaže, da so klerikalci v prvi vrsti in pred vsem drugim pač klerikalci, to je služabniki ideje, ki stremi ne glede na vse drugo za gospodstvom katoliške duhovščine celo v tujih državah. Nimamo nobenih simpatij za avstrijski protektorat nad katoličani

v Srbiji, zakaj če Avstrija v imenu verskega principa sega v področje tuje države, potem se ne more dobro braniti, če posega Rusija v imenu istega principa v zadeve pravoslavne prebivalstva Galicije, Italija pa v imenu narodnostnega principa v primorske zadeve. Pa, kakor rečeno, je to stvar postranskega pomena, ter le kaže, da se katoliški duhovnik celo v najvažnejših mednarodnih vprašanjih ne zna povzpeti na neki višji nivo: tisti dr. Korošec, ki je zahteval boljše razmerje s Srbijo, se je potegoval za stvar, s katero se dosega boljše razmerje očitno otežuje.

Boljšje razmerje s Srbijo! To je zahteva, za katero se vsi delegatje unemajo, pa kakor nihče drugi, tako tudi dr. Korošec ni vedel nič pozitivnega povedati, kako naj se uresniči, na kakih političnih in gospodarskih podlagi se da to morda doseči, nego se je le omejil na splošno željo, kar pač nima nič posebnega pomena.

Tudi v tem oziru ni nič pozitivnega povedal, kaj naj naša država stori, da bi njene notranje razmere zlasti z ozirom na Jugoslovane konsolidirala in jih uredila razmeroma primerno. Rekel je pač, da je avstrijska in ogrska politika proti Jugoslovonom tako nesrečna, da je v stanu ustvariti kako iredento, a to je zopet le trivialna splošnost, samo izraz nezadovoljstva z notranjo politiko, ne pa določen nasvet, kako se naj Jugoslovane zadovolji.

Ne, dr. Korošec govori nam ne ugaja, izvzemši odstavek o Italiji, ki je v bistvu povsem resničen in nam je le žal, da ga — sedeč po priobčenih poročilih — ni energičneje podčrtal in da ni z največjo odločnostjo nastopil proti predrznim in provokantnim demonstracijam, ki se zdaj vpirajo v Italijo. Dr. Korošec ve tako dobro kakor mi, da bi vlada pri nas ne dopustila protidemonstracij zoper provokacije v Italiji, dasi so žaljive za ves slovenski narod, žaljive toliko bolj, ker so bili Slovenci v Trstu napadeni, a ravno zato bi se bil moral dr. Korošec tudi v tej stvari oglašiti, zlasti ker nam je le vse bližja, kakor vsi katoliški in mohamedanski rokomavhi v Albaniji.

V delegaciji ni tako lahko priti do besede; kdor jo ima, mora to priključno dobro izkoristiti. Bomo videli,

če bodo drugi jugoslovanski delegatje svoje naloge bolje izpolnili, kakor jo je dr. Korošec, ki je vozil v starem tiru in se ni znal povzpeti na višje stališče.

Katoliško narodno obrambno delo.

(Dopis obmejnega Slovenca.)

»Zveneče fraze je spuščal v svet (dr. Ravnihar) o škandaloznih razmerah pri sodnih, a zopet je pozabil povedati, da so njegovi liberalni tovariši odvetniki največ krivi, ker si ne upajo zastaviti besede v obrambo jezikovnih pravic slovenskega ljudstva, ker se bojijo, da se ne bi zamerili nemškemu in nemškutarskim sodnikom.« To perfidnost si je dovolil »Slovenec« dopisnik med drugim gabnim zmerjanjem v poročilu o mariborskem shodu narodne stranke. — Težko je reči, je li hinavščina slov. klerikalcev gnusnejša tedaj, kadar pretakajo svoje krokodilove solze nad usodo koroških Slovencev ali tedaj, ko zatrobentajo na versko stran. Eno je gotovo: farizejstvo je v obojem brezmejno... Vsakemu poštenemu obmejnemu Slovincu (tudi klerikalcu), ki pozna narodno delo tukajšnjih najodločnejših klerikalcev (Roškarjev, Piškov in drugih, je morala zastati kri v žilah, ko je bral to številko »Slovenca«. Trditev, da štajerski Slovenci napredujejo, odkar je prišel »veliki, srečni dan«, ko je nastala »Kmečka zveza«, more izreči le najhujši klerikalen cinik.

Navajamo tri tipične slučaje, ki bodo najlepše pokazali katoliško-narodno obrambo v vsej nagoti.

I. V dobi, ko se je prvič vršila na Pesnici pri Mariboru (volilni okraj posl. Roškarja) agitacija za nemško šolo, se je posl. Roškar potepal po Beli Krajini, tam ščuval rojake proti rojakom, proti poneumnjevalnici otrok svojih volilcev pa še do danes niti z mazincem ni gnil. (Poslanec bi moral biti vendar gibna sila vsega javnega, kulturnega in gospodarskega življenja v svojem volilnem okraju, po kler. logiki pa je nar. voditeljstvo le vir ugodnega življenja in častihlepnosti.)

II. a) Mariborska sodnija se je obrnila po informacije na župnijski

in občinski urad v mariborski okolici. Občinski urad (župan priprost kmet) je odgovoril slovensko, župnijski pa — nemško (župnik odlični »katoliško-narodni« mož). b) Na davkarijo je prišel plačevati kmet davek, znal je nemško, govoril pa je slovensko, takoj za njim je prišel rejen katoliško narodni župnik — in govoril samo nemško. (Pri davkariji je par uradnikov, ki faktično ne razumejo niti besedice slovensko, vsaj sami tako zatrjujejo, čeprav imajo dnevno po sto slovenskih strank. Mariborski klerikalni mogotci o tej sramotni krivici še niti besedice niso zinjili, kamoli, da bi kaj ukrenili, t. j. vršili svojo proketo narodno dolžnost. Saj imajo vso politično moč spodnještajerskih Slovencev v rokah — in torej logično tudi vse dolžnosti. Na glavarstvu ni nič boljše.)

III. a) Pred leti mariborski klerikalci še niso imeli advokata, ki bi odiral kmete na katoliški podlagi. Zato so si poklicali dr. Leskovarja iz pisarne dr. Šusteršiča. Mož je takoj krepko zasadil motiko v zapuščeno njivo v mariborski okolici. Nobena pot mu ni bila pretežavna, noben čas predrag, ne dežja, ne blata, ne burje, ničesar se ni bal, če ga je klical narod. V najzakotnejših krajih, kot na Ploderšnici, kjer ni ne cerkve, ne šole, ne bele ceste, je oznanjeval nezavednemu ljudstvu zgodovino naših pradedov. Ljudstvo je kmalu izpregledalo: advokat dr. Leskovar je naš pravi prijatelj. In naše »dobro, nepokvarjeno ljudstvo« ni nehvaležno: po par letih (5) se je dr. Leskovar prepričal, da je pot k njegovim bližnjim in prijetnejša, tudi k Magdalenini ni ravno predalec — in — pravi prijatelj čuva svoja sveta čustva v prsih, ne na jeziku. Advokat dr. Leskovar torej sedaj molče trobenta...

b) Pa pogledjmo, kako pisarna katoliško narodnega advokata »zastavlja besede v prid slov. ljudstva« pri sodniji. (Obenem krasna slika kat. narodnega delovanja klerikalnih starešin.) Videli smo sledeči prizor:

C. kr. sodnija v Mariboru. Sodnik (Nemec, slovenščine popolnoma zmožen), zapisnikar — nemški avskultant, tudi zmožen slovenščine), stranki obe slovenski, nezmožni nemščine. Zagovornik ene stranke golobradi mladenič iz pisarne dr.

Leskovarja, starešina kat. akad. društva »Zarje«, Juvan. (»Zarja« rešuje, oz. skuša reševati z vsakoletnimi veseliciami št. Ijske Slovence, — cenjeni čitatelj si bo lahko takoj napravil sliko, kako približno izgleda to reševanje.) Obravnava se je vršila trikrat, vsakokrat po 2 uri. Junak Juvan, eden najnadebudnejših grobovnikov kat. nar. »Zarje« ni izpregovoril pri celi obravnavi s sodnikom in z zapisnikarjem niti besede slovenski. Stranka, ki ni razumela nemško, je zvedela šele od nemškega sodnika, kaj trdi katoliško - narodni zagovornik.

Ne bomo pisali komentarja tej gnusni »kat. narodnosti«, (slične pritožbe slišimo o tem junaku dan za dnem, celo predstavljali se je na sodniji slovenskim kolegom v blaženi nemščini), stavljamo si le eno vprašanje: če »zastavlja pri sodniji v prid slov. ljudstva besede« na ta način mladenič, ki je šele ravnokar prišel z univerze, iz okrilja akad. društva (kat. nar.), ki bi imel biti še na potu idealov in nadebudnih načrtov za delo v blagor svojega naroda, — kako »zastavlja besede« šele njegov gospodar dr. Leskovar, predsednik nar. »Slov. Straže«, ki je bil v šoli dr. Šusteršiča, in druge zvezde — vodnice: Korošca, Roškarja, Piška...

Da, da, »veliki, srečni dan« nam je napolnil s porodom »Kmečke zveze!« —

Iz avstrijske in ogrske delegacije.

Vojni odsek ogrske delegacije je razpravljaval včeraj o vojnem proračunu. Vojni minister Krobatin je odgovarjal na razna vprašanja ter zagovarjal višje izdatke napram prejšnjim letom zlasti višje izdatke za fortifikacije na južnovzhodnih mejah monarhije in izdatke za vpokojene častnike. V debato je posegel tudi ministrski predsednik Tisza, ki se je bavil z zunanjim položajem ter naglašal, da naš zunanjepolitični položaj ni tak, da bi zahteval višje izdatke. Proračun vojnega ministrstva je bil nato sprejet kot podlaga specialne debate.

Tudi v avstrijski delegaciji se je bavil vojni odsek s proračunom voj-

LISTEK.

Dejansko skesanje.

Luigi Calco.

Veljavni avstrijski kazenski zakon vsebuje mimo zastarelih, okostenelih, preživelih, krutih in naravnost nečloveških določil tudi marsikatera taka določila, katere naš pravni prijetno iznenadijo vsled svoje umestne miline. Tako izjemo najdemo v § 187. kazenskega zakona, ki govori o nekaznivosti tatvine in poneverbe zavoljo dejanskega skesanja. To zakonito določilo je že marsikatero grešnika, ki je krenil s prave poti, a se pravočasno skesal in še pravočasno poravnal provzročeno škodo, rešilo sramotne ječe in mu omogočilo, da je s poznejšim poštenim življenjem izbrisal svoj pregrešek proti tuji lastnini.

To zakonito določilo pa ne prihaja v dobro le neposrednemu storilcu, temveč tudi njegovim pomagajem (deležnikom), vendar je pa na obe strani predpogoj za nekaznivost, da se mora vsa nastala škoda povrniti poprej, predno je izvedelo to sodišče ali kaka druga oblast in da mora vsak prizadeti krivec storiti svoje korake za poravnano škodo.

V nastopnem hočemo orisati kazenski slučaj, čegar poslednje dejanje se je odigralo pred ljubljanskim deželnim sodiščem in v katerem je bila odmenjena prej navedenemu zakonitemu določilu naravnost usodepolna vloga, ker se je na podlagi te izjeme glavni krivec, zapeljivec in začetnik kaznivnega dejanja odtegnil svoji pošteno zasluženi kazni, ubogi zapeljavec pa prišel pod nož kazenskega zakona.

Delavec Jakob Hlebažna je bil zaposlen v neki tovarni in je shajal s svojo pičlo mezdo dobro in slabo, kakor more ob današnji hudi draginji pač izhajati delavec, ki si je v prav mladih letih zgradil lastno ognjišče in ki je bil potem še deležen obilnega otroškega blagoslova. Ni se čuditi, da se je pojavilo večkrat pri njegovi hiši pomanjkanje, a vzlic temu ni krenil s prave poti, temveč ostal pošten.

Toda prišla je skušnjava in Jakob Hlebažna ji je podlegel. Začel je izmikati v tovarni razne stvari in jih neopaženo odnašati. Svoja izmikanja je vedno drznejše nadaljeval in tako se mu je posrečilo, v kratki dobi pol leta v tovarni pokrasti blaga v vrednosti morda 1000 K, čegar večji del je tudi srečno naprej spečal.

Le neki veliki kos je ušel dostej še srečno njegovim tatinskim pristom, ker ga Hlebažna zbog njegove

velikosti ni mogel neopaženo spraviti iz tovarne. Ako se je hotel potatiti tudi tega komada, moral si je iskati pomagaja, s čegar pomočjo bi ta komad speljal na varno.

Premišljeval je na vse strani, kje bi dobil takega moža. Končno so mu običajne njegove misli pri tovarišu Simonu Prazniku, ki je bil nameščen v tovarni kot voznik pri električni napravi, ki je služila za prevažanje surovega blaga in izdelkov po tovarni in tudi izven nje. Hlebažna si je bil na jasnem, da Prazniku svoje nakane ne sme odkrito razodeti, temveč da mora pri tem prav previdno stopati. Hlebažna je poznal dobro Praznika, ki je bil že dolgo vrsto let v službi tovarne, oženjen in oče štirih nepreskrbljenih otrok; vedel je torej, da se ne boče dal kar meni nič tebi nič pridobiti za to, da bi vzel na svoj voz dotični komad in ga prilično speljal iz tovarne, potem pa na kakem pripravnem kraju vrgel z voza.

Začel je okrog Praznika hoditi, kakor mačka okrog vrele kaše. Sem in tja mu je plačal kak vrček piva in mu pri tem govoril o slabih zasluhkih in o slabih časih, ki najbolj tarejo uboge oženjene delavce. Pri tem je pa v svoje pogovore vpletal previdno, kako se marsikateremu delavcu smehlja sreča in mu naklanja lahke zaslužke, da more potem sebi in svoji rodbini privoščiti kaj boljšega. To

ko je večkrat Hlebažna obdelaval Praznika. Ko je mislil, da ga je dovolj obdelal in premotil, mu je pri pičli nekoč povedal, da je v tovarni za slepo ceno kupil večji komad in da bi dal dotičniku, ki bi mu speljal ta komad iz tovarne, rad 10 ali celo 15 kron za to. Prazniku, čeprav je bil od pičle že nekoliko omoten, se je zdelo ta visoka nagrada za malenkosten trud nekoliko sumljiva. Ko je pa Hlebažna le v njega govoril in govoril ter mu končno še kar v roko vsilil teh 15 K, se je vdal in obljubil Hlebažni, naložiti dotični komad na svoj voz, ga speljati iz tovarne in ga na domeničenem kraju vreči z voza.

Praznik je takoj drugi dan naložil dotično blago neopaženo na svoj voz in srečno speljal iz tovarne. V smislu dogovora s Hlebažno je vrgel blago na domeničenem kraju raz voz. Stvar se je stekla popolnoma po volji in bi najbrže ostala za vedno, ali pa vsaj za dolgo prikrita, če ne bi v tovarni po naključju pogrešili ravno ta veliki kos.

Tovarniški blagajnik je ukrenil takoj obsežne poizvedbe, vsled katerih je začel leteti sum na Jakoba Hlebažna, čegar razmere so se v zadnjem času vidno obrnile na boljše. Ne da bi veliko premišljeval, ali je sum upravičen ali ne, se je podal tovarniški blagajnik k Hlebažni in mu takoj zalučil v obraz očitanje, da

je on ukradel v tovarni oni veliki komad. Hlebažna, ki je mislil, da ga je izdal Praznik in da so prišle njegove tatvine že na dan, je takoj priznal odkrito svoje dejanje in vrnil blagajniku dotični veliki kos in še ostalo blago, v kolikor ga ni še razpečal, kar je pa previdno zamolčal.

Nekako ob isti uri, ko se je tovarniški blagajnik podal k Hlebažni, morebiti malo prej ali pa malo pozneje, so pa izvedeli tudi orožniki za te tatvine v tovarni. Ukrenili so takoj obsežne poizvedbe hip na to, ko je Hlebažna oškodovanec tovarni že vrnil izmaknjene stvari.

Hlebažna je poizvedujočim orožnikom, enako kot tovarniškemu blagajniku, odkrito priznal zelo tatvine in se skliceval na tovarniškega blagajnika v dokaz, da je vse ukradene stvari že vrnil tovarni. Zaeno je pa povedal, da mu je za odškodnino 15 kron speljal veliki komad iz tovarne Simon Praznik.

Orožniki so takoj nato zaslili še Praznika, ki se je pa takoj pri prvem zaslišanju obnašal zelo sumljivo in se zapletel v razna protislovja, ki so dala orožnikom povod, da so poleg zapeljivca Jakoba Hlebažna ovadili državnemu pravništvu še zapeljivca Simona Praznika.

Na predlog državnega pravništva se je vpeljala proti obema obsežna preiskava, ki pa ni spravila

nega ministrstva. Nadaljevala se je debata o vojnem ordinariju. Delegat Leuthner je izrekel sum, da namerava vojno ministrstvo onemogočiti dvoletno vojno službo. O zvišanju plač častnikov pravi, da bi moralo vojno ministrstvo to zvišanje zagovarjati pred delegacijama dokler še niso druge postavke rešene in dokler je še kaj denarja, ne pa tako, da bi tako zvišanje povzročilo nove izdatke. Govorilo je še več delegatov, med njimi delegati Exner, Vasiljko in Loser, ki pa so se bavili skoro izključno le s splošnimi vprašanji.

Odsek za zunanje zadeve v avstrijski delegaciji je nadaljeval tudi včeraj svojo debato ter prinesel nekatere interesantne točke. Skozi vse govore je vlekel, kakor rdeča nit vprašanje, kako vzdržati monarhijo in jo obvarovati pred razpadom. Fraze, kakor notranja konsolidacija, brez navedbe sredstev, s katerimi bi se dalo to doseči, pač nimajo dosti vrednosti. O bistvu govora delegata Langenhana smo že poročali snoči. Govoril je precej izživljeno proti Rusiji in slavil ter koval v zvezde trojevo. Delegat Grabmayr je govoril o tripelententi ter izrekel mnenje, da ne more priti do splošne evropske vojne, če se Anglija ne postavi brezpogojno na stran Rusije in Francoske, od koder grozi Evropi nevarnost. Tudi on vidi v trojevi mnogočeno garancijo za evropski mir. Bavi se nato z notranjepolitičnimi razmerami ter naglašja, da je bilo do sedaj izdanih s § 14. tekoma par mesecev že 11 zasilnih naredb, upa pa, da grof Stürgkh ne bo želel doseči rekordnih števil vlad Thuna in Koerberja. Paragraf 14., popolnoma spačen in demoraliziran, je danes popolnoma drugačen, kakor so ga zamislili ustvaritelji. To absolutistično epizodo je na vsak način najostreje grajati, dasiravno ljudstvo za parlamentarno delovanje danes nima več potrebnega smisla. Konferenca načelnikov strank naj bi bila petarda proti vladi, pa je skušala vladne korake opravičiti. Govornik ironično zagovarja nato grofa Stürgkha, češ, da ni sovražnik parlamenta in ne sovražnik Nemcev. Kdorkoli bo v Avstriji ministrski predsednik, mora računati z dejstvom, da je nadvlada Nemcev v Avstriji nemogoča. Kakšni vladi pa očitati sovraštvo do Nemcev, če sedi v tej vladni človek, kakršen je justični minister Hochenburger, je popolnoma nemogoče. Hochenburger bi ne ostal niti trenutke v vladi, ki bi delala protinemško politiko.

Delegat grof Clam - Martiniz je zagovarjal trojevo. Svoje posebno veselje je izražal nad izvajanjem »črno - žoltega Jugoslavana dr. Korošca«. Priznava važnost jugoslovanskega vprašanja obsoja pa stremjenje po zblizanju jugoslovanskih plemen med seboj.

V popoldanski seji je govoril za delegatom Jedrzejewiczem delegat dr. Šusteršič. Tudi on je bil vedno za to, da se ohrani zveza z Italijo, vpraša pa zunanjega ministra, ali je res, da sta razpravljala z italijanskim zunanjim ministrom na opatijski entreviji tudi o avstrijskih notranjepolitičnih zadevah. Bilo bi sramotno za samostojnost, dostojanstvo in suvereniteto monarhije, če bi imela kaka tuja država pravico vmešavati se v naše zadeve. Splošno se je opazalo, da se opatijskega sestanka ni udeležil tržaški namestnik, morda

namenoma. Treba je napram sosedom popolnoma jasno začrtati meje. Italija se preveč briga za Italijane, ki žive v naši monarhiji, celo italijansko vladno časopisje govori o zatiranju italijanskega elementa dočim je resnica ta, da vživajo Italijani v Avstriji vse one pravice, ki jih vživajo vsi drugi narodi, da, v marsikaterem oziru zavzemajo celo privilegirano stališče. Govornik se bavi nato z razmerami v Trstu, Gorici in na Primorskem sploh. Glede zunanje politike se pridružuje govornik dr. Korošču glede protektorata nad katoličani v Albaniji. O Albaniji govoreč zastopa stališče, da Avstrija ne sme mirno gledati, kako izginja tam na tisoče Albancev. Če smo proglasili Albanijo za svoj življenski interes, potem moramo gledati, da bo mogla Albanija živeti. Pri likvidaciji balkanske krize nismo ne samo ničesar pridobili, marveč celo izgubili dobre pozicije. Obžalovati je, da se je pri tej priliki pokazalo, da nimamo dobre pozicije v trojevi in da smo odvisni od Berolina. Izgubili smo tudi svojega prejšnjega zaveznika Romunsko. Brzojavka nemškega cesarja romunskemu kralju Karlu je obžalovanja vreden znak in karakteristična za to, kako se dela z Avstrijo v trojevi. Treba je, da si varuje Avstrija svojo samostojnost. Konča z besedami: Slovenci nečemo biti v kaki južni marki in ne v Veliki Benečanski, tudi se nečemo potopiti v pravoslavlje.

Delegat Lewickij se je baval pred vsem z razmerjem Avstrije napram Rusiji, pri čemer je ostro napadal rusko politiko. Govoril je še delegat vit. Mniskcz - Tchorzniczi in nato zunanji minister grof Berchtold. Najprej se je baval z ustanovitvijo samostojne Albanije. Ustanovitev je bila končana z imenovanjem kneza, notranja organizacija pa še danes ni končana. Reorganizacija posameznih panog deželne uprave in deželne kulture albanske je predpisana po sklepah londonske reunije. Seveda sta se tudi glede tega sporazumeli Avstrija in Italija. Kontrolna komisija je izdelala že načrt organskega statuta za Albanijo, ki obsega določbe v državi, finančni, justici, sodništvu, orožništvu, milici i. dr. Epirski nemiri tvorijo sedaj resno skrb za albansko državo, vrše se pa pogajanja med kontrolno komisijo in Epirci. V zvezi s temi pogajanjmi so se sovražnosti ustavile. Za Avstrijo je Albanija potrebna za vzdržanje ravnotežja v Jadranskem morju in za prostost avstrijskega plovstva. Glede orijentalskih železnic pravi, da je sprejela Avstrija princip internacionaliziranja teh železnic v Srbiji in Grški. Pojavile so se z ozirom na praktično izvedbo tega principa težkoče. Gotovo pa je, da avstrijska vlada tozadevnih pogajanj ne bo dala iz rok in jih ne bo prepustila drugim. Kar se tiče vprašanja solunskega pristanišča, se Avstrija noče eksponirati niti za izvetje Soluna od suverenitete kake balkanske države, niti za internacionaliziranje ali municipaliziranje. Tako izjemno stališče Soluna za Avstrijo nima posebnega interesa. Avstrija se pa zavzema za pravico največjih udobnosti in za lastno prosto trgovsko ozemlje v Solunu. Glede Romunske pravi, da bo vlada tudi v bodoče iskala prijateljskih in zaupnih stikov z Romunsko. Z ozirom na Italijo pravi, da sta interesi Avstrije in Italije glede Albanije identični. Avstrija tudi ni prevzela napram Italiji nobenih

novih obveznosti glede vzhodnega Sredozemskega morja.

Bolazen našega cesarja.

Včerajšnji večerni bulletin o cesarjevem zdravstvenem stanju se glasi:

Pri enakem objektivnem zdravstvenem stanju je kajlej čez dan nekoliko ponehal. Cesar se je mudil čez dan eno uro v mali galeriji pri odprtem oknu. Sprejel je princa Leopolda v daljši avdijenci.

Privatno se poroča, da kažejo vsi simptomi, da se cesarju zdravje boljša. — Ozdravljenje napreduje počasi, za kar je iskati vzrok v visoki starosti cesarja in v njegovi dispoziciji za katar. Med tem pa, ko je imel cesar pri zadnjem bronhijalnem katarju pred 7 leti tudi katar sapnika, se ta sedaj ni pojavil. Tudi srce deluje dobro in apetit je zadovoljiv.

Boji v Epiru. — Premirje.

Kakor poročajo uradno iz Kastorije, so prijeli epirski prostovoljci Albance pri gorski skupini Lošan ter so jih z velikimi izgubami pognali nazaj. Albanci so se umaknili proti Koloniji. Iz Beograda poročajo, da so Epirci v zadnjih bojih izstrelili vso svojo municijo, ter so zato tudi tem rajši sprejeli od kontrolne komisije ponudeno premirje. Čas, ko se bodo vršila pogajanja, bo porabil Zografos, da bo izpolnil municijo in da bo poslal nove čete proti Albancem.

Kakor poročajo iz Epira v Ate-ne, so holandski častniki postavili pri svojih pozicijah bele zastave. Tudi poveljniki epirskih čet so odredili premirje. Pogajanja glede določitve nevtralnega pasu med nasprotniki so se že pričela. Pogajanja se bodo vršila v Santi Kvaranti. Kontrolna komisija pa bo baje prevzela tudi nadzorstvo nad izvedbo reform, ki jih namerava albanska vlada v teh pokrajinah. Velešile so svojim zastopnikom pri komisiji že dali tozadevna pooblastila.

Pismo iz Bolgarije.

V Sofiji, 6. maja.

Narodno sobranje je v zadnji svoji seji započelo razpravo o predlogu, naj se izvoli parlamentarna preiskovalna komisija, ki naj preišče in pregleda vse, kar se nanaša na upravo ministrstev Gešov in dr. Danev.

Predvsem se naj natančno preišče državna uprava za časa vojne. Ta predlog je stavila tako vladna večina, kakor tudi opozicija. Zato ni dvomiti, da bo ta predlog v sobranju sprejet skoro gotovo soglasno.

V imenu večine je predlog zagovarjal najprvo poslanec dr. Načov.

Njegov govor je bil miren, dokaj stvaren in brez vsake osti. Zato so tudi izostali vsi viharji v zbornici, s katerimi se je v javnosti z vso gotovostjo računalo, čim pride v razpravo predlog o preiskovalni komisiji.

Govor Načeva je zanimiv v dveh oziirih: Načov je namreč izpovedal, da je veliki vezir Kijamil paša že po bitkah pri Lozengradu in Ljule Burgasu dne 11. novembra 1912 ponudil mir, a da ga je Bolgarija odklonila ter ukazala, naj bolgarska ar-

mada prodira proti Cataldži. Šele, ko so Bolgari pri Cataldži bili občutno poraženi — Načov pravi sramotljivo: »Tu je imela naša armada mal nesploh, prvi v tej vojni —, se je vlada odločila, da prične mirovna pogajanja, ki so imela za prvo posledico, da se je zaključilo premirje. Tako je došlo do mirovne konferen-ce v Londonu, kjer je, kakor znano, zastopal Bolgarijo dr. Danev.

Toda za hrbotom takratne vlade in mirovnega pooblaščenca dr. Daneva se je istočasno pogajal s Turki glede miru gosp. Kalčev.

Poslanec Načov je v tem pogledu izjavil to - le: »Dne 21. decembra 1912, ko so se še nadaljevala mirovna pogajanja v Londonu, je gosp. Kalčev odpotoval v Carigrad, odkoder se je vrnil dne 30. decembra, noseč sabo v žepu mir s Turčijo. Toda ministrski predsednik Gešov je ta mir odklonil in je podal celo svojo demisijo.«

Na to razkritje poslanca Načova je zaklical opozicijski Side-rov: »Kdo je poslal Kalčeva v Carigrad? Povejte to istorijo!« poslanec Omarčevski pa je s sonornim glasom zahteval: »Povejte vendar tistega, ki je Kalčeva poslal v Štambul in ki mu je dal pooblastilo, da se za hrbotom vlade pogaja s Turki!«

Načov je na te medklisce odgovoril: »To ni moja stvar, na ta vprašanja bo odgovorila preiskovalna komisija.«

Svoja izvajanja je končal z vzklikom: »Bolgarski narod hoče izvedeti, kdo je zakrivil pogrom, ki je zadel Bolgarijo. To je njegova enodusna želja. Zato je potrebna parlamentarna preiskovalna komisija, ki bo izsledila krivce!«

Ta izvajanja poslanca Načova so interesantna, kakor smo že zgoraj naglašali, v dveh oziirih:

Prvič, ker se na usta tega poslanca prvič v bolgarski javnosti priznava, da je bila bolgarska armada pri Cataldži poražena, kar se je do sedaj skrbno prikrivalo;

drugič pa, ker je Načov razkril, da je car Ferdinand že takrat, ko so se trljala mirovna pogajanja v Londonu, na svojo pest spletkaril ter se brez vednosti ministrskega predsednika Gešova in njegovega kabineta, brez vednosti mirovnih delegatov v Londonu in za hrbotom zaveznikov — Srbije, Črne gore in Grške, pogajal po svojem odposlancu Kalčevu za mir s Turčijo.

Iz tega razkritja je razvidno, da je car Ferdinand že decembra meseca leta 1912, imel namen za hrbot svojih zaveznikov skleniti separaten mir s Turčijo in pustiti na cedilu svoje zaveznice Srbijo, Črno goro in Grško.

To sramotno izdajstvo je takrat preprečil ministrski predsednik Gešov, ki ni hotel sprejeti miru, ki ga je na svojo pest sklenil carjev odposlanec Kalčev s turško vlado.

Kot drugi govornik je v narodnem sobranju nastopil vladinovec Ivan Angelov. Njegova izvajanja so bila v toliko zanimiva, ker se je sam aktivno udeležil vseh vojnihi operacij in ker je navedel marsikatero veleinteresantno podrobnost, zlasti izza bolgarsko - srbske vojne.

Debata o predlogu glede preiskovalne komisije se nadaljuje v petek, dne 7. maja.

V tej seji pridejo na vrsto tudi opozicijski govorniki, katerih izvajanja bodo, kakor se zatrijuje v opozicijskih krogih, naravnost senzacionalna.

Seveda bom o vseh zanimivostih takoj in izčrpno poročal.

—1.

Štajersko.

Neverjetni pojavi v »Celjskem pevskem društvu«. Veliko senzacijo in splošno ogorčenje obudilo je v Celju in v sosednih krajih vest, da je iz »Celjskega pevskega društva« moralno izbacjen njega najbolj zaslužen član; nihče drugi nego dr. Anton Schwab sam. Dr. A. Schwab od pevcev obče priljubljen in kot glasbenik spoštovan ter dobernik društva, katero je s svojimi popularnimi pesmimi vzbudil iz dolgoletnega spanja, nastopil je o priliki koncerta »Glasbene Matice« v Celju, dne 5. aprila z najlepšim pevskim uspehom, kar ga je imelo »C. p. d.« v zadnjih sedmih letih. Zlasti je izvalil njegov nov koncertni valček, »Solnček moj«, pravi brat splošno priljubljenega in deloma že ponarodelega koncertnega valčka »Dobro jutro«, viharne aplanze. Dr. Schwab je nameraval ta koncert na prošnjo žalske gospe de ponoviti 10. t. m. v Zalcu, za 17. t. m. pa na prošnjo dramatičnega društva naučiti skladbo »Volkmun« za slavnost 500letnega ustoličenja. Te prireditve obetale so posebno lepega uspeha. A baš to je obudilo zavist, katere se je razvila v vrstah nekaterih »Štreberjev« in separatistov. Upor izbruhnil je nenadoma pri pevski vaji dne 22. aprila, ko je g. doktor nič hudega sluteč pričel s podukom »Valkuna«. Izvršil se je upor za g. doktorja na skrajno žaljiv način. S tem, da je namah nastopil neki mladi trgovski uslužbenec ter izjavil gosp. doktorju, da je ta kot pevovodja od-stavljen in da je izvoljen nov pevovodja. To se je zgodilo v prico elega zboru in v prico dam! Pripomnimo, da je ta trgovski pomočnik še le par tednov v Celju in da torej ne pozna tukajšnjih razmer in ne pozna Schwabovega delovanja in ne pozna njegovega pomena za slovensko glasbo, in da je bil torej očitno nahujskan; tudi upor ostalih pevcev se ne da drugače tolmačiti, nego da so bili nahujskani, ker z nobenim ni imel Schwab niti najmanjšega prepira in je mnogim izkazoval vsikdar rad prijateljske usluge, kjer je le mogel. Posledica temu uporu, kateremu so sledile zelo glasne demonstracije, je, da je premnogo častitih oseb, zlasti dam, zapustilo društvo, ter da so tudi odborniki večinoma izstopili; prireditve »Volkuna« pa odpade. To je žalosten pojav iz društvenega in literarnega stališča, najžalostnejši pa, ker se je pojavil tik pred slavnostjo 500letnega ustoličenja, pri katerem bi morali Celjski Slovenci še čisto posebno pokazati svojo popolno solidarnost. Storjeni čin zahteva zadoščenja. Ako ga ni najti v društvu samem, prevzeti morajo to nalogo druga društva. Kako bi zavreli Nemci, ako bi se kaj sličnega pripetilo med njimi. Kako bi zlasti akademski mladin nastopila energično! Tudi mi Slovenci moramo pokazati v imenu kulture, da spoštujemo literarno delujoče osebe. — Več Celjskih Slovencev.

Iz Zorca. Pretečeno nedeljo smo posetili Savinjski koncert šentpavelskega pevskega zbora pod vodstvom zaslužnega učitelja gospoda Albina Šmida in šentrupertskega pevskega zbora, pod vodstvom g. učitelja Gomzija. Najbolje prednaš-

gično in verjetno. Zlasti Filika s svojim tretjim vprašanjem je zelo dvomljiva.

Nočni ljubavni prizori s Tiliko so podani zelo poetično in romantično ter se komaj podajo v celotni okvir tako naturalistično pisanega romana. V celoti žehiti iz erotičnih scen vroča, kipeča strast, in nekatere mesta so v tem pogledu mojstrska, kakor jih ima komaj Arcibašev. — Opisi narave so polni občutja, podani z impresijonistično tehniko ter gorko ljubeznijo do slovenske grude:

»To je Bartscheva spodnještajerska neskončnost. Sredi te ogromne krajine stojimo. Vsa je bila že nekda slovenska, danes še držimo južni del, večji del; od severa in vzhoda pa nas stiska vrag in med nas se je zalezal vrag, da nas izpodjeda in izpodkopava. Prsi se nam širijo sredi tega velikanskega obzora, ki bi ga morali nadvladati s svojo srčnostjo in narodno žilavostjo... V resnici pa se z nami vred drže potuhnjeno ti griči, ne hrepene navzgor, ne hrepene k obzorju. Redka palma — vzdih v nebo — ali je to vse naše hrepenenje? — Ti zvoni, vitki in visoki, — ali niso kakor pretne nove sužnjosti? Palače ljudskih šol, ki jih je tuimtam postavila dežela, iz njih bi moral vzhajati narodni zanos, ponos. A kedaj je še sejal samozavest uklenjen suženj? Tam od Sy. Jedrti ble-

mного novega na dan; vzlic vsestranskim poizvedbam se posebno ni moglo dognati, ali so orožniki za tatvino izvedeli poprej, predno je Hleba jna vrnil tovarni blago, ali ne. Pač je bil ubogi Praznik pri svojem odgovornem zaslišanju pri sodišču še priznal, da je pred tremi leti nekoč vzel neko malenkostno stvarico iz tovarne in da je bil kot petnajstleten otrok obsojen, ker je nekoč izmaknil tovarišu domačega zajčka.

Uvodna preiskava se je potem sklenila in državno pravdnštvo je edino proti že predkaznovanemu Prazniku vložilo obtožnico radi hudodelstva tatvine, ker je radi svoje-ga dobička iz posesti in brez dovoljenja svoje tovarne kot delodajalke vzel dotični, na 112 K cenjeni veliki komad in pa ono malenkost neznane vrednosti. V razlogih obtožnice se je izrecno poudarjalo, da je Praznika zapeljal k tatvini Jakob Hleba jna, da se pa poslednjega ne obtožuje, ker je menda še pravočasno popravl škodo, vsaj dokazati se ne da, če so izvedeli orožniki za tatvino pred ali po povrnjeni škodi. Pač pa se obtožuje Praznika, čeprav je vsa škoda poravnana, ker se ni prav nič brigal za to poravnano in se je ista zgodila brez njegovega prizadevanja.

Vršila se je potem proti Prazniku glavna razprava pred deželnim sodiščem ljubljanskim, kjer je moral sesti na zatožni klopi nesrečni za-

peljanec, glavni krivec in zapeljivec Hleba jna pa ostal lepo doma: prost in neobtožen.

Pri glavni razpravi je ubogi Praznik odkrito in skesano priznal svoje dejanje. Glede one malenkostne stvarice, ki jo je pred tremi leti izmaknil, je pa navedel, da jo je še tedaj vrnil, kar se je po zaslišanju neke priče izkazalo kot resnično.

Javni obtožitelj je po sklenjenem dokazovanju vzdržal svojo obtožbo glede prvega čina v celem obsegu, vendar pa pri tem udaril na človeško struno, češ, da naj se obtoženega Praznika, ker je bil zapeljan, milo kaznuje.

Praznikov zagovornik je, ne da bi prerokal, da bude po trdem in ozkosrčnem besedilu zakona morda moralo priti do obsodbe zapeljanega Praznika, dočim bude ostal zapeljivec Hleba jna brez kazni, opozarjal sodnike z vnetimi besedami na to, s kako čudnimi čustvi bo sprejela ljudska duša ono sodbo, po kateri bi ostrina zakona zadel zapeljivca, nikakor pa ne tudi zapeljivca. Edino umestna sodba bi bila pač oprostilna sodba, ako se noče ljudske duše vznemiriti in v nji omajati vere v popolno nepristranost naših zakonov. Ljudsko naziranje se pač ne bude moglo nikdar sprijazniti s tako sodno odločbo, ki pušča glavnega krivca in zapeljivca brez zaslužene kazni, z vso strogostjo pa kaznuje ne-

srečnega zapeljanca. Že z ozirom na ljudsko dušo in na pravni čed priproste-ga ljudstva se v tem nenavadnem kazenskem slučaju ne sme uporabljati zakona z vsemi drakoničnimi posledicami, temveč se mora izreči ali oprostilno razsodbo, ali pa za slučaj obsodbe najmilejšo kazni, da se ne ogrozi pri priprostem ljudstvu vere v pravičnost naših sodišč. Milo sodbo se pa brez vsakega zadržka lahko izreče, ker je škoda popolnoma povrnjena, ker je bil storilec le zapeljan, ker je svoje dejanje skesano priznal in ker se mora ozirati tudi na njegovo nedolžno rodbino, ki bi bila po kruti obsodbi najbolj, toda krivično prizadeta. Malenkostna predkazen iz obdolženčeve mladosti pa na noben način ne sme priti v poštev, ker je svoj mladostni greh že zdavno popravil s poznejšim neomadeževanim življenjem. Zagovornik je končal z apelo na sodni dvor, da naj ta slučaj konča z oprostilno razsodbo, ali pa izreče, če mu je to nemogoče, vsaj najmilejšo kazni.

Sreča za ubogega Simona Praznika je bila, da so ga sodili sodniki, katerih srca še niso bila zamorjena po suhoparnih paragrafihi in ki so si v svoji težki sodni službi ohranili človeško čustvovanje. Sodišče je spoznalo Simona Praznika sicer krivim v smislu obtožbe, vendar mu uvažuje posebnost tega kazenskega slučaja naložilo le milostno kazni

enomesne ječe, katero je nesrečni Praznik tudi takoj sprejel.

To je priprost kazenski slučaj iz vsakdanjega človeškega življenja, slučaj, ki gotovo govori za to, da naj bi se določilo o posledicah dejanskega kesanja, ki se je pojavilo pri glavnem krivcu, raztegnilo vedno kar samo po sebi tudi na postranske udeležence in pomagače, ker se naravni pravni čut naravnost upira, da bi se glavne krivce in zapeljivce puščalo nekažnovane, postranske udeležence in zapeljivca pa obsojalo.

„Kontrolor Škrobar“.

(Konec.)

Po mojem mnenju je zgradba romana pomankljiva, prvi del preobširen, opisi ljubavnih scen se preveč ponavljajo in postanejo enolični. Dobro so pa portretirane osebe, njihove karakteristike so umetniški fine in plastične. Zlasti ženski značaji so dobro podani z vsemi svojimi posebnostmi in razlikami: Cilika s svojimi zdravimi, praktičnimi nazori brez globljih čustev, Milika s svojo strastno naravo in pohotnostjo, Tilika z romantično, cigansko ljubeznijo in fatalistično udanostjo, Filika s svojim resnim nagnenjem, nekako materinsko ljubeznijo. Sicer ne morem reči, da je tudi v teh značajih vse lo-

ne so bile od šentpavelskega zbora »Slanica« od šentrupertskega pa koroška narodna »Jaz pojdem v Ru-
te«. Obema zboroma naše najiskre-
nejše čestitke; pelo se je res prav le-
po. Dame so nastopile v zgodovinskih
slovenskih narodnih nošah, za
kar imamo zahvaliti gđ. Olgo Zani-
jerjevo. Obisk je bil za št. Pavel na-
ravnost ogromen in prisotnost je bilo
najfinije občinstvo, kakor glavni
baron Müller, obitelj Zanier, Roble-
kova, c. kr. major W. z rodbinami,
duhovščina z g. dekanom, mnogošte-
vilno učiteljstvo itd. G. Smid je
uspeha lahko vesel in mu je zadošče-
nje za marsikatero preganjanje, ka-
tero ga je doletelo po nedolžnem.
Tako torej odmeva povsodi vse od
petja. Kaj pa pri nas v Žacu? Ima-
mo tudi mi pevsko društvo »Edi-
nost«, a vedno slišimo le eno pesem
zbadljivo »Drem... drem... dre-
mala...« Žalčan.

Iz Slovenske Bistrice. Bližajoče
se občinske volitve delajo našim
nemčurjem silne preglavice. Sveto-
si si usode, ki jih čaka in zato si ho-
čejo pomagati z vsakim sredstvom,
z lažmi in s slabimi — račun. Raz-
bohnali so v javnost, da ima mestna
občina pri svojem gospodarstvu za
lansko leto 63. K 18 v prebitku. To je
res številka, ki človeku »imponira«
— samo žal, da še ta ne bo resnična.
Zato nemškutarji s to lažjo ne bodo
dostigli zaželjenega uspeha. Kajti kdo
ne ve pri nas, da je v slovenjebistriški
mestni blagajni vkljub visokim do-
kladam in neverjetni zanikanosti in
nemarnosti po mestu, večna suša.
Seveda, za eno stvar ga je dovolj:
za nemško nacionalne namene se
razsipava denar, ki ga davkoplačev-
alci prisilijo s krvavimi žulji. Slo-
venci so tega gospodarjenja in su-
ženstva nemškutarjev do grla siti
in z glasovnico v roki bodi pri pri-
hodnjih volitvah delili nemškutar-
jem zaslužene udarce.

Iz Slovenske Bistrice. (»Alko-
holični individuum.«) V dr.
Sigfriedu Janeschitzu je izšla našim
nemškutarjem nova zvezda vodnica,
ki jih pa vodi mesto do zmag do no-
vih blamaž. Dočim se ta klavirni
Sigfried v potu svojega obraza trudi,
da bi sramotno izbrnjeni nemškutar
Oratsch zopet zlezl v občinski od-
bor slovenjebistriški, nastopa na dru-
gi strani zopet jako nerodno proti
nemškutarjem samim. Pri neki raz-
pravi pred okrožnim sodiščem v Ma-
riboru je zabrusil mestnemu občins-
skemu odborniku Supantschitschu v
obraz, da je »alkoholični individuum«.
S tem pa Sigfried Janeschitz ni opo-
val samo Supantschitscha, temveč
celi občinski nastop mesta Slovenske
Bistrice. Svet si mora vzpriči takih
komplimentov pač misliti, da je su-
stavljen ta občinski odbor iz samih
sumljivih elementov, če najde med
njimi prostora »alkoholični individuum«.
Ne vemo, če bo Supantschitsch
toliko korajžnejši, da se bode za topso-
vo postavil dr. Janeschitzu po robu.
Ako jo bode mirno požrl, bomo že
vedeli, kaj si imamo misliti o njem.

Iz Polzele nam pišejo: Tukajšnje
občinske volitve so glasen opomin
klerikalnim hujšakom po Savinski
dolini, da so se kmetje njihove brez-
plodne hujskarije naveličali in hočejo
imeti mir. Vsi napor, da bi zlezli v
občinski odbor znani Loparnik, žup-
nik Jodl in glavni klerikalni agitator
Korbar, so bili zastopni. V 3. razredu
je imela napredna kandidatna lista
nad 30 glasov večine, v 1. je bilo 9

šči rdeča streha nemške šole — se-
jač sovražnosti in nevoščljivosti in
narodne nestrpnosti, simbol pod-
jarmljenja... Kdaj ti leže mora s
prsti, lepi kraj? Kdaj ti zasije dan
vstajanja, dan svobode in miru?

Opisi narodnih razmer v pomen-
čenem trgu in pri Mariji Pomočnici
so črni in obupni, žal, da se dejansko
strinjajo z našim položajem ob šta-
jerski jezikovni meji v Slov. goricah
v št. Lenartu in pri Sv. Trojici. In re-
šitev naša?

»Če si utrdimo trgovstvo in
obrtništvo, nam bodo otoki po deže-
li kakor zrela jabolka popadala v na-
ročje. In če osvobodimo kmeta iz
objema nemških in nemškutarjskih
prekupčevalcev — sadjarske, vinar-
ske in druge zadruge! Kupčijske
zveze z jugom, domači meštarji na
Dunaju in v Pešti, pa bi vzbudili tu-
di kmečko ljudstvo iz zamaknenja v
veličavo nemško. Gospodarska poli-
tika je pogoj — in te nam manjka.«
Modre besede, ki jih govori učitelj
Sever.

S tem romanom je pokazal
Kraigher, da zna lepo pisati. Sicer
res ni vse čisto zlato, kar nam je po-
dal, a v vsem je toliko dobrega, da
moramo s priznanjem gledati na
njegovo veliko, stvarno in resno de-
lo, ki mu ga je narekovala ljubezen
do nesrečne naše zemlje in gorko
usmiljenje do slovenskega ljudstva
ob jezikovni meji.

A. Fr.

naprednih in 7 klerikalnih glasov. V
drugem so bili izvoljeni klerikalni
kandidatje z 1 glasom večine — to-
rej prav klavirni uspeh. Deželni po-
slanec Terjav je tudi prišel na kle-
rikalno pogorišče in delal kisel
obraz, ko je videl, da so njegovi so-
sedje tako lepo pokazali Koroščevim
priganjačem vrata. Učitelj Loparnik
je mislil, da bo v svojem uskočtvom
v klerikalni tabor bogve kaj dosegel,
pa je dobil že pri prvem javnem na-
stopu zaslužen brco. Mi mu jo prav
gorko privoščimo.

Gostilničarji, pozor! Opozarja-
mo gostilničarje, naj pazijo pri naku-
pu ogrskih vin. Na Štajerskem in
bližnjem Dolenjskem zraste toliko vi-
na najrazličnejših vrst in tako izbor-
ne kakovosti, da pač ni treba segati
po madžarskih merkantilnih vinih
dvomljive kakovosti. Zadnji čas se
klatijo po deželi zopet takozvani
»kronski Madžari«, večinoma dunaj-
ski židje, ki prodajajo vina grofov
Andrašev, Saporov, Hunjadov, Ez-
terhazijev in dr. Ker bi s svojimi
duhtečimi imeni Veigelstock, Man-
delblüht, Rosenzweig itd. nič ne im-
ponirali, sleparijo sedaj svet z imeni
madžarskih grofov. Ne samo, da je
blago slabo, se zgodi prav pogosto
tudi, da dobe stranke namesto enega
kar tri in še več hektolitrov, ker ne
gledajo židu na prste, ko izpolnjuje
naročilnico. Pravdati se je na Ogr-
sko je treba plačati. Mi imamo pač do-
mačih reelnih vinskih predmetov in
trgovcev dovolj.

Iz Maribora. »Narodni list« po-
roča, da stopi predsednik tukajšnje-
ga okrožnega sodišča g. dvorni svet-
nik Perko v najkrajšem času v po-
koj. Kot naslednika prideta vpšte-
vg. nadsvetnik Cajnkari in prvi dr-
žavni pravdnik Verderber.

**Mariborsko slovensko gledali-
šče.** Jutri, v nedeljo, dne 10. maja po-
polndne se bosta v našem »Narodnem
domu« uprizorila Jurčičev »Tugo-
mer« in Aškercov »Volkun«. Na
sporedju je več drugih zanimivih
točk. Spored se deloma krije z onim
na slavnosti 500letnice zadnjega
ustoličenja koroških vojvod. Toda
pridejanih bo par popolnoma novih
prizorov, tako, da bodo s tokratnim
sporedom zadovoljni vsi, čeprav so
že bili deloma videli program na
slavnosti 500letnice. Opozarjamo
zlasti zunanje Slovence na to prire-
ditev. Kdor še ni videl na odru pre-
krasne žaligre »Tugomer« in ustoli-
čenja Volkuna, slovenskega vojvode
koroških Slovencev, naj ne zamudi
ugodne prilike in naj pohiti jutri
v Maribor. Videl bo kos slovenske
zgodovine, žalostne in vesele. — Za-
četek bo ob pol 4. popoldne; blagaj-
na se odpre ob pol 3. popoldne.

Št. Vid pri Ptuj. (Blamirani
nemškutarji.) V št. Vidu pri Ptuj
obstoja že nekaj časa tamburaški
zbor, ki je hud trn v peti tamošnje-
mu trgovcu Šostariču. Kakor naspro-
tuje Šostarič z vso silo sploh vsemu
kar je slovenskega, tako nasprotuje
tudi tamburaškemu zboru. Z ogor-
nimi stroški — seveda s podporami
nemških korporacij in občine Po-
brežje — je ustanovil proti tambura-
šem godbo na pihala, ki jo imenuje
»Deutsche St. Veiter Knabenkapel-
le«. — Ko se je pred dvema letoma
priredila prvič narodna veselica v
št. Vidu, seveda ni imel Šostarič
nujnejšega posla, kakor s protipri-
reditvijo nasprotovati narodni veselici.
Kakor v kakšnem cirkusu je vabil z le-
paki na svojo veselico in ker je bila
pri njem vstopnina prosta, je izvalil
res skoraj vse domačine k sebi. A
okoličani — in zlasti Ptujčani — so
posetili dotično narodno veselico v
častnem številu, da se je tako Šosta-
riču navzile obnesla prav dobro. Le-
tos, v nedeljo 3. majnika so pa ho-
teli prirediti šentvidski tamburaši
majhen koncert pri Pernatu, da bi
pokazali ljudem, kako spretno se že
giblje njih roka po tamburicah. Ta,
— sama na sebi tako nedolžna prire-
ditev — je razburila vročo »nemško«
kri Šostariča, da je takoj razposlal
lepake z naznanilom, da bode pri
njem istega dne ob isti uri velika
ljudska veselica. Vpoštevajoč to pro-
tiagitacijo, so razposlali tamburaši,
da bi nazadnje vsled protiagitacije
ne ostali popolnoma sami, nekaj va-
bil, ter pripravili prostore le za
skromnejše število gostov. A tokrat
so bili presenečeni tamburaši, kakor
tudi Šostarič. Šostariča so pustili do-
mačini popolnoma na cedilu, ostal je
sam z godbo — pri Pernatu so pa
bili v trenutkih napolnjeni tudi vsi po-
zneje v prvem nastropju pripravlje-
ni prostori. Koncert je uspel v mo-
ralnem in upamo, da tudi v gnetnem
oziru prav dobro. Nastopil je g. uč-
itelj Rozband z dobro izvežbanih
tamburaši. Največ priznanja je žel pa
z mladimi (7 do 9letnimi) goslači,
ki jih je v kratkem času prav dobro iz-
vežbal. Hvala mu! Razveseljivo pa
je dejstvo, da so se šentvidčani, na-
veličaji Šostaričevih hujskarij ter mu

obrnili hrbet in mu pripravili s tem
to blamažo. Koncert pa je posetilo
tudi mnogo gostov iz okolice in zla-
sti iz Ptuja. Žal, da se jim radi po-
manjkanja prosorov ni moglo nuditi
dovolj zabave. Veseli pa so bili, ko
so videli, da vstaja tudi Sv. Vid. —
Opazovalec.

Kranjec se je obesil v Ljubnu.
Predvčerajšnjim se je obesil v Ljub-
nu na Štajerskem 30letni delavec
Anton Urbančič, pristojen v Trebnje.

**Društvo slovenskih odvetaških
in notarskih uradnikov v Celju** na-
znanja, da se sprejme s 1. junijem iz-
vežban solicator, dalje se takoj
sprejme stenograf z delno prakso v
zemljeknjižnih zadevah. Službe išče
strojepisna — stenografinja. Ponudbe
društvu.

Drobne novice. V Kasazah
pri Žalcu je utonila 7letna hčerka
Angela zakonskih Vrečko. — Me-
sto Radgona je imenovalo rad-
gonskega okrajnega glavarja, grofa
Henrika Stürgkha za svojega čast-
nega občana. — Od Velike Ne-
delje. Ljudska šola je zaradi več
slučajev škrlatice med otroci zaprta.
V Mariboru je umrl zdravnik
dr. Ivan Majciger, nemškutarjski sin
znane umrlega profesorja Majci-
gerja. Bil je še le 44 let star. — V
Studencih pri Mariboru je
umrla gostilničarka in hišna posest-
nica Marija Kadrnka v 85. letu sta-
rosti. — Na Vurbergu pri Ptuj-
ju je umrl 88letni starček Leopold
Lešnik. Udeležil se je pod Radeckim
vojne v Italiji.

Koroško.

Na Koroško! Zanimanje za Ko-
roško, to zibel Slovenstva, ki ravno
praznuje jubilej nekdanje slave, je
oživilo tudi zanimanje za njihove
prelepe kraje. Pa le malo je onih, ki
so prešli od besed k dejanjem in si
na lastne oči ogledali severno mejo.
Vemo, da so temu nam neprijazne
razmere krive. Narava nas loči po
visokih Karavankah, uprava nas de-
li po deželnih mejah in neguje sepa-
ratizem, kar najskrbneje, tam kjer
nam škoduje. Priroda nam je priso-
dila gorate hladne kraje, v katerih se
utrudi sicer vztrajnost, ki pa ne daje
vzkliči prekipeljavemu navdušenju,
katerega imate, južni bratje, v tolik-
kem izobilju. Vroče podnebje marsi-
kateremu izmed vas obudi željo, da
bi si poiskal zavetja v hladnejših
krajih. Prepričani smo, da bi marsi-
kdo prišel med nas, ko bi se vedel
kam obrniti. Naši kraji so kakor
ustvarjeni za letna bivališča in se
jih Italijani tudi prav pridno poslu-
žujejo. Da omogoči medsebojno zbliz-
žanje in obenem odpomore nujni po-
trebi, je sklenila »Koroška podruž-
nica Slovenskega planinskega dru-
štva« iti na roko rojakom, ki bi že-
leli čez poletje na Koroško, in pa Ko-
roškim Slovincem, ki bi radi oddali
cela stanovanja ali pa posamezne
sobe. Koliko lepih stanovanj v naj-
krasnejših krajih ostane brez gostov,
dočim se naši letovičarji dostikrat
za drag denar stiskajo pri neprijaz-
nih ljudeh. Vabimo vas torej, dragi
rojaki, medse, v naše kraje. Vaš juž-
ni temperament naj ogreje srca bra-
tov trpinov na severu za skupno
stvar, naj v njih vzbudi vigrad bolj-
še hodočnosti! Podpisani odbor je
pripravljen vsakomur po možnosti
ustreči z informacijami in je pose-
dovanje seveda popolnoma brezplačno.
— **Odbor Slov. plan. društva Ko-
roške podružnice Celovec, Hotel
Trabesinger.**

Poskušeni samomor. Te dni sta
se vrata zvečer iz službe v št. Ru-
pert pri Celovcu dva železniška
uslužbenca. Pri Knochovi tovarni
sta zapazila v bližnjem potoku mo-
ža, ki se je potapljaj. Potegnita sta
ga na suho. Samomorilec je 39letni
strojnik Fran Zich, sedaj brez slu-
žbe. To je baje tudi vzrok poskuš-
nemu samomoru.

Zasačen tat. V št. Petru pri
Reichenfelsu je vlomil neki tat v od-
sotnosti domačinov v hišo posestni-
ka Frana Šturma, kjer je vlomil v
vse predale in omare. Iz teh je iz-
maknil dve denarnici, v katerih eni
je bilo 530 K, v drugi pa manjši zne-
sek. Ko so se domačini vrnili, so tak-
oko opazili tatvino in naznanili to
orožništvu. Orožništvo je jelo poiz-
vedovati in je na bližnji postaji še
isti večer prijel 57letnega Jakoba
Stockerja, ki je bil radi sličnih tatvin
in vlomov že devetkrat kaznovan.
Prebil je v ječi že nad 30 let in se
je s svojim plenom hotel ravno od-
peljati. Pri njem so našli še skoro
ves ukradeni znesek.

Drobne novice. Iz Zgornjega
Dravograda poročajo, da je tamkaj
sredi aprila pogorelo neko gospodar-
sko poslopje župana. Dognalo se je,
da je bil ogenj podtakljen, a ni se
moglo najti storilca. Sedaj se je pa
dognalo, da se je potikal v onem ča-
su po okolici zloglasni brezposelni
dinar Jakob Kontriner, ki je sovra-

žil župana zato, ker mu je ta grozil,
da ga odda radi delamrznosti v pri-
silno delavnico. Raditega je bil Kon-
triner tako razjarjen, da je županu
grozil, da mu ob priliki požge hišo.
Sedaj so na podlagi tega suma are-
tirali Kontrinerja in ga oddali okraj-
nemu sodišču.

Primorsko.

V zadnji seji mestnega občinskega sveta v Gorici je govoril no-
voizvoljeni župan Bombič o časti-
vrednem gospodarstvu in občinskem
svetu goriskem. To je pač skrajna
ironija. Če se pomisli, da se je pod
Bombičem sleparilo na magistratu
pri ljudskem štetju, če se pomisli, da
je pod Bombičem šla mestna avto-
nomija v nič, da so pod Bombičevim
županovanjem padali dohodki od le-
ta do leta, je pač malo od sile, če se
upa govoriti isti Bombič o častnem
gospodarstvu. Zakaj pa Bombič v
svojem govoru ni še omenil »častne«
zveze z Nemci?

**Kako Nemci sodijo o majniških
izgredih v Trstu.** Nemci v Trstu so
pač verni bratje Lahov, ki kjer le
morejo, psujejo Slovence, oziroma
Slovane. Tudi Nemci v Trstu so se
sedaj spravili nad Slovence in go-
madijo svoje laži o izgredih 1. maja
v »Triester Wochenpost«. Tako piše
ta list: »Razen običajnega spreveda
socialno — demokratskega delav-
stva je bil še divjaški naval sloven-
skih hord; zločinskih junakov noža,
orgija nebrzdane sodegre. Kdor je
videl od srda spačene obraze sloven-
skih provokaterjev in cepcev, ki so
vihleli, in kdor je slišal tuljenje teh
nahujskancev, se mora dvigniti proti
tej bandi, ker bi nje zmaga pome-
njala konec kulture.« Tako in slično
piše ta nemški list in v svojem napad-
anju nahruli slovenske odvetašike v
Trstu, katerim očita, da so oni šču-
vali v prvi vrsti Slovence k izgre-
dom. — To so tržaški Nemci. Ali jih
morda ni sram teh brezmislnih na-
padov. Saj je moral celo »Piccolo«
priznati, da je bila laška sodrga na-
padla Slovence, čeprav pravi v isti
sapi, da so Slovenci izzivali. Seveda,
Lahi in Nemci so v Trstu sedaj v
tesnem objemu, tu je treba Nemcem
že gledati, da dosežejo v lažeh in za-
vijanju resnice Lahe, če jih ni pri
tem poslu treba od nemške strani
celo — prekositi.

**Javno nasilstvo proti občinske-
mu redarju.** 20letni težak Ivan Zu-
liani se je na ulici v Trstu nekaj spo-
rekel z neko Marijo Niglianese ter jo
končno začel obdelavati s pestmi.
Ko je prišel k prizoru tudi neki ob-
činski redar ter ga pozval, naj jeni-
se, je spravil Zuliani nadenj, ga prišel
zmerjati in ko mu je končno stražnik
napovedal aretacijo, se je pričel med
Zulianijem in redarjem pravcati pre-
tep, v katerem je zadel Zuliani re-
darju več lahkih poškodb. Ne ve se,
kako bi se bil boj za stražnika kon-
čal, da mu niso priskočili na pomoč
pasanti in mu pomagali ukrotiti Zu-
lianija. Nato ga je stražnik peljal na
polico, odkoder so ga pozneje izro-
čili sodišču.

Nesreča na morju. Včeraj proti
večeru je bil nenadoma poklican na
pomoč parnik pomorske oblasti
»Audax«. Na odprtem morju se je
namreč pokvaril pri nekem motor-
nem čolnu stroj, tako da se čoln že
več ur ni mogel ganiti z mesta. Par-
nik »Audax« je rešil pasažirje mo-
tornega čolna jako mučnega položaja.
Privlekel je čoln ponoči v prista-
nišče.

Tržaško vodovodno vprašanje.
Mestni svet tržaški je sklenil gra-
diti provizoričnega vodovoda iz reke
Timave pri Devinu, in sicer naj se
polože vodovodne cevi za dobavo
82.000 m³ vode na dan, stroje za iz-
sesavanje, čiščenje in dvigavanje vode
pa za samo 10.250 m³ vode, vse to
z najvišjim izdatkom 15 milijonov
kron. V pokritje tega izdatka naj me-
sto najame 4 in pol odstotno posoji-
lo, ki naj bi se amortiziralo v 46 le-
tih. Sporedno s to provizorično od-
redbo naj se nadaljuje marljivo štud-
ije za definitivni vodovod, in sicer
naj se v tem oziru jemljejo v poštev
v prvi vrsti podzemeljske vode v
Furlaniji.

**Beneški Slovenec osumljen vo-
hustva.** Te dni je bil na Livku pri
Kobaridu aretirani beneški Slovenec
Ivan Polavšek, doma iz Polav pri
Tarčmunu. Povpraševal je baje po
imenih častnikov, ki so do jeseni na-
meščeni na Livku. Aretiranca so pre-
peljali v Gorico.

Drobne novice. Vlom. Pred-
včerajšnjim so vlomili v Trstu ne-
znani tatovi popoldne v stanovanje
trgovca z jestvinami I. Wiegela ter
ukradli zlato verižico in gledališko
kukalo, kar je oboje vredno 250 K.
Hoteli so odnesti tudi fotografski
apar, vreden 280 K, a so ga ven-
dar pustili. — Z nožem je ranil
pred kratkim neki 22letni Karel Zor-
zut v Višnjeviku svojega soseda Al-
berta Kušarja. Za to je dobil pred go-

fiškim sodiščem sedaj 7 tednov za-
pora z enim postom. — Poskušeni
vlom. V Kanfanaru v Istri so po-
kušali neki zlikovci vlomiti v ob-
činsko blagajno, v kateri se je v
istem času nahajala večja vsota de-
narija. Orožniška patrulja pa jih je
pregnala, tako, da tatovi niso nič
odnesli. Drugi dan je pobral policijski
pes sled in prišel do hiše nekega
Vallicha, ki so ga kot osumljenega
tudi aretirali. — Težka nezgo-
da. V ulici Lorenzo Bernini v Trstu
je padel pri zidanju neke hiše z odra
v višini četrtega nadstropja včeraj
popoldne 23letni Avrelj Guarnioli na
dvorišče ter si pri padcu zdobil
spodnjo čeljust, obe ključnici, tudi si
je polomil več reber in zadobil hude
notranje poškodbe. Zdravnik resilne
postaje, ga je za silo obvezal, nato pa
so ga prepeljali v deželno bolnišnico.
Stanje nesrečnega je zelo resno,
vendar upajo zdravniki, da mu rešijo
življenje.

Dnevne vesti.

+ **Občinski svet ljubljanski** ima
v torek, dne 12. maja ob šestih popo-
ldne v mestni dvorani redno sejo. Na
dnevnom redu javne seje so: Nazna-
nila predsedstva in poročila o nado-
mestni izvolitvi dveh članov v
upravni odbor mestne hranilnice; o
dopisu trgovske in obrtne zbornice
za Kranjsko glede prispevka mestne
občine h gradbenim stroškom za tele-
fon po Gorenjskem; o dopisu mest-
nega magistrata glede dovolitve kre-
dita za nekatere adaptacije v bivši
cukrarni ter v skladišču ob Ahacij-
vi cesti za provizorno nastanitev vo-
jaštva; o dopisu mestnega fizikata
glede brezplačnega zdravljenja mest-
nih ubožcev ter brezplačne dobave
zdravil v letu 1913; o dopisu avstr.
družbe za boj proti brezposelnosti
glede pristopa mestne občine; o do-
pisu kuratorija mestnega dekliskega
liceja glede ustanovitve učnega me-
sta za gospodinjstvo na dekliskem li-
ceju; o prošnji vodstva mestne nem-
ške dekliske šole za nabavo kije in
obešal; o prizivu Josipa Sedmaka
proti odloku mestnega magistrata
glede prezidave njegove hiše št. 11
ob Vrhovčevi ulici; o dopisu mestne-
ga stavbnega urada glede nekaterih
nujnih poprav v mestnem kopališču
v Kozelji; o poročilu stavbnega ura-
da glede končne kolovadacije zidar-
skih del pri razširjevalnih stavbah v
mestni pehotni vojašnici; o dopisu
magistrata glede zgradbe prizidka k
Lichtenthurničini zasebni dekliski
osemrazrednici; o dopisu vodstva
mestne dekliske osemrazrednice o
prošnjah za obisk počitniškega teča-
ja o švedski gimnastiki v Lincu; o
razpisu c. kr. deželnega šolskega
sveta glede preuredbe pouka nem-
ščine na mestnih slovenskih ljudskih
šolah; o prizivih tvrdke Schneider &
Verovšek in tvrdke Franc Stupica
proti odlokom mestnega magistrata
glede razpostavljanja kmetijskih
strojev ob Dalmatinovi ulici, odnos-
no Marije Terezije cesti; o dopisu
avstr. osrednjega odbora za reformo
stanovskega vprašanja glede ure-
ditve nadzorstva stanovanj ter pri-
stopa mestne občine temu odboru; o
dopisu magistrata glede zgradbe
dveh skupin oddelkov za prašiče v
mestni klavnici; o prošnji filharmoni-
čne družbe v Ljubljani za odpis
večje porabe vode; o prošnji Karoli-
ne Treo za odpis večje porabe vode; o
prošnji Petra Schleimerja za odpis
večje porabe vode; o poročilu ravnatelja
mestnega vodovoda glede raz-
širjenja vodovoda na Barje; o novem
načrtu štatuta mestnega vodovoda
in mestne elektrarne; o računskem
sklepu mestne zastavljalnice za leto
1913 in bilanci za leto 1914; o nenad-
ni škronaciji blagajne in skladišča
mestne zastavljalnice; o dopisu ma-
gistrata glede nekega dodatka k pra-
vilom mestne zastavljalnice. Samo-
stalni predlogi obč. svetovalec An-
tona Likozarja: a) glede naprave hi-
dranta na Dolenjski cesti, b) glede
parcelacije mestnih senožeti pod Ra-
kovnikom ter oddaje teh parcel v
najem, c) glede počitnega nabiralnika
na dolenskem kolodvoru, č) glede
navazanja smetij na mestno senožet
ob Galjevcu; obč. svetovalec Toma-
ža Novaka glede zgradbe mostu čez
Ljubljaničo iz Črne vasi na Rakovo
jelešo; obč. svetovalec Ivana Štefeta
glede voznega reda dolenskih želez-
nic. Na dnevnem redu tajne seje so:
Naznanila predsedstva in poročila;
o prošnjah za jubilejni ustanovi za
obiskovalce obrtnih šol; za jubilejno
ustanovo za neveste; za kranjsko in-
validno ustanovo; o dopisu ravnatelja
mestne hranilnice glede popo-
linitve služb asistenta in praktikan-
ta mestne hranilnice; o prošnji neke
pomožne uradnice za stalno imeno-
vanje; volitev zaupnih mož za prire-
ditev osebne dohodnine; o discipli-
narni zadevi nekega šolskega sluga;
o disciplinarni zadevi nekega hišne

ga magistratnega uradnika; o določitvi sistemiziranih služb uradnikov mestnega magistrata; o raznih personalnih zadevah; o prošnji vdove nekega magistratnega sluga za odpravnino; o neki prošnji za izplačilo posmrtnih četrti; o prošnji nekega magistratnega uslužbenca za bolniški dopust ter bolniško podporo; o prošnji nekega uslužbenca gasilnega in reševalnega društva za denarno podporo; o prošnji nekega uradnika mestnega stavbnega urada za stavbno doklado in o prošnjah za razne obrtne koncesije.

+ Čemu se dr. Šusteršič? V včerajšnji seji delegacije je dobil besedo tudi dr. Šusteršič. Čemu je govoril, tega po izvečkih iz njegovega govora, ki so na razpolaganje, res ni uganiti, zakaj vse to je že povedal dr. Korošec in se splošnosti tudi nimajo nobenega pomena. Edino to, kar sta dr. Korošec in dr. Šusteršič povedala glede Italije, je prav, da se je povedalo, da si nam ta ton dvornih domestikov ni prav nič simpatičen. Zdaj, po govoru dr. Korošca in dr. Šusteršiča, pač vidimo, da se naši klerikalci ničesar ne upajo. Kakor mačka okrog vrele kaše sta hodila Korošec in Šusteršič okrog vseh važnih zunanje in notranjepolitičnih problemov in se nista upala izreči kritično besedo ali celo zastopati kak določen program. Čemu se je torej oglašil še dr. Šusteršič, ko že dr. Korošec ni imel ničesar povedati? Ali mar samo zato, da podpre politiko grofa Berchtolda, kajti faktično je dr. Šusteršičev govor le podpora tiste politike, ki jo klerikalna stranka domaja za slovensko občinstvo prav za prav obsoja. Šusteršič se je vneval za zvezo z Italijo, dasi njen pogubni vpliv na naše notranje razmere Slovence najbolj čuti, zagovarjal je Berchtoldovo politiko napram Romunski, podpiral njegovo prizadevanje glede protektorata nad katoličani in Albaniji in se povzel tako daleč, da je hvalil celo svoječasno Berchtoldovo akcijo za revizijo v Bukarešti sklenjenega miru, katera akcija je spravila našo monarhijo v največjo nevarnost in iz katere bi bila lahko nastala evropska vojna, da ni Nemčija te akcije brezobzirno preprečila. Ne en človek se doslej ni upal zagovarjati te akcije — menda se je prav zato dr. Šusteršič zanjo zavzel, upajoč, da se s tem prikupe ministru zunanjih del. Da je Berchtoldova revizijska akcija imela namen, pripraviti Srbijo ob njene uspehe in jo oslabil, to dr. Šusteršiča ni prav nič zanimalo. Čemu je torej govoril? Da bi sebe priporočil najvišjim krogom? Drugega namena ta lakajski govor ni mogel imeti.

+ Zatajeni trijalizem. Mogočno so časih klerikalci pihali na trombo trijalizma kakor bi hoteli z njimi podreti vse državnopravne zidove, ki ločijo avstrijske Jugoslovane. Mogočno in zmagonosno so oznanjali, da bodo vse moči posvetili delu za trijalizem in pred vsem za združenje Slovencev in Hrvatov. Sedaj, ko je prilika proglasiti ta program, ga spraviti na razgovor v delegaciji in dokazati njegov veliki pomen za monarhijo, pa so klerikalci zlezli pod klop. Niti Korošec, niti Šusteršič se nista upala ziniti besede v delegaciji. Na kar sta tolkkrat prisegala, to sta zdaj v delegaciji popolnoma pozabila, na to se zdaj še namigniti nista upala. Ta dva pač zaslužita lakajsko uniformo.

+ Sežgana zastava. V Benečkah je bila v četrtek protiaustrijska demonstracija zaradi dogodkov v Trstu dne 1. maja. Bilo je več srditih govorov proti Avstriji na kar so demonstrantje psujoci Slovence začeli razsajati po ulicah. Policija je več demonstrantov aretirala. Med demonstracijami so na Markovem trgu sežgali črno-rumeno zastavo. To je naravnost nesramno, pa na Dunaju se zdi, da hočejo prenašati tudi taka žaljenja. Namen teh provokacij je, pritiskati na avstrijsko vladu, da bi svojo notranjo politiko urejevala po diktatu Italije in z državno silo umetno utrčila italijanstvo v Trstu tako, da bi v drugačnih razmerah bilo v stanu izpolniti naloge, ki jih mu je namenil — italijanski generalni štab.

+ Notranjska državnozborna volitev. Neodvisni kandidat gospod Josip Lavrenčič je obiskal vse večje kraje na Vipavskem in je na zaupnih sestankih stopil v dogovor z volilci. Napravil je povsod najboljši vtis in volilci, ki ga itak poznajo kot izvedenega gospodarja, so se povsod z verno izrekli za njegovo kandidaturo. Na Vipavskem je zdaj močno gibanje med vsemi neodvisnimi volilci za kandidata gospoda Josipa Lavrenčiča. Na to je tudi nekoliko vplivalo zvišanje deželnihih doklad, zakaj tudi najprostejši Vipavec uvideva, da je to čisto nepotrebno zvišanje doklad na vino na veliko škodo vipavskemu okraju. Posebno so ljudje

nevoljni na vipavskega deželnega poslanca, ki je sam glasoval za višje doklade, čeprav bi bil lahko na prstih izračunal, kako škodo stori s tem svojim lastnim volilcem. Klerikalci poznajo dobro to nevoljo vipavskega ljudstva, in da bi odvrgli pozornost prebivalstva od gospodarskih stvari, so začeli raznašati veliko laž, da je bil v Postojni onečaščen križ. Taka laž! V Postojni je na dan zmage pri deželnozborni volitvi zavladalo seveda veliko veselje in mladina je priredila slovesen »pogreb S. L. S.«. Pri tem zabavnem sprevedu so nesli zastavo-trobojnico, svirala je harmonika, spredaj pa so nesli palico, ki je bila ovita s črnim trakom. Vrh te palice je pa bila pribita deščica, na kateri je sedel našočan čuk. Če bi imeli klerikalci kaj humorja in zmisla za šalo, bi se sami smejali taki prireditvi. Toda klerikalci je zmerom hud in zmerom divji. Vjeli je klerikalce ta »pogreb S. L. S.«, in ker niso mogli drugega storiti, so se zlagali, da so pri tem pogrebu nosili križ, med tem ko so v resnici nosili na veliki palici našočanega čuka. Zdaj straše in begajo volilce s tem, da je bil v Postojni onečaščen križ. Kaj so res že tako pri tleh, da si ne morejo drugače pomagati? No, pametnih in razsodnih volilcev s takimi izmišljotinami ne bodo zbegali, tem manj, ker Vipavci kot praktični in razumni ljudje dobro vedo, da gre pri volitvah za gospodarska in narodna vprašanja in da se klerikalci pri tem niso prav nič obnesli.

+ Notranjska državnozborna volitev. Piše se nam iz Cerknice: V našem okraju pozdravlja vse z zadovoljstvom neodvisnega kandidata gospoda postojnskega župana Josipa Lavrenčiča. Vse pravi: Vendar enkrat imamo zopet kandidata, ki je Notranjec in pozna razmere in potrebe prebivalstva. Odkar je bil Obreza naš poslanec, ga nismo imeli zastopnika, ki bi bil iz okraja, ki bi imel smisel za naše potrebe in gospodarske zmožnosti, da bi nas zastopal na Dunaju. Z ljudmi, kakor je dr. Pogachnik nam ni nič pomagano. Če dr. Pogachnik kaj zna, naj to pokaže tam, kjer je za to dobro plačan, namreč pri dež. odboru. Saj je vendar za to deželni uradnik, da bo služil deželi, ne pa da bo vlekel lepo plačo od dežele, pa lepo na Dunaju kimal. Službe pri deželnem odboru so za to, da jih uradniki opravljajo, ne pa da bi sedeli na Dunaju, od dežele pa lepe denarce dobivali. Sploh pa dr. Pogachnik nima pojma o potrebah našega okraja, mi pa želimo poslanca, ki pozna okraj ne le tako po kaih izletih, ampak resnično, ki je vzrasel na Notranjskem, ki misli in čuti z nami. In ker je neodvisni kandidat g. Lavrenčič tak, zato ga bomo volili vsi, ki mislimo s svojo glavo.

+ Silnejši smo, kakor kdaj prej! »Agramer Tagblatt« je te dni priobčil uvodnik, naslovljen »Jugoslovenska agitacija«. V tem uvodniku naglašajo med drugim: »Mi, Hrvati, Srbi in Slovenci, nismo več danes to, kar smo bili pred 20 leti: slab, nesložen, vsled ljutih imenskih in strankarskih bojev razbit narod... Čutimo se silnejše, kakor kdaj prej. Mi, Hrvati in Srbi in Slovenci se zavedamo, da je dobi uspešnega zatiranja Jugoslovanov za vedno odklenkalo. Nihče naj se ne vara: hrvatsko-srbsko-slovenska ideja narodnega edinstva je danes tako na Hrvatskem, kakor v Dalmaciji, na Kranjskem, v Istri in Bosni dovolj močna, da lahko uspešno vzdrži vsak naval. Zakaj vsi mi smo prišli, izkušeni v dolgotrajnem trpljenju, do prepričanja, da je edino poročstvo za naš narodni, politični, gospodarski in kulturni napredek najtesnejša naslonitev drug na drugega... Ideja hrvatsko-srbsko-slovenskega narodnega edinstva v obliki, v kateri danes zmogovito napreduje, je naravna posledica onega procesa, v katerem izginjajo umetne razlike, ki so se od zunaj zanesle med Hrvate, Srbe in Slovence. In umetnih razlik ni mogoče dolgo vzdržati v dobi nacionalizma, ki je za nas Jugoslovane šele napočila...«

+ Zadnji dve pismi iz Bolgarije je ponatisnil malodane v celoti zagrebški »Hrvatski Pokret«, glasilo hrvatsko-srbske koalicije, včerajšnji »Obzor« pa priobčuje v celoti našo notico »Svihovstvo med Slovani«. To je dokaz, da posveča slovensko časopisje našemu listu največjo pozornost, kar nam je samo v čast.

+ Odborova seja »Matice Slovenske« bo v ponedeljek, dne 11. maja 1914 ob 6. zvečer.

+ Cveten dan na korist družbe sv. Cirila in Metoda in »Branibor« v Ljubljani dne 6. in 7. junija.

+ Izlet v Krško. Za jutri, dne 10. maja določeni izlet uradnikov denarnih zavodov v Krško je vzbudil v Krškem veliko zanimanje. Društvo za promet in olepšavo v Krškem, kojega načelnik je župan g. dr. Janko Hočevar, izdalo je naslednji oklic

in spored: Jugoslovanski bančni uradniki, namreč Hrvati, Srbi in Slovenci in deloma tudi njih družine in prijatelji pridejo dne 10. maja dopoldne izlet v Krško in sicer pri vsakem vremenu. Ker je ta obisk naših bližnjih sosedov za Krško v prometnem in sploh v vsakem oziru laskav, je gotovo naša rodoljubna dolžnost, da jih pozdravimo in v veseljem srcem sprejmemo. — Krčanje! Zdravite se in naj bi storila vsa domača društva svojo dolžnost, da ostane ta dan nam in izletnikom v najlepšem spominu! — Spored: 1. Ob 9. uri 30 minut in 10. uri 35. dopoldne sprejem na kolo-dvoru po deputaciji. 2. Spreved v Krško z godbo. 3. Pozdrav izletnikov v Krškem po gosp. županu (načelniku). 4. Izlet na bližnji, primerno oleseni Stari grad. 5. ob enčrti na 1. uro skupni obed izletnikov na vrtu hotela Zener. 6. ob pol 4. izlet z godbo preko Puruske graščine na ljudsko veselico v Leskovec, deloma pa v Rajhenburg na grad trapistov, kakor se bodo izletniki odločili. 7. Po obedu bodo stanovski pogovori in prosta zabava s plesom. Vlaki odhajajo ob 9. uri 53 minut proti Zagrebu, ob 11. uri 53 minut proti Zidanemu mostu. — Dr. J. Hočevar s. r. — Tovariši! Na nas je, da se tej prijaznosti krškega meščanstva odzovemo v čim največjem številu. To zahteva naša čast, naš ugled! Komur je le količkaj mogoče, naj se izleta zanesljivo udeleži ali sam ali s člani rodbine in s prijatelji. Vračajmo prijaznost s prijaznostjo!

+ Umrla je včeraj ob 9. uri gospodična Marija Gilih v starosti 28 let. N. v. m. p.

+ Češka industrijska banka, podružnica v Ljubljani, naznanja, da prične poslovati dne 11. t. m. v mezzaninu Frančevega nabrežja št. 1 (Filipov dvorec). — Od avgusta t. l. se bodo nahajali blaginjski in megalnični prostori v pritličju iste palače v Stritarjevi ulici.

+ Umrla je včeraj v Kamniku v starosti 86 let vdova c. kr. sodnega pristava gospa Marija Volčič, mati pred nekaj leti umrlega deželno-sodnega svetnika in zaslužnega juridičnega pisatelja dr. Volčiča.

+ Iz Tuhinja. Prejeli smo to - le pismo: Odkrito vam hočem, gosp. urednik, poročati o zadevi »volilnih grehov« zgorajtuhinjskega župana Martina Poljanška, o katerem je »Slovenec« tako nedolžno drobil v svojem listu od 29. aprila t. l. v članku »Izpred sodišča« ter pri tej priliki Poljanška hotel za nedolžnega izklobasariti, a mojo malenkost pa predstaviti kot roparja. Jaz sploh nisem mislil na kako pojasnilo, ali celo, da bi se pral radi dopisa v »Slovencu«. Tudi ne morem nič zameriti temu listu, ker kot tak mora svojega tretjerednika in marinarja s svetinjo zagovarjati. Župan, tretjerednik in marinar, sam dobro ve, kako daleč je padel v blato, ter kako podlo je postal s svojimi uradnimi naznanili, zato je tudi danes prepričan, da za lažnjive ovadbe ne pomaga nobena zavba, še manj pa Marijina družba ali tretji red. — Da se javnost prepriča in sama sodi storilca, navajam tu natančen prepis županovega dopisa, ki je bil povod, da je zadeva postala javna. — Ker je ovadba župana Poljanška presuhoparna ter predolga, sem jo okrajšal in samo v kratkem povem, da dolži v njej gosp. Engelman, češ, da je glasovnice s klerikalnimi kandidati črtal ter nadomestil z glasovnicami neodvisnega kandidata. Dalje, da je volilce z vinom napajal. Tudi navaja pristranost tamonjšnjega stražmojstra gosp. Golobice, češ, da hoče vse zločine gosp. Engelmanu prikriti; končno pravi, da je nagovarjal ljudi, naj ne govore resnice. Končno navaja, da je kot župan orožnika trdo prijel, a da je le - ta vse utajil. Svojo ovadbo končuje tako - le: »Zaraditega je županstvo primorano, vso to zadevo pojasniti, da se vsa ta stvar spravi v red, ker ako eden vso to stvar premisli, se lahko vidi, kako da je ta orožnik strankarski, da tudi sedaj ne bode vse po pravici naznanil na pristojno mesto in zaraditega je županstvo prisiljeno — in pod prisego, da pride vendar resnica na dan, da ne bo Viktor Engelman nedolžne izdajal, on pa naj prost bo, akoravno več nezakonitega stori. — Županstvo Zgoranj Tuhinj, dne 13. decembra 1913. — Martin Poljanšek m. p., župan. — To izmišljeno in lažljivo županovo uradno naznanilo je prišlo na c. kr. okrajno glavarstvo, ki ga je na kratkim potom odstopilo c. kr. okrajnemu sodišču v Kamniku. Na podlagi te ovadbe sem prišel v kazensko preiskavo. Po zaslišanju priči je bila preiskava ustavljena. Da pa take umazane uradne ovadbe moj želodec zlepa ne prenese, je samo ob sebi umevno, zato sem tožil župana Poljanška iz Lazov po gosp. dr. Novaku. Okrajno sodišče v Kamniku je župana z ozirom na to, da ga je itak že radi te ovadbe poprej kaznovalo na 70 K in v povrnitev stroškov

(ker je ravno v isti ovadbi žalil gosp. stražmojstra Golobico), obsodilo v globo 30 K, kakor tudi na povrnitev tozadevnih stroškov. Da so bile obe te kazni tako mile, je vzrok ta, da je bil župan do sedaj še nekaznovan. Med vsem tem je prišla za nameček še zadeva, radi katere smo stali pred deželnim sodiščem v Ljubljani dne 25. aprila t. l. No, pri tej je bil župan tako srečen, (ker ni bilo nobene priče baš pri nagovarjanju h krivemu pričanju), da je bil oproščen in obsojen samo na globo 10 K radi prestopka § 23. tiskovnega zakona. — »Slovenec« vpije, da hočem župana popolnoma uničiti in da sem se tako celo sam izrazil. Lažeš! Gornja ovadba županova jasno govori, kdo je hotel koga uničiti. Cela njegova ovadba je bila izmišljena. Jaz nisem imel s tem človekom še nikoli nič opraviti, ker sva vsak v drugi občini, pravim pa, da mu bom odslej naprej posvečal večjo pozornost ter mu pri sleherni volitvi stal za petami. Za danes končujem in pravim: Kdor drugemu jamo koplje — sam vanjo pade. — Smartno v Tuhinju, dne 6. maja 1914. — Viktor Engelman.

+ Kaplani na delu. Iz Trnovega na Notranjskem se nam piše: Sedaj, ko se bliža na Notranjskem državnozborna dopolnilna volitev, letajo kaplani cele dneve in noči okoli volilcev ter besno agitirajo. Pa menda ni nikjer tako fanatičnih kaplanov, kakor jih imamo v Trnovem. Imenujeta se Dolenc in Žganjar. Ta dva hudobna ptička najbrž nista s svojim samskim stanom nič kaj zadovoljna, ker si iščeta tudi takih zabav, ki so duhovnikom pod smrtnim grehom najstrožje prepovedane. — Tako n. pr. se je kaplan Žganjar na svoji podli agitacijski turneji po Jablaniški občini ustavil tudi v neki hiši, kjer imajo brhko 18letno hčerko. Ker je dekletu kaplančetu zelo ugajalo, je porabil momentano odsotnost njenih staršev v to, da je začel deklico kakor besen poljubljati, stiskati k sebi, prijemati za prsa itd. A nenadoma je vstopil v sobo dekletov oče in kaplan je stal pred njim, kakor polit cucek. Nesramnež jih je take slišal od očeta, da jih bo pomnil vse svoje življenje! Pa tudi kaplan Dolenc ni v teh stvareh nič boljši! Kot katehet na ljudski šoli v Šembijah je pred par dnevi neko 10letno učenko radi nemirnosti kaznoval s tem, da jo je peljal v posebno sobo, privzdignil krilo ter začel ubogo delico tepsti s svojo golo orjaško roko po tistem delu telesa, kjer izgubi hrbet svoje pošteno ime. Kaj je hotel kaplan s tem doseči, si lahko vsak misli! In taki ljudje hočejo biti naši voditelji?! Sramujte se! — V nedeljo 3. t. m. pa so kar pri obeh pridigah napadali naprednjake ter jih titulirali z najlepšimi priimki: brezverci, sleparji, nečistniki, oskrunjevalci nedolžnosti itd. O, vi podli, podli hinavci!

+ Samomor umobolnega. Snoči ob 8/4 na 8. obesil se je umobolni Iv. Bončar, kateri je bil dne 26. aprila pr. l. premeščen v deželno umobolnico iz hiralnice sv. Jožefa. Nikdar ni kazal kakih znakov, da bi imel samomorilne namene. Obesil se je v svoji celici z rjuho na omrežje okna v II. nadstropju. Ponoči bil je zaradi kalenja nočnega miru in ker je bil sobolnikom nadležen, večinoma izoliran v posebni celici. Četr ure kasneje po izvršenem samomoru ga je našel bolniški strežnik obešenega ter ga je takoj odrezal. Vsi poskusi ga obuditi v življenje, so bili brezuspešni.

+ Smrtonovarno se je opek. Pretekli četrtek se je igral v Lazah pri M. D. v Polju štiriletni Alojzij Trbežnik doma pri kotlu, kjer so je kuhala piča za prašiče. Vžgala se mu je obleka. Otrok se je smrtonovarno opek in so ga prepeljali v deželno bolnico.

+ Strehe padel. Iz Litije poročajo, da je pred par dnevi padel 67letni pokrivač in posestnik Matija Gros iz Kamnega brda pri Leskovcu s strehe hleva, ki je last sosednjega posestnika Franca Grosa. Padel je osem metrov globoko na cesto, kjer je obležal nezavesten. Kmalu nato je umrl vsled notranjih poškodb.

+ Smrtna nesreča. 6. t. m. je padel 60letni berač Anton Gregorič na Velikem vrhu pri Ložu s podstrešja svojega stanovanja ter se ubil.

+ Požar. 5. t. m. popoldne je izbruhnil na skednju posestnice Urše Tomažinove v Omajni, občina Raka, ogenj, ki se je hitro razširil. Zgoreli so vsi gospodarski objekti Tomažinove in sicer hiša, hlev, svinjak, pod, skedenj in baraka za vozove, nadalje so zgoreli posestniku Janezu Metelku hiša, hlev, svinjak, baraka za vozove, skedenj in kozolec. Zgoreli so pa tudi ena krava, eno tele in en prašič, 120 kron Uršuli Tomažinovi in 390 kron njenemu sinu. K sreči so preprečili, da se ogenj ni še bolj razširil. Škoda znaša 8000 kron, zavarovalnica pa je 1400 kron. Zažgali so otroci.

+ Z Jesenic. Opozarjamo vse narodne in zavedne Slovence Savske podružnice sv. Cirila in Metoda, da se udeležijo majniškega izleta v Zirovnico dne 10. maja, katerega se obenem udeležijo Jeseniški Sokol in naraščaj v kroju, kateri bode izvajal krasne vaje po gramofonu. Odhod od gostilne »Jelen« točno ob 12.

+ Kopališka vojaška godba v zdravilišču Krapinske Toplice (18 glasbenikov pod osebnim ravnanjem svojega kapelnika) prične že o Binkoštih, dne 31. majnika s svojimi dnevnimi koncerti.

+ Slovenski grobovi v Ameriki. V Jolietu je umrl 18. aprila Matija Nemanič, star 79 let. Pokojnik je bil rojen v Lokvici na Belokranjskem. — V Brownale, Pa., je bil v preprihu ustreljen Alojzij Kosmač, doma iz Radovljice na Gorenjskem. Star je bil 27 let. — V Wick Havenu, Pa., je 17. marca umrl 35letni Ljudevit Drnovšek. V istem mestu se je 14. aprila ponesrečil Anton Majde. Ko se je Majde vračal domov, je opazil, da se je z mrimo vozečega vlaka vsulo malo premoga. Vzel je škaf, da pobere premog. V tem hipu je privozil vlak, naložen z živino. Majde se je umaknil na drugi tir. Med tem pa je prisopihala lokomotiva ter povozila Majdeta.

+ Amerika-Evropa v zrakoplovu. Senzacionalna zrakoplovna drama v štirih dejanjih, katera se predvaja od danes naprej v Bachmaierjevem Grand Elektro Bioskopu v Lattermannovem drevoredu, bo imela gotovo najlepši uspeh. Dejanje se vrši v Zepelinovem zrakoplovu in na največji ladji sveta, na »Imperatorju«. — Tudi druge slike sporeda so prvostvne.

+ Hči visokega severa, drama v 4 dejanjih, iz vednega ledu Laponije, katera se predvaja od danes naprej v kinematografu »Ideal«, je slika velikega pomena. Ta film kaže skrajno napeto dejanje, krasne naravne posnetke iz Laponskih Alp, oživljenje in delovanje tamošnjega prebivalstva, velike čete severnih jelenov, drvenje volkov in njih zasledovanja; vse originalni posnetki iz Laponije. Zadnji prizor pa, ko Turi, nepopoljšljiv Laponec, zapusti svojo hčerko, nje otroke in soproga, da ostane svojemu značaju vednega potnika zvest in v svitu zahajajočega solca koraka za svojo nešteto četo po opustošeni snežni planjavi tja v samoto svoje starosti, so slike, ki nimajo dosedaj sličnih v filmu.

+ Kipi dr. Prešerna in grofa Tolstege, moderno, okusno modelirani, se dobivajo pri tvrdki Emil Dobrič v Prešernovi ulici št. 9. Cene so tako nizke, da si lahko kipe vsakdo omisli. Opozarjamo občinstvo na današnji inserat tvrdke Dobrič.

+ Opozarjamo na današnji poziv gospodom gostilničarjem na Kranjskem.

+ Izgubila se je v Spodnji Šiški denarnica z manjšim zneskom. Odda naj se v Kolodvorski ulici št. 166, II. nadstropje.

+ Pav se je zatekel na Zaloško cesto št. 10, kjer ga dobil lastnik.

Narodna obramba.

+ Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Stipko Štekar 3 K, dar g. Mirolava Mrevlje, ker se ni mogel udeležiti slavnostnega večera na čast g. Marije Mahorčičeve, bivše večletne tajnice C. M. podružnice v Ajdovščini. — G. Fran Sakser je poslal dar Amerikancev Fran Juvančiča in Ernest Humerja v znesku 23 K 20 v. Zvestima rodoljuboma iskrena hvala. — Prva češka spl. deln. zavarovalnica na življenje v Trstu je poslala 487 K 44 v, kot zavarovalnico po pokojnem zavarovancu gosp. Alojziju Zihru, učitelju pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini. Pokojnik je dokumentiral s tem svojo veliko narodno zavest in požrtvovalnost v korist obmejnih Slovencev. Ob skromnih dohodkih, — tako velik dar! Prvi češki zavarovalnici na življenje pa ponovno priznanje za njeno točno in pošteno izplačilo zavarovalnine, s čimur se sama javnosti priporoča. — Združeni moška in ženska šentjakobsko-trnovska C. M. podružnici sta izročili glavni družbi lep znesek 445 K 62 v od Jurjevanja na Gradu; k temu znesku je dodal še gostilničar g. I. Breskvar 10 K, torej je prejela družba 455 K 62 v. Iskrena zahvala!

Društvena naznanila.

+ Gospodarski sestanek priredi jutri v nedeljo gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj pri Koruzniku v Rudniku. Začetek ob 3. popoldne. Govorilo se bo o gospodarskih stvareh. Vabimo somišljenike, da se tega sestanka udeležijo v čim največjem številu.

+ Slov. trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani priredi ob vsakem vremenu skupno z društvenim pev-

skim zborom na praznik 21. t. m. poučen zabavni izlet v Zagorje ob Savi. Pri tej priliki si nameravamo ogledati steklarino in vrhne naprave tamkajšnjega premogokopa. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri 40 min. jutraj. Ob 10. ogled podjetij in ob 1. kosilo. Popoldne ob 4. priredi društveni pevski zbor s prijaznim sodelovanjem tamošnjega seksteta v Sokolskem domu koncert, katerega vstopnina pripade ubožnemu zakladu občine Zagorje. Vstopnina 50 v za osebo. Povratek v Ljubljano ob 7. uri 50 min. Dotičnike, ki se nameravajo izleta udeležiti, vabimo, da priglasijo svojo udeležbo najkasneje do sobote 16. t. m.

Društvo slov. trgovskih sodru-nikov vljudo vabi gg. člane ter prijatelje društva in njih obitelji na izlet, ki ga priredi v nedeljo, dne 10. t. m. čez Orle na Laverco. Zbirališče pri Dolenjskem mostu. Odhod točno ob 2. uri popoldne. Povratek z večernim vlakom. V slučaju slabega vremena se vrši isti drugo nedeljo, dne 17. t. m.

Društvo sodnopisarniških in zemljiškoknjižnih uradnikov za Kranjsko je imelo v nedeljo, 3. t. m. popoldne v hotelu Štrukelj svoj letni občni zbor. Prihiti so tovariši iz Novega mesta, Ribnice, Kočevja, Cirknice, Postojne, Kamnika, Vrhnike, Litije, Škofje Loke, Radovljice, Logatca, da izrazijo svojo solidarnost z društvom, katero je v dobi svojega obstanka toliko doseglo, v prvi vrsti vsa adpersonam mesta itd., tako, da se lahko reče, da so vsi tovariši udeleženi več ali manj dobrot tega društva. Naj vzame vsak kolega status v roke, naj izbriše vsa adpersonam mesta, ter naj preračuna, za koliko 100 K letno bi dobival manj plače, ako bi ne bilo teh edino le od našega društva doseženih mest! In to je le ena točka! Da se pri službeni pragmatiki ni moglo to doseči, kar je bilo pričakovati in kar so tudi merodajni krogi kot opravičeno in pravično smatrali, — vse to gre zdaj od gotovih malkontentov, ki hujšajo ter begajo se društvu zveste ostale kolege, — na rovaš društvu. S tem le dokumentirajo ti malkontentje površno in plitvo razmotrivanje vseh dogodiljaev, ki so se vršili v boju za pragmatiko. Saj pri tej needinosti tudi ni bilo drugega pričakovati, kakor zapostavljenost našega pisarniškega uradništva. So gotovi ljudje, ki pričakujejo od društva, kateremu milostno prispevajo 3 krome letno, čudeže in zabavljajo! Vesel pojav je, da je večina tovarišev (blizu 80%) ostala zvesta društvu. Žalosten pojav je pa nasprotno dejstvo, da en nasprotnik več škoduje, kakor 10 prijatelj koristi. Naj premislijo malkontentje, da še ni zadnja beseda rečena, in da se mora vsaka stvar izvojevati. Zmaga je pa gotova le v edinstvi. In ker so naše zahteve pravične, ker imamo še toliko doseči, kar vse se bode zgodilo, ako bomo solidarni, in to tem bolj, ker smatramo višje oblasti naše želje za upravičene, zato svarimo kolege, naj se ne puste zapeljati od gotovih nezadovoljstev, ki bi bili celo takrat nezadovoljni, če bi tudi vsi hofrati postali, ter naj vstrajajo pri društvu! — Zborovanje je vodil društveni predsednik in častni član g. nadoficijal Pogačnik. Razvile so se živahne debate; odmev istih je povedan med vrstami zgoraj rečenege. Deželnemu društvenemu vodstvu se je izreklo neomejeno zaupanje in priznanje delovanja; predsedstvu centralne zveze se je deloma opravičeno očitalo premalo agiliteti, kajti v različnih časnikarskih tozadevnih poročilih so bile naše deputacije najmanjkrat omenjene.

Sokol Moste pri Ljubljani vabi svoje članstvo, da se po možnosti korporativno udeleži v kroju izleta br. društva Sokol II. jutri v nedeljo, dne 10. t. m. Ker se vrše na vežbališču redovne vaje, priporočamo ta izlet zlasti onim bratom netelovadcem, ki nastopajo v krogih. Zbiramo se pred garnizijsko bolnico ob pol 2. popoldne. Na zdar!

»Sokole« v Št. Vidu nad Ljubljano je otvoril v nedeljo, dne 3. maja novo kegljišče. Keglarje se bo na dobitke. Dobitek je namenjen za zgradbo »Sokolskega doma«. Zato vljudo vabimo vse prijatelje Sokolstva, kakor tudi prijatelje športa, da pohite ob nedeljah v prijazni Št. Vid ter se v obilnem številu udeležujejo te prekorne zabave.

Telovadno društvo »Sokole« v Domžalah je imelo, dne 8. svečana t. l. svoj redni občni zbor, kateri se je dne 7. majnika t. l. sledeče konstituiral: Starosta br. Andrej Slokar, podstarosta br. Tomo Petrovec, načelnik br. Josip Gašperin, tajnik br. Rado Hočevnar, blagajnik, br. Franc Kuhar, odbornikom pa bratje Josip Adamič, Alojzij Cernar, Ignacij Javoršek in Milan Jenčič.

Novo kolesarsko društvo. Na Jesenicah se je konstituiral odbor za ustanovitev kolesarskega društva. Društvo se bode imenovalo slovensko kolesarsko društvo »Zlatorog« na Jesenicah. Ustanovni občni zbor se skladi takoj, ko bodo pravila potrjena, kar se bode gotovo zgodilo do srede maja. Zanimanje za to društvo je jako veliko, ki bode pozimi gojilo tudi dramatik in druge športne prireditve.

Sokol v Sežani priredi v nedeljo, dne 24. maja t. l. popoldne svoj II. javni nastop s prostimi vajami članic in članov, orodno telovadbo in skupinami, v zvezi z veliko vrtno veselico, ki se bo vršila po končani telovadbi na krasnem, senčnatem prostoru. Sežanci hočejo s to prireditvijo prekositi vse svoje dosedanje podobne zabave in svoje goste kar najprijetnejše iznenaditi, kar se zamore že sedaj sklepati iz neumornega delovanja telovadk in telovadcev, kakor tudi iz obširnih priprav veselice nega odseka. V raznih paviljonih se bo nudilo gostom vsakovrstna okrepčila, plesalci pa bo na razpolago obširno plesišče na prostem. Zato pa naj pride ta dan v Sežano vsak, ki hoče preživeti par veselih uric med veselimi Kraševci!

Rnjževnost.

— **Dolžan, Knjiga uradnih vlog.** Obrazci političnih, vojaških, davčnih, finančnih, sodnih in vseh drugih vlog za vsakdanje potrebe. Cena 3 K, eleg. vez. 4 K. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Ta knjiga podaja vzorce najrazličnejših vlog na vse javne oblasti. Izluščen je ves pravni material, ki je za posameznika ne težko razumljiv, in knjiga torej ni znanstvenega, temveč izključno praktičnega pomena, svetovalec v zadevah, kjer bi si moral sicer iskati pravne pomoči. Vzorci so prirejeni v splošnem tako, da odgovarjajo potrebam, ki jih rodi vsakdanje življenje. — Z neznatnimi, prav lahki izpremembami, ki jih izvrši brez težave lahko vsak sam, so pa porabni tudi za druge bolj redke konkretne slučaje, ki v knjigi niso navedeni pod posebnim naslovom.

Izpred sodišča.

Izpred okrajnega sodišča v Radečah.

Zanimiva pravda radi par grošev. Dne 30. novembra 1913 je bil volilni shod v Boštanju na Dolenjskem. Na ta shod sta prišla iz Ljubljane gosp. župnik Berce in gosp. Est. Kljub temu, da je župnik v Boštanju raz prižnice razglasil, da ima vsakdo, kdor se shoda udeleži, smrti greh, se je nabralo nad 300 ljudi na shodu. In glej ga spaka: Sam kaplan Jakob Omahna se ni ustrašil smrtne greha in je prišel na shod. Seboj je pa pripeljal še kakih pet »dresiranih smrtnih grehov«. Na ta način je kaplan agitiral za shod, seveda pa je imel one ljudi, ki jih je pripeljal seboj, lepo zdresirane, kar se najbolje vidi iz tega, da je bil župnik Berce preje 8 let v Boštanju župnik in da so bili sedanji kaplanovi zdresirani privrženci za časa Berce-tovega župnikovanja njegovih najboljši prijatelji. Kaplan Omahna pa ni bil na shodu miren, marveč je po vseh svojih močeh oviral mirno zborovanje in kljub najprijaznejšemu prigovarjanju župnika Berceta, ni hotel mirovati, tako, da je moral župnik Berce resno posvariti in ga označiti kot pijanega in zblaznega. Tudi kaplan Omahna ni bil izbirčen v psovkah in napadih na priletnega župnika Berceta, ne glede na javno pohujšanje vzpričo 300 ljudi, ki je iz tega prerokanja izviralo. Po shodu je župnik Berce opozoril še navzoče, da sme vsakdo po lastni volji voliti in da se lahko ime na glasovnici prečrta, če komu ni všeč kandidat. Nato je kaplan Omahna naznanil došli orožniški patrulji župnika Berceta. — Predno pa sta se Berce in kaplan razšla, je prosil Omahna Berceta za odpustanje ter dostavil, da ima iz Ljubljane poročilo, da vrne škof župniku Bercetu vse njegove pravice, če se zaveže, da ne bo hodil več na liberalne shode. — S tem pogovorom je smatral župnik Berce stvar za končno rešeno, a 40 dni pozneje je dobil od okrajne sodnje v Radečah povabilo, da naj se zagovarja radi razžaljenja časti. Dr. Pegan se je sam pozneje izjavil proti župniku Bercetu, da je imel nalogo, vložiti tožbo šele štiri-deset dan. Župnik Berce pa je imel ravno še dovolj časa, da vloži ekspresno tudi tožbo proti kaplanu, kar je tudi storil. Sedaj, ko župnik Berce ni zamudil roka za protitožbo, pa je padlo kaplanu srce v hlače. Po dr. Peganu je predlagal poravnavo, župnik Berce je bil v to tudi pripravljen, ker ima pač kaj nujnejšega in pametnejšega dela, nego se kregati s kaplanom. Stavil je nogel, da kaplan

plača vse stroške in v ta namen je segel koncipijentu dr. Pegana dr. Hacinu v roko. Kmalu na to pa je prišla od okrajne sodnje na župnika Berceta terjatev, da naj plača do-stavnino za svojo vlogo in sicer v znesku 39 grošev. Župnik je seveda to zahtevo zavrnil in zahteval, da naj plača to svoto kaplan, ne zaradi grošev, ampak v obrambo svoje pravice. Najprvo se je hotelo rešiti zadevo mirnim potom, nato pa s plačilnim poveljem. Proti plačilnemu povelju vložil se je protest. 24. marca t. l. vršila se je prva obravnava v Radečah. Zastopnik pisarne dr. Pegana je izjavil, da je dr. Pegan njega informiral v tem zmislu, da sta se dr. Pegan in dr. Tavčar, ki je pri prvi pravdi zastopal župnika Berceta, dogovorila, da nosi vsaka stranka svoje troške. Zaslivanje pri se je vršilo v Ljubljani pri okrajni sodnji dne 6. aprila in je tamkar dr. Tavčar konstatiral, da ni z dr. Peganom sklenil nobene poravnave, marveč da je izjavil, da on za svojo pisarno ne zahteva nikakega plačila. Dr. Pegan se ni utegnil udeležiti obravnave, dasi-ravno se je v Radečah trdilo, da se je dr. Pegan poravnal. Dr. Hacin se je smatral za odposlanca dr. Pegana, ki naj informira župnika Berceta o poravnavi med dr. Tavčarjem in dr. Peganom. Župnik Berce pa je s svojimi pričami dokazal, da je dr. Hacin z njim sklenil poravnavo v sobi družbe sv. Cirila in Metoda, kjer sta sklenila poravnavo v zmislu, da plača kaplan Omahna vse stroške. Temu mnenju se je pridružil tudi sodišče ter izdalo sledečo pismo razsdbo: Toženec Jakob Omahna je dolžan plačati tožitelju Antonu Bercetu znesek 4 K 53 v s 5% zamudnimi obrestmi od 20. januarja 1914, stroške plačilnega povelja po 13 K 03 v in s tem odmerjene daljne pravdne stroške po 61 K 34 v, vse tekom 14 dni, da ne bo izvršbe. Vseh stroškov ima kaplan okrog 150 kron. — Sedaj pa nekoliko premiš-ljujmo! Synodus ljubljanske škofije iz leta 1903. naznanja: »§ 4. De negotiis saecularibus clero prohibitis. 208. Tribunalia profana clerici litis causa temere ne adeant. Si inter clericos controversiae ortae sunt, a confratribus tamquam arbitris, praepri-mis a decano vel ab Ordinaris clir-mantur; si vero clericus alium clericum vel regularem ad tribunal laicale vocare ausus fuerit, poenas lu-et, a ss. Canonibus constitutas.« (Klerik klerika tožiti ne sme. O tem odloča dekan ali škof. Če bi pa klerik klerika ali meniha se drnil pozvati k sodnji, zadene ga kazen, ki jo določajo sveta cerkvena določila.) Ljubljanski škof Antona Bonaventura Jeglič je sam ob raznih prilikah konstatiral, da duhovnik duhovnika tožiti ne sme, ker je v istem trenutku ipso facto suspensus. Zgodil pa se je že v dobi tega škofa slučaj, ko je nekega tovariša naznanil kaplan anonimno na okrajno glavarstvo radi — lovške tatvine. Dotičnega kap-lana so hoteli takrat kratkoma radi tega izobčiti iz katoliške cerkve. Edina rešitev za tega kaplana je bila ta, da je bila ovadba na okrajno gla-varstvo anonimna. — V tem slučaju pa je kaplan Omahna prvič naznanil svojega duhovnega sobrata župnika Berceta orožnikom, s čemur je postal ipso facto suspensus. Nato ko je bil že ipso facto suspensus, pa je šel maševati, kar je še bolj nepravilno, in postal na ta način iregularen. Sedaj je pa po ovadbi na kazensko sodišče postal istotako ipso facto suspensus in iregularen. Vprašamo sedaj škofa: Ali sme škof cerkveno postavlo spremeniti in ali niso cerkvene postavle za vse enake? Če pa škof kaplana ni kaznoval, je zane-marjal s tem svojo dolžnost ter bi ga po cerkvenih postavah mogla doleteti suspenzacija in bi s tem postal celo škof sam iregularen! Sodnijo in odvetniško zbornico pa vprašamo, kakega mnenja je o postopanju dr. Pegana ter če je postopanje dr. Pegana pravilno ali ne? — Ta afeta, zrasla iz tako malenkostnega vzroka 39 grošev, ki na kaže v sebi toliko gnolobe S. L. S., pač najbolje kaže, da se niti najvišji duhovniški krogi ne drže cerkvenih postav, na drugi strani pa se jasno vidi, s kakimi gr-dimi nasilnimi sredstvi je hotela delati in je tudi delala klerikalna stran-ka pri zadnjih volitvah.

Izpred okrajnega sodišča v Novem mestu.

Perilo iz pivovarne Puntigam pred sodiščem. Nadzornik pivovar-ne Puntigam, Maks Torisser, je rekel ob priliki svojega obiska v No-vem mestu proti bivšemu hotelirju J., ki je bil tudi založnik tega piva in tudi sicer močno priklenjen na pivovarno, da je njegove nesreče kriv bivši vodja glavne zaloge v Ljubljani. In sicer za to, ker se ni brigal, da bi bil od J. redno izterjal dolg, ne-go je prepuščal, da je J. za pivovar-no namenjeni denar porabil v razne

druge špekulacije. Enako, da je bivši vodja glavne zaloge v Ljubljani zakrivil nesrečo hotelirja v Št. Petru ob Južni železnici; hotelir, da je moral oditi brez hlač, pivovarna pa je izgubila več tisočakov. Sploh pa, da je bivši vodja svojo službo ne-niarno opravljal, radi česar so ga končno tudi spodili iz službe. Zaradi tega je bivši vodja napravil ovadbo protiTorisserju radi razžaljenja časti. Pri zadnji glavni razpravi, katere sta se osebno udeležila oba nasprotnika, je toženi Torisser se zagovarjal s tem, da ni rekel, da bi bil bivši vodja izključno kriv, da je J. bilo vse pro-dano, nego on je le rekel, da je bivši vodja k temu le v toliko pripomogel, ker se ni brigal, da bi bil J. redneje odplačeval svoj dolg pivovarni. Tudi ni bivšemu vodji očital, da je bil spoden iz službe, nego le rekel, da ga je pivovarna odslovila, oziroma mu od-povedala službo. Zasebno obtožitelji je ponudil v dokaz njegove marljivo-sti v službi spričevalo od pivovarne, kjer mu ona izraža svojo zadovolj-nost, ter da je bil na lastno prošnjo iz zdravstvenih ozirov vpokojen. To-ženi nadzornik pa ugovarja, češ, da to spričevalo so mu le tako dali za-radi lepšega, dejansko pa so mu služ-bo odpovedali, ker jo je zane-marjal in povzročal preveliko stroškov. Ta-kole je šla ta stvar pri obravnavi sem in tja, ne da bi se dognalo, ali je kriva Puntigamska pivovarna, da je prišel bivši J. v nesrečo, ali je tega kriv bivši vodja glavne zaloge. Po-kazalo se bo pa to pri nadaljni obravnavi, kajti sedanja obravnava je bila preložena v svrhu zaslišanja no-vih prič in predložitve knjig.

Razne stvari.

*** Poroča hčere predsednika Ze-dinjenih držav.** Iz Washingtona po-ročajo: Predvčerajšnjim se je vršila poroka miss Eleanore Wilson, naj-mlašje predsednikove hčere, z dr-žavnim tajnikom Mac Cadoo.

*** Roosevelt pride v London.** Bivši predsednik Zedinjenih držav Roosevelt pride čez par tednov v London, da bo predaval v kraljevi geografski družbi o svojem brazil-skem potovanju.

*** Proti odlikovanjem.** Iz Draž-dan poročajo: Profesorji tukajšnje akademije vpodablajočih umetnosti so vložili na notranje ministrstvo in na svetovlastvo akademije prošnje, naj se v bodoče ne podeljuje več redovi in odlikovanja umetnikom.

*** Baron Ernst Wallburg v bedi.** Iz Budimpešte poročajo: Baron Ernst Wallburg je bil s svojimi šte-stimi otroci deložiran. Drugega jutra je dobil vsled intervencije podžupana 30 kron, da si je mogel najeti majhno stanovanje.

*** Rabin zgorel.** Čudotvorni rabbi v Kutni v Galiciji je na tragičen na-čin umrl. Čital je knjigo in pri tem mu je padel ogorek cigarete na obleko. Obleka se je vnela in rabin se je bil tako opek, da je v največjih bo-lečinah umrl.

*** Žrtve aviatike.** Iz Roviga po-ročajo: Aviatik Manisero je 7. t. m. napravil več poletov. Iz Ferrare sta priletela brata Karel in Adelino Mac-cagniano in sta hotela po istem potu nazaj. Ker je bil pa velik prah, nista videla in sta zadel ob most. Padla sta v kanal ter utonila.

*** Škof ukradel kelih.** »Pravo li-du« poroča, da je v vasi Obratany pri Pehřimovu vzel budjevojski škof Hulka pri cerkveni vizitaciji zlat ke-lih iz husitskih časov. Občinski svet je zahteval, naj škof vrne kelih. Škof pa tega noče storiti, vsled česar ga bo občinski svet tožil.

*** Pariški krojači za svoje mode-le.** Iz Pariza poročajo: Velike pariške krojaške trdke, med temi Poi-ret, so napravile skupne korake v obrambo svojih modelov. 7. t. m. so dali izvršiti pri mnogih trdkah hišne preiskave, pri katerih so konfiscirali deset modelov in mnogo kopij. Te trdke nameravajo nastopiti tudi v inozemstvu proti kopiranju svojih modelov.

*** Velik požar v Floridsdorfu.** Z Dunaja poročajo: Snoci ob 8. je za-čela goret tovarna za mineralno olje v Floridsdorfu. Do desetih zvečer se požarni brambji ni posrečilo lokalizirati ogeni. Če se ne bo posrečilo ogenj lokalizirati, je največja nevar-nost, da bo kakih sto rezervarjev s petrolejem in benzinom eksplodiralo, vsled česar je v nevarnosti ne samo tovarna, marveč cel Floridsdorf. Ene-ga ogrskega delavca pogrešajo.

*** Iz nesrečno ljubezni.** Iz Mera-na poročajo: V Gradcu rojeni pekov-ski pomočnik Franc Auer je 5. t. m. napadel v Obermaisu 17letno proda-jalko Marto Stifterjevo. Oddal je štiri strele proti njej. En strel jo je zadel na roki, drugi pa v hrbet. Nato je hotel Auer ustreliti samega sebe, pa ni zadel. Napadalec so aretirali. Auer je delal Stifterjevi ljubavne po-nudbe, toda deklica je zavrnula te ponudbe.

*** Demonstracije v Mostaru.** Sa-rajevsko časopisje poroča, da je vla-da preklcala izključitev onih dija-kov, ki so se udeležili demonstracij proti nemškemu gledališču v Mosta-ru. Deset hrvatskih in srbskih vseučilišnikov na Dunaju je pozvalo na dvoboj zaradi razžaljenja srbsko-hrvatskega naroda one častnike, ki so bili navzoči pri demonstracijah v gledališču. Isto bodo storili tudi srbski in hrvatski dijaki v Zagrebu, Gradcu, Pragi in Inomostu.

*** Obupan vojak.** Pri vojaški vaji na vežbališču v Senne pri Detmoldu je izgubil mušketir Wallmejer svoj bajonet. Častnik ga je ostro očel in mu ukazal, naj se ne vrne preje v vo-jašnico, dokler ne najde bajoneta. Vojak je iskal in iskal, toda vrnil se ni. Drugi dan ga je šla iskat patrulja ter ga našla za vežbališčem mrtvega v mlaki krvi. Ubogi vojak se je bal kazni ter izvršil samomor. Bajonet so našli drugi vojaki. Država ima ba-jonet — izgubila pa je vojaka.

*** Rop v železniškem vozu.** Iz Krakova poročajo: Ko se je pred-včerajšnjim peljala veleposestnica Josipina Lackner iz Novega Sande-ca v Krakov, je vstopil med potoma v vlak eleganten mlad par, navidez-no zakonski. Začela sta govoriti z Lacknerjevo in med pogovorom ji je mlada gospa ponudila bombone. Lackner je po zaužitju teh bombonov trdno zaspala. Ko je sprevodnik med potoma zapazil spečo damo, jo je skušal zbuditi, kar se mu pa ni po-srečilo. Dognali so, da je mladi par gospo Lacknerjevo z bomboni uspa-val ter ji potem ukradel 1500 kron in druge dragocenosti. O storilcih ni-majo sledu.

*** Rodbinska tragedija.** Iz Bero-lina poročajo: V Willmersdorfu se je 6. t. m. ponoči odigrala grozna rod-binska tragedija. Iz strahu, da ne bo zblaznel, je zastupil s cinkalijem 45-letni inženir Grosskortenhaus svojo 20letno hčer Viljemino in svojega 13letnega sina Vilija. Nato je še sa-mega sebe zastupil. Policijsko sodi-šče je drugo jutro dobilo pismo, v ka-terem je inženir sporočil, da bo usmrtil svojo rodbino in sebe. Inže-nir je bilo finančno zelo dobro situ-iran. Pred pol letom mu je umrla nje-gova soproga in od tedaj je duševno bolehal. Dognali so, da je trpeli svojih otrok, ko jih je zastupil, po-ložil na postelj ter ju okrasil s cvet-licami, ki jih je kupil v bližnji pro-dajalnici. Se je potem se je zastupil.

*** Ali je mogoče delati dež?** Do-zdaj so se učenjaki smejali vsakomur, ki je trdil, da je mogoče vplivati na vreme. Zdaj pa je stopil v javnost ugledni angleški fizik sir Oliver Lodge s trditvijo, da je mogoče delati dež. Svojo trditev je motiviral v pre-davanju, ki ga je imel v »British In-stitution of Electrical Engineers«. Sir Lodge ne trdi, da zna on sam delati dež, pravi pa, da bi mogli to ljudje delati pod gotovimi pogoji. Na teme-lju poskusov v laboratoriju je prišel do naziranja, da bi se mogel delati dež iz oblakov s pomočjo elektrike. Treba bi bilo pošiljati v oblake elek-tričen tok. Negativni tok, če bi hoteli imeti dež, pozitivni, če bi hoteli imeti jasno. Najtežavnejše bi bilo, uvesti zadostno množino elektrike v pravo višino

*** Skoro neverjeten slučaj.** Da je nova razredna loterija največje ko-risti za ljudstvo, je razvidno že iz te-ga, da se more v vseh petih razredih dobiti ne samo en milijon, marveč celo 1,340.000 kron. O tem priča slu-čaj, ki se je zgodil pred nedavnim nekemu pomožnemu pisarju, ki je ta-koj pri prvem žrebanju 15. maja do-bil glavni dobiček 70.000 kron. To ga je tako ojunčilo, da je kupil za na-slednja žrebanja nove srečke, na ka-tere je zadel pri drugem žrebanju 80.000, pri tretjem 90.000 in pri četrtem 100.000 kron. Pri zadnjem žre-banju je imel to srečo, da je zadel kot poslednji glavni dobiček 300.000 K, tako da je dobil obenem tudi premijo 700.000 kron. Srečni pisar je torej dobil 1,340.000 kron, ki so mu bile iz-plaçane v gotovem denarju brez od-bitka. Žal, da je iz neprevidnosti ali pa morda od prevelikega veselja to vse povedal takoj na vse zgodaj svo-jemu strežaju. In posledica tega je bila, da mu je ravnatelj norišnice predpisal strožjo dieto in pa večkrat-ne mrzle obkladke na glavo.

*** Protivavstilske demonstracije v Italiji.** Iz Benetk poročajo: Pred-včerajšnjim je prišlo tu do zopetnih demonstracij zaradi tržaških dogod-kov. Demonstracije so organizirali dijaki vseučilišča v Padovi, ki so v to svrhu prišli v Benetke. Najprvo se je vršilo veliko zborovanje v trgov-ski akademiji, na katerem so imeli ostre protivavstilske govore. Govor-il je tudi poslanec Orsi. Nato so šli demonstrirati na Markov trg, kjer so pozdravljali italijanski Trst ter za-sramovali Slovence. Neki dijak je ostro govoril. Ko so dobili policisti in karabinjerji pomoč, so porinili de-monstracije proti Flazetti. Pri de-

monstracijah so sežgali črno-rumeno zastavo. Demonstranti so pozvali trgovce na Markovem trgu, naj izobešijo žalne zastave, kar so tudi storili. Policija je aretirala več oseb, med temi tudi nekega dijaka, ki je nosil pred demonstranti trikolor. Zapri so ga v gasilsko shrambo v doževi palači. Dijaki so vzeli kol ter hoteli vlomiti vrata, toda policija in karabinerji so razporedili demonstrante. Pozneje so izpustili aretirance. — V Vidmu se je tudi vršilo zborovanje in pa demonstracije. Na zborovanju so napadli tržaške Slovence in avstrijsko politiko. — V Florenci so se ravnotako vršile demonstracije zaradi tržaških dogodkov. Socialni demokrati pa so priredili protidemonstracijo in prišlo je do pretepa z dijaki. Več socialnih demokratov so aretirali.

* Na italijansko-švicarski mej. »La Tribune« poroča o dogodku, ki se je zgodil na italijansko-švicarski meji. Pred par dnevi je napravil poveljnik 18. švicarskega pehotnega polka, podpolkovnik Kriem v spremstvu svojega sluge izlet na Simplon. En kilometer od meje, na švicarskem ozemlju, je srečal italijanskega poročnika z enim vojakom. Oba sta bila oborožena. Na vprašanje podpolkovnika, kaj išče italijanski častnik na švicarskih tleh, je Italijan prijel za revolver ter odgovoril: »To vas nič ne briga. Eden od naju je preveč tu.« Podpolkovnik Kriem pa je imel že revolver namerjen ter prisilil poročnika in vojaka, da sta šla čez mejo. Kmahu nato je podpolkovnik opazil dva oborožena finančna stražnika, ki sta bila skrita v nekem kamnolomu. Pobernila sta čez mejo ter od tam začela streljati proti podpolkovniku, ki pa ni bil zadet. Ko pa je šel z gore, so ga napadli trije italijanski vojaki, ga zvezali ter vlekli čez italijansko mejo, kjer so ga imeli celo popoldne zaprtega. Še le zvečer so ga izpustili, ne da bi se opravičili.

* Ločitev čudnega zakona. V londonskem Divorce-Court je bil te dni ločen čuden zakon. Tožiteljica, lepa 24letna gospa, je pripovedovala pred sodiščem sledečo čudno zgodbo: Dne 20. decembra se je tajno poročila z Geraldom Hensonom iz Rochestra ter se takoj nato vrnila k svojim roditeljem. Še pred božičem je mlada gospa povedala svoji rodbini vse, kar se je zgodilo in oče je pozval neznanega zeta prijateljsko, naj bi pri njem preživel praznike. Povabljeni se je zahvalil za povabilo in pismeno izjavil, da nóče niti začeti skupno živeti s svojo mlado ženo. Ko se je mrs. Winifrid Hensonova nekoliko oddahnila od svojega mučnega iznenadenja ter upala dan za dnevom, da muhasti mož vendarle pride, mu je sama pisala ter ga prosila, naj ji razjasni svoje čudno postopanje. Par dni nato je dobila mlada gospa sledeče pismo: »Moja draga Winnie, ne morem priti k Tebi. Naš zakon je velika zmotna in nezmisljena stvar, ki jo zelo obžalujem. Meni sem, da morem zapustiti Nelly, ko sem se odločil, da poročim Tebe. Toda uvidel sem, da ne morem zapustiti Nelly, dokler me ljubi. Potrebujem me in jaz moram ostati pri njej. Stori torej, kar smatraš za dobro.« Priče so potrdile, da je Nelly dolgoletna prijateljica čudnega gentlemana, ki je poskusil s tajnim zakonom znebiti se starih grehov. Ogolufana mlada gospa ni imela drugega poto, nego predlagati, da se razveljavi zakon, ki je obstajal samo formalno. To se je tudi zgodilo.

* Izrežite in pošljite! Ako nam pošljete to notico, dobite tri tigraste spalne odeje 124x190 cm velike, za reklamno ceno 5 K 70 v za vse tri po povzetju. Tovarna firma S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj na Dunaju I., Bauernmarkt 10—14.

* Prebavno motenje pri dojenčih, griza, driska, črevesni katarji itd. so vedno posledice nepravilne hrane in so napravile že mnogim staršem skrb in celo žalost. Ako hočete ohraniti svoje dete in je videti ob okusni, lahko prebavni hrani resnično vspevati, potem dajte neženemu ljubljencu Nestléjevo moko za otroke. — Poskušnje popolnoma zastoj pri: Henri Nestlé, Dunaj I. Biberstrasse. 6k

* Slab želodec nas dela slabovoljne, malodušne in naposled za vsako delo nespodobne. Imamo pa pot,

da se ubranimo tega zla in se ga rešimo. Uživajmo že celo človeško dobo znano prirodno »Franc Jožefovo« grenčico. Profesor Robert, predsednik kraljevske medicinske akademije v Barceloni, je dognal, da je Franc Jožefova voda posebno koristno domače zdravilo, ako gre za to, da se v jutro prebavni kanal izplakne z nežno delujočim salinskim odvajalom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bolezen našega cesarja.

Dunaj, 9. maja. Oficijozni bulletin o cesarjevem zdravstvenem stanju se glasi: Noč je bila dobra. Katar je lažji. Splošno stanje pravdobro. Delegacije.

Budimpešta, 9. maja. Odsek za zunanje zadeve je nadaljeval debato o Berchtoldovem eksposu tudi danes. Prvi je govoril delegat Udržal, nato je branil ministrski predsednik Stürgkh svojo politiko ter zatrjeval svoje prijateljstvo napram državnemu zboru. Debata bo danes zaključena. Začetkom prihodnjega tedna bo odsek odobril poročilo referenta.

Ogrska neodvisna stranka.

Budimpešta, 9. maja. V slučaju da umre vodja ogrske neodvisne stranke Fran Kossuth, grozi konflikt med grofom Karolyim in Aponyjem. Tega konflikta se misli stranka izogniti na ta način, da bo vodstvo ponudilo bratu Frana Kossutha Ludoviku Kossuthu, ki se hoče v tem slučaju preseliti iz Milana v Budimpešto.

Budimpešta, 9. maja. Ogrska neodvisna stranka ne bo potovala v Petrograd, marveč v Pariz. V strankarskih krogih se zatrjuje, da to potovanje ni demonstracija proti trozvezji, marveč naj se skuša doseči prijateljsko razmerje med Ogrsko in tripelententom.

Slavnost Pietroviča Njeguša.

Praga, 9. maja. Povodom proslave Pietroviča Njeguša je praški slavnostni komite brzojavno pozdravil črnogorskega in srbskega kralja, ki sta se sedaj v laskavih brzojvkah zahvalila.

Roparski napad v Novem mestu.

Novo mesto, 9. maja. Ko se je pripeljal ssem metliški postiljon, ga je v hlevu neki pasazir napadel z besedami: »Denar ali življenje!« ter ustrelil postiljona v glavo. Storitca zasledujejo. Postiljon je ostal še živ.

Požar v Florisdorfu.

Dunaj, 9. maja. Požar v petrolejski rafineriji v Florisdorfu je trajal celo noč do 5. jutraj. Izginil je delavec Valentin Bangyur, o katerem sumijo, da se je ponesrečil in zgorel.

Bosanska ustava.

Sarajevo, 9. maja. Bosanski deželni svet ima danes sejo, v kateri bo razpravljal o predlogu, da naj se pošlje odposlanstvo obema vladama, ki naj urgira odgovor na zahtevo po reviziji bosanske ustave.

Katastrofalen potres v Italiji.

Rim, 9. maja. V Cataniji na otoku Siciliji, južno od Etne, je snoči divjal silen potres. Zlostna katastrofa je popolnoma uničila mnogo vasi. Vas Lipari je skoraj popolnoma izginila. Koliko žrtev je zahteval potres, še ni znano. V Italiji vlada silno razburjenje. Železniški promet v tem ozemlju je popolnoma ustavljen.

Catania, 9. maja. Do sedaj so na potresnem ozemlju potegnili izpod razvalin 30 mrtvih in 120 ranjenih. Število mrtvih dosega najmanj pol tisoča. Mestece Burgade je popolnoma podrt. V občini Caferano je 10 mrtvih in 20 težko ranjenih. Tudi drugod se je več oseb ponesrečilo.

Rusija.

Petrograd, 9. maja. Duma je sprejela predlogo o nakazanju kredita za nakup sveta za ruski konzulat v Pragi. Dalje se je sklenilo, da se za tekoče leto nakaže svota deset milijonov rubljev iz svote 68 milijonov, ki je določena za vstvaritev radiotelegrafskih postaj in vojnih pristanišč. Dalje se je nakazalo tudi 77,750.000 rubljev iz svote 481 mil. rubljev za rekonstrukcijo ruske vojne mornarice.

Petrograd, 9. maja. Duma je brez ugovora sklenila zvišanje kredita za vojaške šole in za spolnitev

rezervnega materiala za topničarstvo. Tudi zakonska predloga za zvišanje rekrutnega kontingenta za leto 1914. se je po daljši debati sprejela.

Irsko vprašanje.

London, 9. maja. V irskem mestu Merville so irski nacionalisti vlomili v vežbalnico Ulstercev ter odnesli 20.000 vtihotapljenih pušk.

Španska.

Madrid, 9. maja. Mornariški minister je predložil parlamentu predlogo, s katero naj se dovoli skozi devet let letni kredit v znesku 36 milijonov peset za izgradbo vojne mornarice. Razine kreditne predloge, ki obsegajo kredite za gradbo pristanišč, obsegajo velike svote, tako samo izdatki za pristanišče El Ferrol 25 milijonov peset.

Madrid, 9. maja. V španski zbornici je prišlo do velikih tumultov. Republikanci so klicali ministru za javna dela Ugarti: »Morilec Ferrerja!«

Zedinjene države in Mehika.

Washington, 9. maja. Iz mesta Mehike so se odpeljali trije vlaki s 600 begunci pod brazilsko zastavo. Med begunci se nahaja tudi Amerikane dr. Ryan.

Washington, 9. maja. Konstitucionalisti so na poti proti Durangu in Torreonu ter hočejo zavzeti Saltillo in Zacatecas.

Washington, 9. maja. Pod predsedstvom vojnega ministra Garrisona se je vršilo posvetovanje generalnega štaba. Admiral Funston je namreč poročal, da je pričakovati vsak hip poloma Huertove vlade in izbruha anarhije. Bajje namerava ameriška vlada pripraviti kakih 60.000 mož, da se v slučaju potrebe izkrcajo v Veracruz in korakajo proti glavnemu mestu.

London, 9. maja. General Carranza je vjel od 3600 mož Huertovih čet polovico s poveljnikom in vzel tri tovrne vlake z orožjem in municijo.

London, 9. maja. Evropski finančni krogi, ki imajo mnogo kapitala v Mehiki, skušajo Huerto pregovoriti, da prostovoljno odstopi.

Pariz, 9. maja. Najvišji vojni svet Zedinjenih držav je sklenil odpustiti v Veracruz nova ojačenja. Položaj v Veracruz je zelo opasen. Huerta ima namen pregnati Amerikance. Po poročilih iz Mehike je general Carranza izjavil, da bo v par dneh napadel Tampico in mesto vzel.

Dogodki na Balkanu.

Orijske železnice.

Belgrad, 9. maja. Glede vprašanja orijskih železnih poročila »Samoprava, da stoji Srbija prej ko slej na stališču načrta mednarodnosti železniških uprav. Sporno vprašanje, zaradi katerega mora priti do sporazuma, mora na podlagi londonske mirovne pogodbe predložiti mednarodni finančni komisiji v Parizu. Če se tamkaj ne doseže zadovoljiva rešitev tega vprašanja, ostane za rešitev spora samo še haško mirovno razsodišče ali pa odkrit konflikt. V tem slučaju bi Srbija zgradila solidno konkurenčno progno.

Boji v Epiru.

Rim, 9. maja. Iz Pirane poročajo, da so Epirci pri Erseki, južno od Korice, zasedli močne pozicije ter se zbirajo za prodiranje proti Korici. Brez dvoma je, da bodo vstali mesto v kratkem zasedli.

London, 9. maja. Iz diplomatskih krogov se poroča: Med vesilami se vrše pogajanja, da naj bi Avstrija in Italija z oboroženo intervencijo napravili mir v Albaniji.

London, 9. maja. Epirci so napadli Albance v Himari. Bitka traja še naprej. Epirci so mesto Korico popolnoma obkolili. V najbližjem času se prične odločilni naskok. V Premetiju so Epirci zajeli mnogo Albancev, med njimi so našli tudi bolgarske častnike. V Koloniji so našli tudi več italijanskih častnikov.

Atene, 9. maja. Mednarodna kontrolna komisija je, kakor poročajo, že privolila v 5 izmed 8 epirskih zahtev. Glede ostalih treh zahtev je upati, da bo tudi prišlo do sporazuma.

Orški in rumunski dvor.

Bukarešta, 9. maja. Tu kroži vest, da se zaroka med grškim prestolonaslednikom in rumunsko princeso Elizabeto ne bo izvršila. V dvorskih krogih pa zatrjujejo, da se bo vršila za-

roka vprito nemškega cesarja poleti v Tegernseeru.

Orki v Trakiji.

Carigrad, 9. maja. Ekumenski patriarh je znova protestiral pri porti proti nasilstvom, ki se vrše nad Grki v Trakiji.

Nerodna napaka se nam je primerila v notici »Vohunil je«. Posneta je bila po italijanskih listih in tako se je zgodilo, da je prišlo v notico ime Kaporetto namesto Kobarič, kar naj čitatelji blagohotno oprostite.

Gospodem gostilničarjem na Kranjskem.

Da se napravijo od kartela pivovaren kolikor mogoče neodvisni in se oproste pritiska na cene, se je združilo pred nekaj leti veliko število gostilničarjev na Kranjskem in Koroškem in ustanovilo po več že obstoječih zgledih zadrugo v svrhu pridobitve in obrata pivovarne.

Bila je to »Pivovarniška zadruga gostilničarjev alpskih dežel«, ki je kupila pivovarno g. Zimmermanna v Lescah.

Zadruga pivovarna gostilničarjev alpskih dežel pa je šla leta 1912 brez vsake potrebe v konkurz. Razlogi, da se je izrekla za insolventno, so bili v raznih okoliščinah, katerih naštevaje je toliko bolj odveč, ker je danes splošno znano, da bi bila pivovarniška zadruga alpskih gostilničarjev kljub neugodnim okoliščinam, ki so se takrat pojavile, lahko dobro uspevala in da je bila likvidacija zadruge prenapljen korak.

To dejstvo pa naj ne ovira, da ne bi se takrat porojena misel, da se gostilničarji z lastno močjo store neodvisni od kartela pivovarnarjev, dalje gojila in pospeševala.

Za to je sedaj dana prilika, kakršne si ugodnejše ni mogoče misliti. Dne 3. junija bode namreč pivovarna v Lescah zopet prodana. Nakupni pogoji pa so izdatno boljši, nego oni pod katerimi je svoječasno pivovarniška zadruga alpskih gostilničarjev kupila pivovarno.

Čim je stala pivovarna z investicijami vred gostilničarsko zadrugo najmanj 500.000 K se bode sedaj kakor je pričakovati dobila za 200.000 kron in bode dana možnost, pri tej nizki nabavni ceni proizvajati in prodajati pivo še ceneje in gostilničarjem s tem veliko koristiti.

Gostilničarji se morajo toraj baviti z vprašanjem, ali jim ne kaže porabiti ugodne prilike in združeno kupiti pivovarno v Lescah.

Najugodnejša oblika za to bi bila ustanovitev družbe z omejeno zavezo, in sicer se predlaga ta oblika radi tega, ker se vplača pri družbah z omejeno zavezo le enkratna vloga, ne da bi se moglo prisiliti družabnika k doplačilom.

Radi tega se je združilo število gostilničarjev iz nekdane gostilničarske zadruga in sprožilo misel ustanovitve take družbe v svrhu nakupa in obrata pivovarne v Lescah v posest pivovarniškega kartela.

Gostilničarji na Koroškem bodo zbrali kapital približno 40.000 K, dočim naj bi zbrali kranjski gostilničarji kakih 60.000 K. Te vsote bi zadostale za nakup pivovarne vsled tega, ker je sklenjen ugoden dogovor s hranilnico in posojilnico v Radovljici. Radi tega se kranjski gostilničarji naprošajo, naj uvažujejo to ugodno priliko za nakup pivovarne v Lescah in naj nikar ne pozabijo, da se bode v slučaju, ako preide pivovarna v posest kartela, od strani pivovaren dobava piva urenila brez soglasanja gostilničarjev, temveč da se bode tudi cene piva pognale samovoljno kvišku.

Vsaj je znano dejstvo, da dandanašnji gostilničar ne sme več jemati piva od one pivovarne, kjer bi on rad, temveč da mora jemati pivo od tiste pivovarne, kateri je odkazan od kartela.

V svrhu osvoboditve te suženjske odvisnosti od pivovaren se ponuja pot, po kateri se zaželeni cilj z lahkoto doseže.

1841
Radi tega se obračamo na gospode gostilničarje z dobrohotečo prošnjo, da v lastnem interesu pristopijo k družbi z omejeno zavezo, ki se ima ustanoviti v svrhu nakupa pivovarne v Lescah, ne samo, ker bo udeležba dosegla ugoden finančialen uspeh, temveč tudi, ker bode s tem

gostilničarjem dana možnost, dobiti dobro in ceno pivo, in bode za eno onemogočeno zvišanje cen pivovarniškega kartela.

Za pripravljalni odbor:

Pavel Dostal,

tajnik Posojilnice v Radovljici.

Gospodarstvo.

— Anonce. V primerih, ko zunanja neznana podjetja vabijo na anonsiranje, je v interesu trvdik, da naprosijo trgovsko in obrtniško zbornico, da jim preskrbi informacijo o njih.

— Občni zbor južnoavstrijskih kmetijskih in vinarskih veščakov, ki bi se imel vršiti za Binkošti v Pulju, se je na željo mnogih članov prelozil na sv. Petra in Pavla dan, t. j. na 28. in 29. junija in sicer se je določil za to Zader, ker večini dalmatinskih kolegov je Pulj preoddaljen. Vsi člani dobe pravočasno tozadevna vabila, ter se že sedaj vabijo, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo.

— Iz ruskega narodnega gospodarstva. Ruska vlada izdaja vsako leto ogromne vsote denarja za zboljšanje poljedelstva, pri čemur jo podpirajo vsi merodajni činitelji. Rezultati so zadovoljivi. Obdelana zemlja se od leta do leta veča. Obsejana zemlja v evropski in azijski Rusiji je leta 1913. zavzemala 93.000.000 desjatin napram 88.8 milj. desjatinam leta 1912. in 85.6 milj. desjatinam v letih 1906 do 1910. S tem se množi seveda tudi pridelek. Leta 1913. so v 72 gubernijah in pokrajinah pridelali 5.376.000.000 pudov zrna napram 5.072.000.000 pudov leta 1912. Leta 1901. do 1905. je vsa žetev dala razmeroma samo 3.868.000.000 pudov zrna. Toda ta prirastek pridelkov ni samo posledica tega, da se je obdelana zemlja razširila, marveč tudi tega, da se zemlja racionalnejše obdeluje in da je zrno težje. Tudi kultura krompirja se hitro razvija. V letih 1906. do 1910. se je prideloval krompir na 3.912.000 desjatin, leta 1913. pa že na 4.418.000 desjatin. Tudi gojenje bombaževcev zelo napreduje. Leta 1908. je bilo z bombaževcem obdelanih 281.000 desjatin zemlje, zdaj pa 500.000 desjatin. Ta napredek veseli vsakega Rusa in učinkuje na zemstva in vlado, da se ne kesajo zaradi denarja, ki so ga žrtvovali za to. Pomoč zemstev za zboljšanje poljedelstva je znašala leta 1909. 6.949.000 rubljev, leta 1913. pa že 16.000.000 rubljev, v petih letih so izdala zemstva 56.357.000 rubljev. Država pa je v istem času žrtvovala za to delo 84.5 milj. rubljev. Samo agronomični personal je narastel od leta 1909. do 1913. od 2810 oseb na 10.000 oseb. Toda ne razvija se samo poljedelstvo, marveč tudi industrija in trgovina. Tovarne in drugi obrati se množe, pridobivanje in uporaba železa in premoga je ogromno narastla, navzlic temu pa domača ruska industrija ne more še zadostiti vsemu povpraševanju. Veča se izvoz, naraščajo vloge v banke in hranilnice, ki so leta 1912. znašale 4 in pol milijarde rubljev, leta 1907. pa samo dve milijardi. Ogromni državni proračun že več let ne končuje samo brez deficita, marveč izkazuje prebitke, ki so sicer vsako leto drugačni, vendar pa so tupatam naravnost veliki. Tako je znašal prebitek leta 1908. celih 450 milijonov rubljev. V istem razmerju, kakor so se razvijale potrebe narodnega gospodarstva, je državna banka zvečala svoj zaklad zlata ter razširjevala promet kreditnih papirjev. Dne 1. januarja 1914. je bilo stanje sledeče: zlata 1.687.600.000 rubljev, kreditnih papirjev 1.664.600.000 rubljev. Leta 1909. je bilo: zlata 1.220.100.000 rubljev, kreditnih papirjev 1.087.100.000 rubljev, leta 1904.: zlata 909.100.000 rubljev, kredit. papirjev 578.400.000 rubljev. Bilance akcijskih bank za kratek kredit izkazujejo: leta 1904. kapitala 276.700.000 rubljev, vlog 747.600.000 rubljev, tekoči račun 643.700.000 rubl., posojil 367.500.000 rubljev. L. 1909.: kapital 312.000.000 rubljev, vlog 976.800.000 rubljev, tekoči račun 715.800.000 rubljev, posojila 841.100.000 rubljev. Leta 1914.: kapital 828.200.000 rubljev, vloge 2.536.100.000 rubljev, tekoči račun: 1.550.900.000 rubljev, posojila pa 1.611.000.000 rubljev.

— Razpis državnih ustanov za poslovdsko šolo za izdelovanje usnja. Na poslovdski šoli za izdelovanje usnja c. kr. državne obrtne šole no onemoglost, na kateri sem trpel več let, in me veseli, da Vam morem to sporočiti.

Mihael Széhi s. r., Csátád.

Ker 12 steklenic tega preizkušene domačega zdravila stane samo 5 K franko, naj bi ga vsak naših bralcev naročil pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 238 (Hirvatsko).

...beczl.

Veliki sovražniki.

Naše telo ima celo množino sovražnikov, velikih in majhnih, proti katerim se mora stalno boriti, da si ugotovi svojo pravico do obstanka.

Sovražniki človeškega telesa so: uraz, veter, urep, sneg, dež itd., ki

skoro vsak dan v velikih množicah navaljujejo na človeka. Seveda je modra previdnost napravila naše telo odporno, pa vendar se tem velikim sovražnikom časih posreči, da nas zadenejo na nezavarovanih mestih, da nam zapuste spomin. Tak spomin nosimo n. pr. katerikrat v obliki kašlja, hripavosti, bolečin v vratu, revmatičnih bolečin itd. prav dolgo se bo, ako ga ne odstranimo zopet s Fellerjevimi bolečin tolažilnim rast-

linskim esenčnim fluidom z znakom »Elsa-fluid«.

Pri bolečinah v vratu, težkem požiranju, influenci, hripavosti, zaslezenju in praskanju v vratu se je izkazal za slez razkrajajoč, kašelj blažeč in antikataralično sredstvo. Tudi za druge bolečine zanesljivo pomag.

Gospod Anton Kőrörsi, gozdar v Farracsisfalva, pošta Kurtya, nam piše:

»Že osem let rabim Vaš »Elsa-fluid« proti različnim bolečinam in težkočam, ki se pojavljajo pri meni kot gozdarju, in se imam za obnovitev svojih moči in za svoje zdravje zahvaliti samo temu izbornemu domačemu zdravilu.«

Zanimivo je tudi to-le pisanje:

»Ko sem izgubil že vsako upanje, mi je bilo z Vašim »Elsafluidom« mogoče odstraniti bolečino v prsih, slabo prebavo, malokrvnost in sploš-

gemičnotehnične smeri na Dunaju je za šolsko leto 1914/15 razpisanih več ustanov letnih 300 do 500 kron. Prilagojeno opremljene prošnje je vložiti najkasneje do 15. junija 1914 pri šolskem ravateljstvu na Dunaju, XVIII., Rosensteingasse 79. Vse namembnejše podrobnosti so razvidne iz razpisa, statuta, učnega načrta in drugih pripomočkov, ki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Razstava vzorcev blaga in mednarodno trgovsko zborovanje na Dunaju. Državna organizacija trgovcev v Avstriji (Reichsorganisation der Kaufleute Oesterreichs) na Dunaju priredi ob praznovanju 25letnega obstoja v času od 27. junija do 5. julija t. l. razstavo vzorcev blaga v zvezi z mednarodnim zborovanjem trgovcev. Rok za prijavitev konča 1. junija t. l. Podrobnosti so razvidne iz spisov, ki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. (Št. 1264).

— Zrebanje srečk italijanskega rdečega križa. Pri amortizacijskem zrebanju so bile izrebane sledeče serije: 2059, 2345, 2939, 3278, 4295, 4833, 5368, 5643, 5781, 6109, 6383, 6541, 6657, 7322, 7496, 7871, 7981, 8843, 8923, 9007, 9053, 9567, 10.298, 10.440, 10.537, 11.105, 11.135, 11.179, 11.523. Vseh teh 1450 srečk, ki so obsežene v teh 29 serijah, dobi po 37 ital. lir. Pri premijem zrebanju je dobila glavni dobiček 30.000 lir ser. 5145, št. 48, po 1000 lir ser. 4329, št. 44 in ser. 5361, št. 19, 500 lir ser. 10.463, št. 37, po 50 lir ser. 1924, št. 41, ser. 5214, št. 10, ser. 6209, št. 21, ser. 9224, št. 38 in ser. 9520, št. 8.

Poslano. *)

Kolegi v Zagrebu so stopili v strik. Pozivamo zato vse farmacevte, ki službujejo v avstrijskih pokrajinah, da v tem času iz solidarnosti nikdo ne sprejme službe na Hrvatskem.

Ljubljanski farmacevti.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: Ivan Bezeljak, nadučitelj na Vačah, 10 K, z geslom:

»Da gospe ne bota pili, gospoda ne kadila

do Velike noči,« se stava naša je glasila. Sedaj pa plačam — ni prav časten ta izid,

pa tudi, saj globa gre Ciril-Metodu v prid!

Milan Senčar, Senožeče, 3 K 40 v, nabrano v veselju družbi pri gospi Mušič v Senožečah, Franc Nosan v Dolenji vasi št. 77 pri Ribnici 15 kron 58 v, nabral od radovednežev, ki so prišli gledat našega vjetega mladega medveda, in Fran Hočvar v Birčni vasi pri Kandiji 4 K 03 v, nabrano pred otvoritvijo belokranjske železnice v bližini Rossegereve šole. — Skupaj 33 kron 01 vinar.

Živeli nabiralci in darovalci!

Slovenskemu pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« je poslal vneti društveni podpornik gosp. kavarnar Stritar 10 kron namesto venca na krsto svojega prijatelja gospoda Vinka Pustovrha. — Iskrena hvala!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca aprila 1914 sledeče prispevke i. s.:

(Konec.)

III. Zbirke časopisov. »Slovenski Narod«, tu, 269 K 62 vin.

IV. Prispevki od družbenega blaga. Česko - budojovicky papirový průmysl v Českých Budojovicích, příspěvek od družbenega papirja 70 K.

V. Prispevki za Ciril - Metodov obrambni sklad.

Narodna čitalnica v Črnomlju 50 K; M. Lj. Novak, Gradec, 8 K; okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani 50 K; dr. J. Šavnik, Trst, 20 kron; J. Voglar, Maribor, 20 K; E. Pakiz, Sv. Križ pri Trst, 10 K; hranilno in posojilno društvo v Ptuj 200 K; igralno omizje pri Mraku, tu, 15 K; M. Starček, tu, 20 K; podružnica Polzela 200 K; dr. Ignacij Fluder, Sarajevo, 180 K; omizje samec pri Zlati kapli 3 K 50 vin.; Fr. Povše, Gorica, 50 K; strelski in kegljaški klub »Hrastnik - Dol« 50 K; kamen jugoslovanskega dijaštva 70 K; skupaj 946 K 50 vin.

V. Razni prispevki.

V. Z., bivši član slovenskega omizja v Beljaku, 1 K; Iv. Kreft, Braslovče, namesto venca pokojnemu Fr. Sedminku v Št. Retru, 5 K; po-

sojilnica v Ajdovščini 100 K; dr. Iv. Dimnik, Krško, kazenska poravnava, 5 K + 10 K = 15 K; uradniki podjetja delniške pivovarne, Laški trg, 8 K 40 vin.; A. Kovačič, Sv. Andraž, namesto venca prijatelju L. Žiher, 10 K; M. Marinček, Tržič, za piruhe 5 K 53 vin.; Hirschman, tu, daroval 1 K; J. Stantič, Trst, 6 K; A. Hudovernik, tu, nabral narodnega davka 15 K; Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, tu, 1000 K; M. Švarc, Štajer, nabral med koroškimi Slovenci 8 K; F. Skrlec, Sv. Benedikt, nabrano, i. s. pri odhodu Janžekoviča 4 K 20 vin., v veselju družbi 3 K 70 vin., skupaj 7 K 99 vin.; I. Pinter, Trst, 6 K; Fr. Škof, Divača, dobiček od plesa divaških fantov 5 K; Pukner, daroval 60 vin., skupaj 5 K 60 vin.; B. F. Gselman, Sv. Martin, ker se ni udeležil L. Žiherjevega pogreba 5 K; F. Z. - M. T., tu, kazenska poravnava, 15 K; volilo umrle gospe Amalije Vončina, tu, 50 K; slovensko bralno društvo v Škofji Loki, 154 K 57 vin.

V nedeljo izlet v Škofjokloko. Zbirališče ob 7. uri zjutraj na dirkališču. Odjezd točno ob pol 8. uri. Bratje, udeležite se ga vsi! Nazdar! Načelnstvo.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 7. maja: Karolina Schleha, vdova rudniškega ravnatelja, 87 let, Židovska ulica 1. — Fran Knez, postrešek, 66 let, Sv. Petra cesta 15. — Luka Bašelj, hlapec, 65 let, Sv. Martina cesta 30. — Valerija Marija Selan, rejenska, 1 mesec, Dolenjska cesta 35. Dne 8. maja: Peter Rigler, postelnikov sin, 4 mesece, Strelška ulica 15. — Marija Gillich, šivilja, 28 let, Gradaška ulica 16.

V deželni bolnici.

Dne 6. maja: Marija Lebar, postelnikova žena, 29 let.

Dne 6. maja: Marija Lebar, postelnikova žena, 29 let.

Dne 8. maja: Anton Pižem, delavčev sin, 8 let.

Današnji list obsega 20 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

RADIUM strapazin tkanine

tovarne B. SPIEGLER in SINOVI Hronov so izdelane iz najfinejše Amerikane preje, ter v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perilu snežnobe ter so znatno ceneje kot konkurenčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavi in debelosti za vsakovrstno živотно ali posteljno perilo v manufakturni trgovini J. Ciuha, Ljubljana, Pod Trančo. — Zahtevajte vzorce za pralne preizkušnje.

Bolečine, ki so trajale cela leta, odstranjene v eni sami noči.

Uspehi čudovitega zdravila.

Gospod Glaser piše: Ako bi mi bil kdo rekel, da se kronične bolečine tako hitro lahko odstranijo, bi tega ne bil nikdar verjel! Že mnogo let sem

tako trpel težki ishijas in revmatizmu, da sem vedno občutil bolečine. Bile so skoro neprenesljive. To trpljenje mi je pa popolnoma odstranilo sredstvo, ki bi ga z veseljem vsakemu rad sporočil. Zove se Kephaldol in se dobiva po vseh lekarnah. Ako vzamemo najprej dve tableti in vsako naslednjo uro eno, izginejo bolečine takoj! Moj domači zdravnik mi pravi, da Kephaldolove tablete pomagajo ravno tako hitro pri bolečinah v ledjih (Hexenschuss) ter v mišicah in členkih, kakor pri glavobolu in živčnih bolečinah. Videl sem tudi težak slučaj influence ozdravit se v manj nego štiriindvajsetih urah. Kolikor vem, rabijo to posebno sredstvo po vseh večjih bolnicah Evrope, ker mu je glavna lastnost v tem, da hitro in zanesljivo učinkuje in je popolnoma neškodljivo.

Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje — in samo te! — se dobivajo iz znanih, že od nekdaj za zdravljenje odrejenih občinskih zdravilnih vrelcev št. 3 in 18 kopališča Sodena, Taunus.

Fayeve pristne sodenske mineralne pastilje morate zahtevati, ako hočete dobiti učinkovite soli imenovanih zdravilnih vrelcev.

Dobivajo se povsod škatli, po K 1.25.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 9. maja 1914

Naložbeni papirji.	Dinar	Diagon
40% majeva renta	82—	82.20
42% srebrena renta	85—	85.55
40% avstr. krona renta	82.20	82.40
40% ogr. krona renta	80.65	80.85
40% kranjsko dež. posojilo	—	89—
40% k. o. češke dež. banke	87.75	88.75

Srečke.

Srečke iz l. 1860 1/2	432—	442—
„ 1864	670—	680—
„ tiske	292.50	302.50
„ zemeljske I. izdaje	281—	291—
„ II.	243—	253—
„ ogrske hipotečne	227.75	237.75
„ dun. komunalne	466—	476—
„ avstr. kreditne	476—	486—
„ ljubljanske	58.50	62.50
„ avstr. rdeč. križa	51.50	55.50
„ ogr. krona renta	29.50	33.50
„ bazilika	25.25	29.25
„ turške	218.75	221.75

Delnice.

Ljubljanske kreditne banke	403—	405—
Avstr. kreditnega zavoda	607.75	608.75
Dunajske bančne družbe	512.50	513.50
Južne železnice	98—	99—
Državne železnice	696.25	697.25
Alpine-Montan	811.90	812.90
Češke sladkorne družbe	299—	300—
Živnostenske banke	268—	269—

Valute.

Cekini	11.38	11.43
Marke	117.50	117.70
Franki	95.80	96—
Lire	95.15	95.35
Rublji	252—	253—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 9. maja 1914.

Termin.	
Pšenica za maj 1914	za 50 kg 13.62
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg 12.30
Rž za okt. 1914	za 50 kg 9.92
Oves za oktober 1914	za 50 kg 8.35
Koruzna za maj 1914	za 50 kg 7.42
Koruzna za julij 1914	za 50 kg 7.57

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300.2 Srednji zračni tlak 736 mm

ma	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
8.	2. pop.	732.4	20.8	p. m. jzah	sk. jasno
9.	2. zv.	733.3	13.3	sr. jug	pol. oblak.
9.	7. zj.	733.6	11.2	sr. vzh.	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura 14.1°, norm. 13.1°. Padavina v 24 urah m'm 0.0.

Dobre kranjske čebele

panjevo plemenjake, kupi v vsaki množini 1832

Franc Čop, Jezovica št. 24, Gorenjsko.

Zanesljiv konjski hlapec ali kočijaž

želi enake in stalne službe. Poizve se v trafiki g. Sešarek v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. 1823

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin **beizem** Risa Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin, Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. 3 lončki 2.50 K. **Kemny, Kaschau (Kassa) I., Postf. 12/736 Ogrsko.** 628

Kontoristinja

z 2 letno prakso želi premeniti službo. Cenjene ponudbe se prosi pod „I. B.“ Sužak, poštno ležeče.

Učenec

eden ali dva, dobre, poštene obitelji, z dobrimi ljudskošolskimi izpričevanji, zdrava, za destilacijsko stroko, se takoj sprejmeta. 1829

Ponudbe na I. S., železniški stavbeni kasino p. Plaški-Karlovac.

Pridna, poštena, večletna 1791

računska natakara

večja nemškega in slovenskega jezika, želi vstopiti v boljše gostilno ali restavracijo. Ponudbe pod »natakara« na anončno eksp. Hočvar v Ljubljani.

Posestvo

zelo lepo in rodovitno, s krasnim poslopjem blizu Ljutomeru na Slovenskem Štajerju se proda. Cena 75.000 kron.

Ponudbe na naslov **H. Drofenik v Ljutomeru na Štajerskem**. Posebno sposobno za prijatelje konjeještva. 1807

Žšče se odjemalec ustreljenih

srnjakov in srn

za jesensko sezijo, t. j. od 1. junija. Ponudbe je vpslati do 15. maja na naslov „**Lovsko društvo**“, Stari trg pri Ložu. 1803

Gospodično

za nadzorovanje treh otrok išče 1828

Katinka dr. Furlanova,

Sodna ulica št. 2. :

Ženitna ponudba!

Uradnik s penzijo, 35 let star, samec, z letno plačo K 2400 ter prostim stanovanjem, kurjavo, razsvetlavo, lepim vrtom, v romantičnem kraju v Istriji, blizu morja, želi poročiti gospodično 25—30 let staro, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožno iz dobre hiše, dobro gospodinjjo. 1836

Ponudbe s sliko pod „**Dobro sree**“ 1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

1836 na uprav. „Slov. Naroda“.

Mlada učiteljica

želi priti čez počitnice h kaki boljši družini kot učiteljica, oziroma spremljevalka k kakl dami. — Ponudbe pod naslov: „**Planinka**“ Breginj, Primorsko. 1834

Zlato na obroke!

od 4 K vsakemu in povsod. Kdor hoče ceno kupiti zlato vezico in srebrno uro naj piše na **R. Lechner, zaloga zlatnine, Breclava (Lundenburg) 299.**

Sprejme se takoj

trgovca ali trgovka

z majhno kaveljo za prodajo pišče proti proviziji in prostem stanovanju ali pa v najem Ponudbe pod „**Pijača 1826**“ na upravništvu „Slovenskega Naroda“. 1826

Soboslikarski in pleskarski

pomočniki

se iščejo za trajen posel po plači po novem ceniku. Ponudbe se imajo poslati na Zagreb: „**H. L. S.**“ Duga ulica št. 3. Prosimo v oфертах naznaniti natančno stanovišče.

Sprejme se takoj dober, mlad

krojaški pomočnik

J. Velikonja 1833

Grahovo ob Bači, Primorsko.

Špecerijski potniki pozor!

Lep postranski zaslužek za že vpeljan predmet se nudi. — Ponudbe na upravništvu »Slovenskega Naroda« pod šifro „**320/1811**“. 1811

Izprašan strojnik

za razsvetljavni stroj se takoj sprejme.

Vprašati pri fotografu Thurm

v Ljubljani, Lattermannov dre-

vored. 1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

1822

Največja zaloga

Sukna

za vsakovrstna moška oblačila izvršne kvalitete po brezkonkurenčnih cenah

priporoča

manufakturna trgovina

J. GROBELNIK, Ljubljana

Mestni trg šte. 22, nasproti lekarne.

Franc Kos Ljubljana,
Sodna ulica.Popirajte domačo industrijo!
Stare nogavice se
cene podplatujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, se cene velike nižje.

Stalni

1773

krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih sreč v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod »MERKUR«, Brno, Neugasse Nr. 20.

Vzorce franko
modnega blaga kakor

ZEFIRJA

balista, platna
platenega in bombaznega
blaga razpošilja V. J. Havlišek &
brat Lazne Podbrady, Češko. Pišite takoj.

Bleščeče belo perilo.

Kakor na soncu beljeno — izgleda perilo po polurnem kuhanju s primesjo

Persil

MODERNO PRALNO SREDSTVO.

Persil ne vsebuje — kljub svojemu hitremu učinku — nikakih perilu škodljivih snovi. Zajemeno neškodljivo pralno sredstvo.

TOVARNA.

Gottlieb Voith
DUNAJ III/1.

Napredaj po vseh trgovinah.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

33

M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Za birmance

priporoča svojo

veliko zalogo oblek
konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta 3.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Priporočamo specialno
damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša

KOSTUME

Najnovejša

BLUZE

: Domače obleke.
: Prašni plašči.
Moško, damsko, perilo.
Športne čepice, moderce.

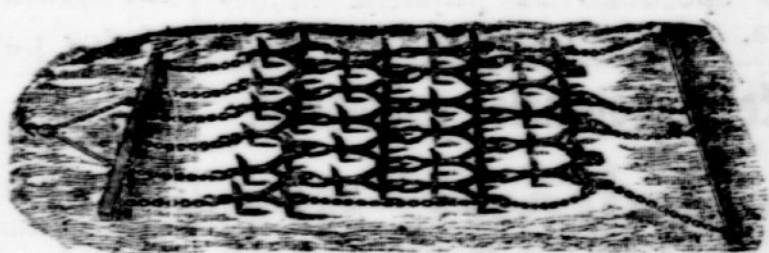
KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

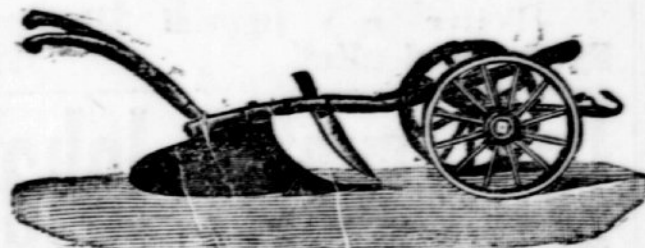
Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Vse vrste plugov in travniške brane

priporočamo za spomlad
kakor: navadne in
zbojžane štajer-
ske plugje in dvoj.
hribovske plugje,
jeklene plugje za 7
do 50 cm globoko oranje,
osipalnice, okopalnice, nove travniške brane s
zvezdnimi členki, ki se med delom sami snažijo,

kosilne stroje

„Mc Cormick“, „Deering“
in „Zmaj“ in sploh vse stroje
in orodje za poljedelstvo
po znižani ceni.

Karol Kavšeka nasled.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTIX

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA 57. 14. NOV. SVET
NASPROTI KOLIZEJA. ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNOPriporoča se
specialna
modna

trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana

Franca Jožefa
cesta št. 3.

Zanesljivo blago!

Nizke cene!

Razne zanesljive ideče ure, krasne vertike,
obeske, uhane, ovratne vertike in vsa
druga primerna darila za

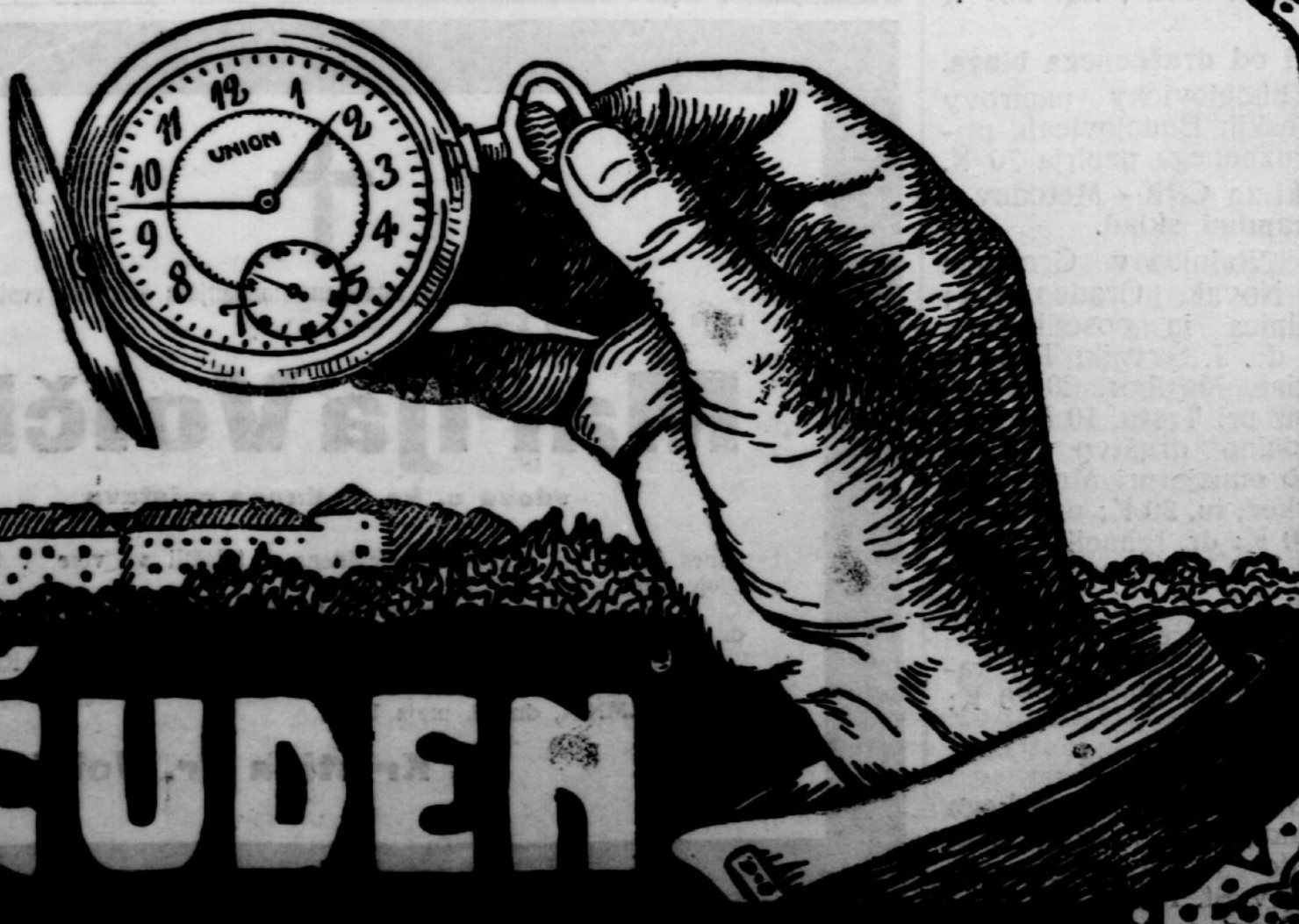
BIRMO

kupiš najceneje in najboljše

pri

Prešernova ulica 1.

F. ČUDEN

O državljskih pravicah slovenskega ljudstva.

Piše L. Lipničan.

Ker se vsled pritožb radi prikrajanja državljskih pravic slovenskega ljudstva od strani državne oblasti glasi čudno, da državni uradi z državljski slovenske narodnosti ne postopajo tako, kakor veleavajo državni zakoni, zato je umestno, da se pojasni glavne državljske pravice slovenskega naroda ter nekateri vzroki, zakaj javne oblasti ravnavajo s slovenskimi državljski drugače, kakor jasno zahtevajo predpisi zakonov.

Za Beustove vlade je bil izdan državni osnovni zakon z dne 21. grudnia 1867 št. 142 državnega zakonika o splošnih pravicah državljanov za kraljevstvo in dežele v državnem zboru zastopane, katerega članek 19. se glasi:

Vsi narodi v državi so enakopravni, in vsak narod ima nedotakljivo pravico na varstvo in gojitev svoje narodnosti in svojega jezika.

Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradu in v javnem življenju se od države pripoznava.

V deželah, v katerih prebiva nekoliko narodov, imajo biti javna učilišča tako urejena, da dobi vsak narod potrebna sredstva za izobražbo v svojem jeziku, ne da bi se ga sililo učiti se drugega deželne jezika.

Prvi odstavek določuje splošne narodnostne pravice ter iz njega sledi, da se nobenemu državljanu kjerkoli v kraljestvih in deželah v državnem zboru zastopanih ne sme zgoditi nikakršna krivica radi tega, da je pripadnik te ali one narodnosti, ko gre za njegove zasebne ali javne zadeve ter za varstvo in gojitev njegove narodnosti.

Drugi odstavek se tiče jezikovne enakopravnosti za dežele, v katerih prebiva več nego eden narod in katere vsled tega veljajo za mnogojezične. V deželi navaden jezik je jezik naroda v deželi davno in stalno naseljenega. Enakopravnost v deželi navadnega jezika se ne nanaša le na ta del dežele, v katerem prebiva narod, za katerega jezikovno pravico gre, ampak sploh na celo deželo, torej tudi na ozemlje drugega deželne jezika. Jezikovna enakopravnost velja za celo deželo in ne za posamezne okraje, niti za del dežele. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov se tiče stika državljanov z javnimi oblastmi, torej pred vsem z uradi in z javnimi korporacijami ter učnega jezika v šolah vseh vrst. Jezikovna enakopravnost ne velja le za tako imenovano zunanje uradovanje, t. j. za stik urada s strankami, ampak tudi za notranje uradovanje, t. j. za stik urada z uradom; zakaj moderna pravna in demokratična država vobče ne sme poznati razločka med zunanjim in notranjim uradnim jezikom.

Tretji odstavek govori o državnem jamstvu, da si more vsak narod svoja učilišča s svojim učnim jezikom tako urediti, da nudijo njegovim pripadnikom vsa za ekonomski in kulturni razvoj potrebna izobraževalna sredstva.

Mogoče bi kdo dvomil o veljavnosti norme, katero obsega članek 19., sklicujoč se na to, da je še treba posebnega zakona, bodisi državnega, bodisi deželne, kateri bi jasneje uredil določbe tega tako imenovanega narodnostnega članka. Če bi bilo temu tako, morala bi biti v tem članku samem obljuba, da se izdajo potom zakona natančnejše določbe, kakor je to v članku 12. ravnotežnega državnega osnovnega zakona, kateri govori o shodih in družtvih ter obljuba, da se še izdajo o tem predmetu posebni zakoni. Toda v članku 19. se nič kaj takega, sploh se nič ne obljublja. Članek 19. ima potemtakem popolno in izključno moč zakona. Iz tega nujno sledi, da vsi zakoni in vse naredbe, sploh vse, kar se ne strinja s člankom 19. ali temu članku nasprotuje, nima nobene obvezne moči in sploh nobene veljave ter v obče tega članka niti v najmanjši meri ne more razveljaviti; kajti članek 19. državnega osnovnega zakona more biti v zmislu veljavne državne ustave le od podobnega, t. j. zopet od državnega osnovnega zakona razveljavljen. Zato je tudi popolnoma nepotrebno naglašati, da pravniški strokovnjaki in najvišje sodnijske instance kakor n. pr. državno sodišče priznavajo, da članek 19. ima obvezno moč zakona in je torej v resnici v pravni veljavi. Pri pomniti je še treba, da je naravnost abotna trditev, da bi mogli kakšni sodni običaji katerikoli zakon, kaj še le državni osnovni zakon spremeniti ali celo razveljaviti.

Praktično sledi iz članka 19.

pr. da sta na Koroškem in Štajerskem slovenski in nemški jezik v deželi navadna jezika in da ima vsled tega slovenski jezik ravno take pravice kakor nemški ter da sta slovenski in nemški narod popolnoma enakopravna, kar se tiče šol, uradov in javnih korporacij. Slovenci imajo pravico do vseh šol s slovenskim učnim jezikom za svoje pripadnike po vsem Koroškem in Štajerskem, torej ne le v slovenskem, ampak tudi v nemškem, bolje pomencenem delu dežele kakor jih že imajo Nemci. Uradi vseh vrst imajo po zakonu dolžnost s slovenskimi strankami na celim Koroškem in Štajerskem, ne le v slovenskem, ampak tudi v nemškem, bolje pomencenem delu dežele slovenski uradovati kakor že uradujejo z nemškimi strankami v nemškem jeziku. Cela Koroška in Štajerska ima po zakonu značaj dvojezičnih dežel z vsemi svojimi posledicami.

Popolnoma je neumestno, ako se od slovenske strani zahteva le delna jezikovna enakopravnost v šoli in v uradu le za slovenske dele dežel, v katerih tvori slovenski živelj po uradni statistiki manjšino. S tako zahtev se le dokumentira inferiornost državljske slovenske narodnosti ter se indirektno priznava superiornost njegovega nemškega sodeželana. Nasprotno se mora vedno in povsod neustrašeno naglašati, da je slovenski državljan ravno toliko vreden kakor nemški ter se vsled tega mora neizprosno zahtevati, da se v zmislu zakona nikakor ne sme delati med Slovencem in Nemcem prav nobena razlika; zakaj takšnega postulata ne gre smatrati za radikalizem, ampak za sveto dolžnost pravega avstrijskega patrijota, katerega skrb bodi, da se izpolnjujejo zakoni, da se na tak način udeležiti načelo pravne države: pred zakonom so vsi državljski enaki, katero vsebuje članek 2. ravno taistega državnega osnovnega zakona, h kateremu pripada tudi članek 19.

Članek 19. izključuje vsakršno predpravo katerega koli jezika v kraljestvih in deželah v državnem zboru zastopanih in razveljavlja torej vse zakone in naredbe, katere bi bile v prilog enemu jeziku n. pr. nemškemu in v škodo drugim jezikom n. pr. slovenskemu. Vsled tega so neveljavne vse naredbe in vsi predpisi, kin. pr. uvažajo nemški uradni jezik, bodisi že zunanji ali notranji, v javne urade. Kar se tiče zavljanja raznih novotarij »via facti« proti zakonitemu pravnemu stanju pri raznih javnih oblastih, se mora takšno postopanje odločno vedno obsojati, ker to ni nič drugega nego prikrita pravna anarhija, ki je nedostojna pravne države.

Vprašanje je, kako je mogoče v pravni državi, za kakršno hoče Predlitavsko veljati, da se vlade ne ravna pri izvrševanju svojih uradnih dolžnosti tudi po članku 19. državnega osnovnega zakona, ko gre za nemške državljane, pač pa, ko gre za državljane nemške narodnosti, in kaj vpliva na vlade, da zadržujejo dvotretjinski nemški večini v članku 19. zajamčene pravice v prilog enotretjinski nemški manjšini? V Predlitavskem tvorijo sicer Nemci absolutno manjšino napram vsem ostalim nemškim narodom skupaj, vendar pa relativno večino napram posameznim nemškim narodom. In se torej posameznim nemškim narodi vsak za sebe nahajajo v relativni manjšini napram relativni večini nemškega naroda. Zbog tega imajo Nemci numerično premoč nad vsakim posameznim nemškim narodom. Tudi se ne sme prezreti tradicija sedanje nemške avstrijske birokracije, katerega sega mnoga stoletja v preteklost bivše nemške srednjeveške države. Ta tradicija ima med drugim za posledico, da se le Nemci smatrajo za sposobne za višje posle v državi in upravi ter mislijo, da je državni ustroj določen tudi za pospeševanje nemških stremiljenj med nemškimi narodi. Dalje je dandanes velike važnosti alianca Avstro-Ogrske z Nemčijo za razvoj notranjepolitičnih razmer posebno v polovici monarhije tostran Litve. Splošno se čuti, da je ta alianca mogočna opora za politično ekspanzivno delo Nemcev ter obenem velika ovira za svobodni vsestranski razmah Nenemcev, osobito Slovanov. Nikakor se ne smejo zamolčati gospodarske pozicije predlitavskih Nemcev, za katere se sicer imajo med drugim tudi zahvaliti Judom in katere pa so v političnem življenju smerodajne in dalekosežnega pomena pri določevanju usode avstrijskih narodov. Nemški, posebno slovenski narodi Predlitavskega so polit. razcepljeni. Politični program teh narodov si dostikrat med sabo nasprotujejo, ker ti narodi v mnogih slučajih se poznajo ali svojih pravih potreb, kaj šele

da bi vzajemno proučavali svoje politične, kulturne in ekonomske razmere, da bi se našla kakšna oblika za skupen političen nastop v svrhu obrambe in dosege svojih političnih pravic, ki so predpogoj za uživanje popolnega državljanstva. Zato se nikdo ne sme čuditi, ako imajo Nemci vsled svoje relativne večine, svoje birokratične tradicije, alianse monarhije z Nemčijo ter svoje gotove gospodarske pozicije na eni strani ter vsled brezprogramovosti in neorganiziranosti nemških narodov na drugi strani lahko stališče svojo voljo v državni upravi udelejevati, pri čemur se ravna po pestnem pravu železnega kancelarja Bismarcka: »Macht geht vor Recht« (moč je več nego pravica), tako izkoriščajo svojo politično premoč nad svojimi nemškimi sodržavljski. Razven tega je še treba opozoriti na to zelo važno okolnost, da še ima stolno mesto monarhije Dunaj, kjer je sedež centralne državne vlade, nemško upravo, kar znatno podpira nemško nadvlado v državi.

Skratka, dasi so se Nemci skoro izključno v dežele današnje habsburško-lotrinske države med Slovane, Romane in Madžare priselili in se še selijo ter jih je torej smatrati za neke koloniste in čeravno tvorijo v Predlitavski eno tretjino, v celi monarhiji pa dobro petino od vsega prebivalstva, vendar imajo odločilno besedo pri državni upravi in politiki, kakor da bi bila habsburško-lotrinska monarhija nekaka nemška kolonija.

Ako hočejo državljski nemški narodnosti kdaj uživati svoje neskrajšane državljske pravice, morajo izpodbiti nemškimi sodržavljski vse opore, na katerih stoji nemška politična premoč, katere nim ne pripusti zavzeti v habsburški državi tisto mesto, katero njim po zakonih gre.

Prehlajenja in kašlje

Vsakdo ve, kako je večkrat težavno, se iznebiti kašlja ali prehlajenja. Ob takih časih je priporočati rabo Scottove emulzije iz ribjega olja in sicer tako dolgo, dokler se zopet počutimo popolnoma sveže in brhke. Dobrodejni vpliv Scottove emulzije iz ribjega olja, zlasti pa nie olajšujoči učinek proti draženju h kašlju se kmalu pokaže in se od tu naprej lahko opazuje napredek. Mnogi ki so se cela leta mučili s posledicami prehlajenja in kašlja, so si s Scottovo emulzijo pridobili nove moči in veselja do dela.

Scottova emulzija iz ribjega olja je tako blagoslovna in lahko prebavna, da jo radi uživajo odrasli in otroci.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dohvaja se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v pisemni znakah dobiti od tvrdice SCOT & BOWNE, d. s. o. z. na Dunaju VII. sklicevaje se na naš list enkratno vpošiljatev poizkušnje od katke lekarne

KINTA

so splošno priljubljeni ker so nedosežni v teku in trpežnosti. Zlagovolite si jih ogledati ali zahtevajte cenik.

Karel Čamernik & Ko.
Specijalna trgovina s kolesi, avtomobili, motorji in posam. deli
Mehanična delavnica in garaža
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9-12.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Rimska cesta št. 19

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos silic; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelodvodne naprave Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, proračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najnovejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Moderna ročna dela in materijal

M. DRENİK

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Veznine — primerna darila za neveste. — Predtiskarija.

Vezanje na roko in stroj. Plisiranje.

: Zaloga telovadnih oblek. :

Krasne spomladanske novosti

dobro blago in po že priznani najnižjih cenah dobite

v modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana
Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, la kakovosti moško, žensko in otroško perilo, najmodernejši moški klobuki, čepice in slamniki. Čepice za dame, deklice in otroke, razni nakiti, vse potrebščine za šivilje itd.

Modni salon Stuchly-Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3
Priporoča cenj. damam tu in na deželi vseh vrst najtinejše in najmodernejše

damске in otroške slamnike kakor tudi športne čepice po znano nizkih cenah.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 208 Cene brez konkurence!

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost daje samo Warnerja Rust Proof

stezniki

(originalno amerik. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
Ljubljana, Čevljarska ulica 2.

Priporoča moderne bluze, spodnja krila, damsko in moško perilo. Otroško higienično perilo TETRA, šivalne potrebščine, kakor tudi vse druge modne predmete najb. kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno!

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da bodem letos o priliki 25letnice obstoja svoje tvrdke prodajal

birmanska darila

kakor ure, verižice, obeske, prstane, uhane i. t. d.

po znatno znižanih cenah.

Edina zaloga najboljših ur z lastno znamko „JUP“.

Lastna delavnica z električnim obratom za popravila in nova dela.

LUD. ČERNE

juvelir in trgovec

LJUBLJANA, Wolfova ulica šte. 3.

Priprosto dekle,

37 let stara z 2000 K prisluženega in 1400 K v manufakturni kupčiji založenega denarja išče znanstva sebi pristojnega rokodelca. — Ponudbe pod „Pridna gospodinja“ glavno pošto ležeče Ljubljana, 1820

Sprejemom

1827

kovaškega pomočnika,

prednost imajo oni, ki so napravili podkovstvo. — Plača po dogovoru. Vstop takoj.

Rajko Tomšič, podkov. mojster, živinski in mesovni oglednik. Ilirska Bistrica.

Dober kočijaž

srednje starosti, samec ali oženjen, trezen in zanesljiv, se sprejme takoj v tovarni za limo, Ljubljana. Ta tovarna kupi tudi močnega 1812

žrebca za težko vožnjo.

Na prodaj jo

HIŠA

sredi trga Kozje, zidana, z opeko krita, enonadstropna, z lepim sadonosnikom in vrtom za zelenjavo, sposobna za malega trgovca, pa tudi za rokodelca ali penzionista. Ugodni plačilni pogoji. Pojasnila daje Karel Presiček, posestnik v Kozjem. 1819

Inspektorji

in obisk agentov se sprejmejo takoj pri življenjski zavarovalnici prve vrste.

Ponudbe v slovenskem in nemškem jeziku pod „Inspektor“ na upravn. »Slov. Naroda«, 1695

Kupim

suhe gobe

Ponudbe z vzorci pod „Suhe gobe/1782“ na upravnistvo »Slov. Naroda«. 1782

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 2387

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani, Selenburgova ulica 5. Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike.

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

E 794/14-4

1939

Dražbeni oklic.

Dne 11. maja 1914 dopoldne ob 9. uri prodajo se v Ljubljani, Sv. Petra cesta 7, na javni dražbi 17 parov raznih gamaš, razni moški in ženski čevlji, galoše in copate. C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek V., dne 9. maja 1914.

Edna posebnost
likerja je
Zdravnik želodca.

Zdravnik želodca

je posebnost želečnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izberno vpliva proti slabostim v želodcu ter radi tega v nobeni družini ne bi smel manjkati.

Ustan.
1891.

R. WORM

Ustan.
1891.

Ljubljana

Mestni trg 9

Ljubljana

Pri nakupovanju avtomobilov, vozniških koles itd. prosim vljudno, zahtevajte tudi od mene mojo ceno ponudbo.

Priložnostni nakup dobro ohranjenih

avtomobilov

vsake jakosti in gradnje. 1837

:: Pnevmatike za avtomobile slovite ruske trikotne znamke ::

TREUGOLNIK.

Masivni gumasti obroči „Polack“. Stiskalnica mi je na razpolago. Gumasto blago, tehnično in kirurško drobno blago iz gumija.

== Zavod za popravila in ponikljanje. ==

Potrebščine za avtomobile in vozna kolesa.

THE VERA

American Shoe

za gospode in dame
so dospeli
iz Amerike.

Edina prodaja
čevljarnica
J. Szantner
Ljubljana
Selenburgova ulica št. 4.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Češka industrijalna banka

Delniška glavnica K 40,000.000.

Centrala v Pragi.

Podružnice:

Dunaj, Erno, Krakov, Mlada Boleslava, Domažlice, Hořice, Hodonin, Ogr. Gradisce, Kladno, Kutna Gora, Louny, Náchod, Opava, Prerov, Příbram, Rakovník, Roudnice n. L., Vyškov

Ekspoziture:

Praga VII. (Holešovice), Praga VIII. (Libeň), Kral. Vinohradi, Žitkov in Dunaj IV., VII. in XX. okraj.

naznanja cenj. občinstvu, da je njena novoustanovljena

Podružnica v Ljubljani

Frančevo nabrežje št. 1 (Filipov dvorec)

pričela z današnjim dnem poslovati.

Sprejema v najkulturnejše izvrševanje

vsakovrstne bančne, borzne in menjalnične posle

obrestuje vloge na

vložnih knjižicah po 4½% v tekočem računu

pa po dogovoru najugodnejše.

Nakup, prodaja, hranitev in uprava vrednostnih papirjev, eskont menic in deviz, izdaja čekov in akreditivov na vsa večja tu- in inozemska mesta, poskrbovanje inkas, davčni in remburzni krediti.

4½% bančne zadolžnice lastne emisije.

Z. B. Naložniki in menjalniki presteri se bodo nahajali od meseca avgusta t. l. v priključni hiši v Štritarjevi ulici.

Resnica o Rakocyju.

Fran Rakoczy, narodni junak madžarskih ljudskošolskih čitank, patriotično-romantični upornik, ženi-
alni politik in pustolovski idealist, in
kakor se že glase razni priimki, s ka-
terimi so ga madžarski zgodovinarji
okrasili in ovenčali, Rakoczy, čigar
telesne ostanke so pred desetimi leti
z največjim triumfom prepeljali iz
Turčije v domovino — ta Rakoczy
je kar hipoma izgubil ves nimbus. Od
legende, ki je obdajala vso njegovo
osebnost, je ostala le suhoparna res-
nica. Ogrska akademija znanosti je
izdala »brezdomovinsko« delo zgo-
dovinarja Julija Szekfija »Rakoczy
v prognanstvu«, knjigo, ki je v vsej
madžarski javnosti vzbudila največje
razočaranje in tudi vznemirjenje. Na
zadnjem obnem zboru akademije je
prišlo celo do burnih prizorov, ker je
še mnogo ljudi, ki se kar ne morejo
sprijazniti z rezultatom revizije, s
katero je imenovani zgodovinar raz-
iskal legendo o Rakocyju in vsled
katere je junakova osebnost kar na-
nagloma izgubila ves politični čar in
romantični lesk. Profesor Szekfi je
pokazal v svoji knjigi na podlagi no-
vih virov in podatkov pravega Ra-
koczyja. In postava, ki vstaja iz nje-
gove knjige, se diametralno razliku-
je od legendarne osebnosti, ki so jo
dosedanji madžarski zgodovinarji,
predvsem stari Koloman Thal, izda-
jali za Rakocyja, ki so jo opevali
madžarski pesniki in ki je obenem
tudi v madžarski politiki igrala veliko
in znamenito vlogo.

Drzna slika, ki nam jo podaja
profesor Szekfi v svoji knjigi, se na-
naša na drugo polovico Rakocyje-
vega življenja, ki se začne z nje-
govim izgnanstvom. In to obdobje je za
presojevanje istinitosti značaja zgo-
dovinsko odločujoče. Kakor so ga
zgodovinarji dosedaj slikali, je Ra-
koczy, ko je bil premagan njegov upor
proti cesarju, zapuščen zničen in s
solzami v očeh svojo domovino. V
tujini pa je živel samo svoji domovi-
ni in misli narodne svobode. Szekfi
spremlja Rakocyja v Pariz in do-
kazuje, da je bila na dvoru solnč-
nega kralja Ludovika XIV. prva in edi-
na skrb Rakocyjeva zagotoviti si
dostojanstvo in dobiti plačilo za uslu-
ge, ki jih je izkazal Franciji s svojo
zvezo. Ludovik XIV. — tudi v tem
nasprotuje avtor legendi — ni sprejel
Rakoczyja kot enakovrednega. Ra-
koczy, ki je to vnaprej videl, se je iz-
ognil tej nevarni skali, ki mu je pri
prihodu v Pariz grozila s tem, da je
prišel v Pariz incognito pod imenom
comte de Charoche. Takoj se je vsi-
lil v vrste dvorjanov in pustolovcev,
ki so se preživljali na zabavah, lovih,
v gledališčih in na plesih kraljevske-
ga dvora, in je bil predvsem stalen
gost v hazardnih igralnicah vojvodi-
nje Berdy, o kateri te tedanji Pariz
sodil, da sta njeno življenje in njen
salon — škandal. Iz pismov matere
poznejšega princa-vladarja, vojvodi-
nje Liselotte, pri kateri je bil Ra-
koczy tudi večkrat gost, in iz spominov
Rakoczyja samega je razvidno, da se
je Rakoczy precej malo ali nič brigal
za usodo svoje domovine. Njegov ve-
seli temperament je datiral seveda
še iz prejšnjega časa. Oženil se je
zelo mlad in kmalu je bil sit zakon-
skega življenja. Čestokrat se je sredi
najrazburnejših politič. dogodkov
odpeljal z Ogrske na Poljsko ter pu-
ščal svojo moštvo v gladi in brez
strehe, kakor hitro se ga je polastilo
hrepenenje po poljski pricezinji, s ka-
tero je imel ljubavno razmerje. Na
teh izletih ga je običajno spremljal
grof Beresenyi.

V Parizu mu je nakazal franco-
ski kralj zelo lepe dohodka, 24 tisoč
tolarjev, ki so mu jih pozneje zvišali
še za 10 tisoč. Razentega pa je imel
še razne druge dohodka, ki so dose-
gali, skoraj stotisoč tolarjev, da si je
mogel vzdrževati služabništvo, ki ga
je pripeljal s seboj iz Ogrske in ki naj
bi reprezentiralo njegovi vladarsko
dostojanstvo. Vsi ti dohodi in pa mu
niso zadoščali in zato je ustanovil
hazardno igralnico, ki mu je na leto
donašala dobrih 40 tisoč. Ta igralni-
ca, katere lastnik je bil Rakoczy, se
je imenovala »hotel de Transylvania«,
in najrazličnejši pustolovci so
se tam shajali. Policija je morala v
tej igralnici čestokrat posredovati,
ker so v njej igrali najhuši hazard.
Toda Rakoczy se je vedno skliceval
na protekcijo najvišjih krogov ter se
izmuznil iz vsake sitnosti. Ko pa je
Ludovik XIV. umrl, se je Rakoczyju
godilo zelo slabo. Princ-vladar je
sklenil s cesarjem Karlom mir in
francoski dvor je dal Rakocyju raz-
umeti, da ga smatra za nadležnega
tujca. Apanaže mu niso več izplače-
vali, policija je vedno bolj pogosto
obiskovala njegovo igralnico in av-
strijski poslanik je vedno bolj odlo-
čno zahteval, naj se Rakoczy izžene
iz Francije. Tedaj je izbruhnila av-
strijsko-turška vojna. In Rakoczy je
po svoji stari navadi ponudil sultanu
svojo službo. Pri tem ga na k tej zve-

zi ni vodilo hrepenenje »svoboditi
narod«, kakor so madžarski zgodovi-
narji dosedaj trdili, marveč popolno-
noma drugi interes. Osebo »pro li-
bertate« na Rakocyjevih praporih
se ne more tolmačiti kot pojav lju-
bezni do svobode, kajti Rakoczy je
bil pripravljen priseči zvestobo že
Jožefu I., če bi se priznala sedmogra-
ška kneževina. Osvobodilni boji
so značili zanj vedno le gibanje ple-
mičev, dočim je bil vedno pripravl-
jen, zatreti vsako nezadovoljnost
kmetov na krvav način. Z zmago ce-
sarske armade je bilo onemogočeno
nadaljno prodiranje Turkov na Ogr-
skem in s tem je bil uničen zadnji
sen Rakocyjev. Po sklenjenem miru
je Avstrija napravila v Carigradu
primerne korake in Rakocyja so z
njegovim takozvanim dvorom inter-
nirali v Rodostu ob Marmarskem
morju. Sultan Ahmed mu je obljubil
mesečno apanažo 2000 piastrov. Za
mišljenje Rakocyjevo je značilno,
da je bila njegova prva skrb, ko je
prišel v Rodostu, napraviti ceremo-
niji in regulativ za dvor, ki ga je imel
okoli sebe in ki je sestojal iz 40 obo-
rožencev, katerim so se pozneje pri-
družili francoski, švedski in angleški
pustolovci. Ob pol šestih zjutraj so
bobni naznanjali dan in dvor je mo-
ral vstati. Pol ure nato so bobni zopet
ropotali, tedaj je vstal knez. Opoldne
so naznanjevali bobni, da je sedel
knez k obedu, ob osmih zvečer pa so
bobnali v znamenje, da je šel knez v
svoje privatne sobane. Tekom dne so
delali najneumnejše načrte. Priprav-
ljali so zveze s Španijo in Anglijo,
potem zopet z Rusijo in Prusijo, pri
čem Rakoczy ni več zahteval ob-
novitve sedmograške kneževine za
sebe, marveč bi se zadovoljil tudi z
vladavstvom tam kje na Livonskem
ali Moldavskem.

Niti poslednji preostanek legen-
de, ki pravi, da je ostal Rakoczy do
poslednjega diha sovražen cesarju, ni
ostal nedotaknjen pred revizijo ma-
žarskega raziskovalca. Szekfi je do-
kazal, da je Rakoczy dvakrat prosil
cesarja za pardon. Hotel je priti do
denarja ter se namenil oženiti s kne-
ginjo Jablonovsko. Njegov sin pa
bi se moral poročiti s hčerjo nekda-
nje njegove ljubimke grofice Sieni-
ewske. Da pa izvede ta načrt, je mo-
ral dobiti cesarjevo pomiloščenje, da
bi se mogel vrniti iz turškega izgnan-
stva ter se naseliti na Poljskem. Nje-
gov odposlanec Nigouroux je prosil
pruskega kralja, naj posreduje za Ra-
koczyja kri cesarju. Rakocyjevi po-
goji niti tedaj niso bili skromni: za-
hteval je, naj se prizna sedmograška
kneževina, njegovemu sinu naj se po-
deli burgavsko grofovstvo, njemu pa
last not least apanaža dvesto tisoč
tolarjev. Cesar naj bi ne smel od nje-
ga zahtevati prisege zvestobe. Ra-
koczy pa je bil pripravljen, pismo
priznati cesarja ter se mu pokloniti.
Predlogi Rakocyjevi so bili na nav-
svet Evgena Savojskega zavrnjeni.
In Rakoczy je umrl 7. aprila 1735.
Pred desetimi leti se je vršil v Bu-
dimpešti triumfalni pogreb zemelj-
skih ostankov Rakocyjevih in nje-
gove rodbine, ki so jih pripeljali iz
Turčije. Zdaj je imel Rakoczy še en-
krat pogreb. Priredil mu ga je ma-
žarski zgodovinar, ki je brez usmi-
ljenja strgal z njegovega imena ro-
mantično-idealne vence ter ga pred-
stavil v zgodovinski resnični luči:
kot samopašnega aristokratskega
pustolovca, kakoršnih so imeli Mađar-
i vedno premnogo.

Cene domače zdravila. Za uravnavo in
ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča
raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega
»Mollovega Seidlitza-praška«, ki se dobi
za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno
na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatuljica
2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek
vsak dan lekarnar A. Moll, c. in kr. dvorni
zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V le-
karnah na deželi je izrecno zahtevati Mollov
preparat, zaznamovan z varstveno znamko in
podpisom. 1 25

**Hlačeči, bolečine tolažeči, vsako
vnetje preprečujoči učinek,** ki ugod-
no vpliva na zacelenje z njo zavaro-
vanih ranitev, je praškemu domače-
mu mazilu iz lekarnar B. Fragner, c.
kr. dvorni dobavitelj v Pragi pridobi-
bil sloves izbornega domačega zdra-
vila in se zatorej čim dalje bolj širi
njega poraba. Dobiva se tudi po tu-
kajšnjih lekarnah. I. A.

**Ze stoletja znani
GIESSHÜBLER**
kot podpirajoče sredstvo
pri zdravljenju v Karlovih varih,
Marijinih laznih, Františkovih laznih
vedno ojačajo prekrvavenje,
zdravijo v laznih: Hradec, Písek, Louny in Štádko.

Zdravila

Sukna

in medno blago za go-
spode in gospe dobe za-
sebniki najboljše iz prvo-
vstne izvozne hiše
Protop Škerkovsky & Sin

Humpolec, Češko.

Velika izbira. Vzorci na zahtevo franko.
Na željo damo napraviti motke obične tukaj.

Najedilnejša konjaka znamka

MARTY COGNAC

Zdravilsko priporočeno za krepčilo na že-
lodu in črevesu bolne, pri omedlevicah, že-
lodenih krčih, nagnjenju k bljuvanju, vročini in
uberkulozi. Izborno sredstvo za porodnice in
rekonvalescente. 1011

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu,
kot pristni želodčni likér

Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga imá,
Ima zdravje domá!

Zahtevajte pristni „FLORIAN“.

Zavračajte ponaredbe!

Naslov za naročila: „Florian“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to
stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Dobro blago se samo hvali!

122

G. F. Jurásek

vglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil
Ljubljana, Poljanska cesta 13.

Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev, gosli, gitar, tamburic, citer,
harmonik itd. Najboljše strune „Weichold“ in druge ter vse potrebščine glasbil. —
Jamtim pismeno 10 let. — Zavod za oglaševanje ter popravila glasovirjev in vsega
glasbenega orodja.

Najcenejša posojevalnica.

Vglašujem »Glasbeni Matic«, »Mladiki« in drugim
slovenskim zavodom. Svarim pred samouki in neiz-
kazanimi baje-strokovnjaki, ki instrumente samo po-
kvarijo. Edini samostojni strokovnjak za vglaševanje ter
popravila vseh glasbenih inštru-
mentov je na Kranjskem
koncesionirana tyrdka

F. G. Jurásek.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolezijska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato
opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno
:: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago
:: za izposojevanje ::
ob mrtvaških odrih
drevesne cvetlice,
kakor tudi najti-
nejše dekoracijske
cvetlice za dvorane
:: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne
sadike do najzlahtnej-
ših cvetic in zelenjadi.
Sprejemam tudi naro-
čila za na deželo. Vsa
naročila se izvršujejo
:: točno in solidno. ::
Brzjavke: I. Bizovičar,
vrtnar, Ljubljana. ::

ZA BIRMO!

Priporoča se turčka

H. SUTTNER

Mestni trg 25

Ljubljana 4.

Nizke cene, solidna in dobra postrežba.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „IKO“.

Glavno zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

Nikeln. moške ure	od K	4-10	naprej
Srebrne	„	7-80	„
14kar. zl.	„	40-	„
Damske ure	„	7-90	„
14kar. zl. damske ure	„	20-	„
Srebrne verižice	„	1-80	„
14kar. zlate verižice	„	20-	„

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

šivilja

se sprejme takoj. 1821
Cojzova cesta št. 9, II. nadst., vrata 10.

Ženitna ponudba.

Orožniški stražmojster, na Kranjskem, 30 let star, se želi v svrhu ženitve seznaniti z dobrosrčno gospodično s primernim premoženjem. — Pisma pod „Bodočnost“ na upravn. »Slov. Naroda«. 1806
Tajnost zjamčena.

Vermuth-

vino najboljša kakovosti prodaja po najnižji ceni trdka 235
Br. Novaković, vinska trgovina v Ljubljani.

Učenca

za pisarno, nemščine v govoru in pisavi zmožnega, sprejmeta takoj Brata Leitner, tvorniška zaloga ur, vozni koles, šivalnih strojev v St. Vidu na Glini (St. Veit a. d. Glan), Koroško. 1788

! PEGE !

rijava lise, krhka koža, brazgotine, ogrce se radikalno in trajno odstranijo s kremo Syren. V 5 dneh zjamčeno nob. nečistosti kože več. Lonček samo 3 krome, 3 lončki 7 kron. Milo Syren zraven 1 krono, pudor Syren 1 1/2 krome. Razpošiljanje diskretno. Nemezy, Košice (Kaschau) I. Postfach 12.867, Ogrska.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 34 z ilustriranim cenovnikom, zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprt) 30 h. — I. Singer higienična manufaktura, Dunaj F I Wiesingerstr. 8 F.

Orožje

skrbno zastreljeno in opremljeno z avstr. zastrelnim pečatom, najboljša kakovosti, razpošilja c. in kr. dvorni dobavitelj
JAN KONRAD, razpošiljalnica, Most št. 443 (Češko).
Samokres K 680, 880, 980, Terzerola K 320, Flobert Teschingov K 1120, lovske puške K 45 — in več v bogati izbiri.
Glavni katalog z nad 4000 slikami na zahtevo vsakomur gratis in franko.
Brez rizika! Zamena dovolj, ali denaj nazaj!

hiša

s poslopjem v dvorišču in vrtom za zelenjavo se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji z ali brez zemljišča in gozda. Hiša stoji na ugodnem prostoru glavnega trga v mestu Šoštanj ter je pripravna za vsako obrt ali večjo trgovino.

Več pove Posojilnica v Šoštanju. 1754

Drogerija v Trstu

v eni najživahnejših ulic mesta, podaljšku Corsa, se radi rodbinskih razmer takoj prodaja. 1808

Nemški in drugi odlični odjemalci. — Samo resni ponudniki, ki razpolagajo s 25.000 kronami, naj naslove ponudbe in vprašanja na H. Pedersal, Trst, Via Madonna del Mare 2, I. nadst.

mašinst

starejša moč, popolnoma zmožna slovensčine, nem. in italijanščine, kakor tudi slovenske in nemške stenografije. Istotako se sprejme tudi

tu imajo izučeni monterji ali ključavničarji, zmožni tovarniških popravil, prednost. Plače po dogovoru. Ponudbe: poštni predal 54, Ljubljana. 1780

čevljarski pomočnik

dobro izučen, pridna, pošten, 1886 sinbe.

Naslov: Galijano Negro, Gorizia št. 234. 1707

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, vrta za zelenjavo in drugih pritliklin je oddati v hiši gosp. Popoviča na Dolnjaški cesti zraven Plankarja.

Natančneje se izve istotam pri hišniku, oziroma v pisarni na Stelweisovi cesti št. 32. 1815

Na prodaj sta dve hiši

z gospodarskim poslojem, velikimi kletmi, mnogimi sobami za stanovanje in nekaj zemljiščem v prijaznem mestu na Spodnjem Stajerskem. Na hišah se izvršuje gostilniška obrt in trgovina z mešanim blagom. Radi rodbinskih razmer je cena nizka, plačilni pogoji ugodni. Daljna pojasnila daje Obrtna kreditna zadruga v Slovenjgradcu.

blagajničarka

ob enem spretna prodajalka specerijske stroke, popolnoma izvežbana, z večletno prakso. Osebe, ki so večje italijanščine, imajo prednost. 1755
Ponudbe je nasloviti na veletrgovino Franc Dolenz, Kranj.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 172

Šmbožev trg št. 9.

!! Na prodaj !!

je, 5 minut od mestne meje, pod jako ugodnimi pogoji

HIŠA

vili podobna, s 3 sobami in 3 kuhinjami in stranskim poslopjem s sobo in kuhinjo ter perilnico, obdana z železnim plotom. Studenec na dvorišču. Fiksna cena 14.000 K, posojilniškega bremena 6000 K. Jako primerno za uradnike z družino. Osební ogled prepriča o vrednosti. Ponudbe pod:

Pobrežje, Dammgasse 3, p. Maribor, Stajersko.

Živinske in mostne tehtnice
(Reckewagen)
izdeluje najceneje in najsolidnejše domače trdnice
IVAN REBEK
stavbeno in umetno ključavničarstvo, Goll.
Cenik brezplačno in franko na razpolago.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, I. nadstropje, levo. 1799

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporočila iz nemške in italijanščine

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatne trgovske in gostilniške osebe

katere razpisnih služb, stani na domače

večina in boljšor močno hitro postajajo

napovedljiva.

Pri vsaki vprašanji se predstavi za odgovor.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za damo, gospodo in otroke je vedno na zbiru.

Vsakič naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere so shranjene in zaznamujejo. — Pri znanjih naročil naj se blagoviti vzorce poslati. 40

Razglednice

umetniške,

in

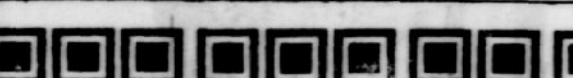
pokrajinske

se dobe vedno

v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Josip Stupica

jermerar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

— krasno opremljene —

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vprežno oprav

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-

ščine, že ohranjene vozove in konjske

oprave.

□□□□□□□□□□

Jos. Rojina

modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Najnovejši londonski kroj.

Pristno angleško blago.

Elegantna izdelava.

Točno in solidno.

TONI JAGER

LJUBLJANA,

Zidovska ulica št. 5.

□□□□□□□□□□

Predtiskarija

najnovejših vzorcev

za vezene obleke

in bluze.

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

gostilna

z vso gostilniško opravo v Novem

Vodmatu št. 83 pri Ljubljani.

Več se izve ravnotam. 1757

trgovski sotrudnik

mešane in manufakturne stroke, zmožen pisarniških del in lesne trgovine želi prenesti službo v kako večjo trgovino ali pisarno na deželo ali v mesto. Vstop po dogovoru. — Prijazne ponudbe pod „Sotrudnik“ na upravn. »Slov. Naroda«. 1705

Hiša na prodaj.

V Solkanu pri Gorici na glavnem trgu in najlepši legi je na prodaj hiša z velikimi števili sob in gospodarskih prostorov pokojnega Antona Mozetiča z renomirano gostilno s prostornim vrtom in vinogradom zraven. Kdor želi to priliko porabiti v svojo srečo naj se blagovoli ogleda pri posestniku Ivanu Oblokarju v Solkanu. 1413

otročkih vozičkov

pri trdki

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13—18.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Jabolčnik

čisto in snažno pretočen, prav sladek, zjamčeno naraven, najboljša vrste, prešan iz dobrih sladkih jabol (mošanci) razpošilja po povzetju liter po 20 vinarjev od 100 litrov naprej 1718

Juri Jos. Stelzer, trgovina z moštom Wetzelsdorfer pri Gradcu.

sodavičarska obrt

z vso opravo. Sedaj pride najboljša sezija in se prodaja zaradi preobloženja prav ugodno. Ako se vse plača, je nekoliko ceneje sicer je pa plačati polovico za drugo se počaka. — Več pove uprav. »Slov. Naroda«. 1721

Proda se lepo vpeljana

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 43

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Posojila.

Brez porokovi

Brez poprejšnjih stroškov

Častnikom, uradnikom, učiteljem, poduradnikom in penzionistom na mesečne obroke z obrestmi K 6-16 za vsaki 1000 K.

Posojila.

vsakemu proti porokom. Priskrbljanje polic tudi brez zdravniške preiskave do 70. leta. Brezplačna pojasnila daje bančna in zavarovalniška pisarna krakovskega vzajemnega zavarovalnega društva v Gradcu, Hans Sachgass 12, 3. nadst. — Vprašanja v nemškem jeziku. 1796

Moški in ženske, ki so pri

boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaral) brezuspešno po-

kušali vse močje, naj takoj zahtevajo

brezplačnega pojasnila o popolnoma ne-

škodljivem, povsod lahko izvršljivem

zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega

natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh.

Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti

znesek nazaj. 4564

Dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 83,

(Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi du-

najska ali budimpeštanska razpošiljalnica,

v izogib vsem carinskim neprilikom.

Sprejme se takoj vsestransko izurjena

prodajalka

za takojšen vstop ali po dogovoru.

Prednost imajo, katere so že sodelo-

vale v glavnih zaloga tobaka.

Sprejme se tudi

učenec

poštenih staršev in s primerno šolako

izobrazbo.

Ponudbe sprejema F. S. Škraber

v Kranjski gori. 1788

HIŠA

v Ljubljani, v mirnem in zračnem kraju, se zaradi preselitve cenó prodaja. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Materijalni vlak

motorna lokomotiva s 24 vozovi in 3 km tira, mostna tehtnica, se ceno prodaja. Vprašanja odpošilja pod „Walzwerk-1588“ J. Rafael, Dunaj Graben 28.

Eden ali dva

gospoda

se sprejmeta v lepo zračno in solčno

stanovanje s posebnim vhom v pri-

tiličju. — Več se poizve na Privozu

št. 8 v trgovini. 1764

Pridne osebe

brez zaslužka dobe takoj dobrega

opravila. 1694

Ponudbe slovensko in nemško

pod „Lohnend 1694“ na upravn.

»Slov. Naroda«.

kovaški pomočnik

preizkušen in star od 20 do 25 let.

Poizve se v upravništvu »Slov.

Naroda«. 1800

Proda se vila

v Kamniku, z več orali zemljišča, obstoječa iz 3 stanovanj s kuhinjo, kopališčem, lepim parkom in vsemi drugimi udobnostmi za letoviščarje. Krasna lega. Eventualno se vsa stanovanja oddajo.

Več se poizve v trgovini A. Šinkovic

nasl. Soss & Co. 1548

Mizarski pomočniki

v stavbnem in pohištvenem delu dobro izurjeni, se sprejmo v trajno delo takoj pri Ignacij Toplak, mizarstvo s strojnimi obratom v Trbovljah. 1742

?? Kdo odda ??

majhno trgovino

za eno žensko na Sp. Stajerskem.

Ponudbe pod „Samostojnost/

1783“ na upravn. »Slov. Naroda«. 1783

Prav dobro ohranjen 20 HP

avtomobil

4/6 sedežnik, v brezhibnem stanju, se

zaradi razmer prodaja za nizko ceno

K 4000.—. 1751

Ogleda se lahko pri R. Worm,

Mestni trg 9 v Ljubljani.

K. LINHART

urar

Ljubljana, Marije Terezije cesta 7.

Zaloga vseh vrst žepnih ur, zlasti

„Omega“, nikljaste in srebrne, dalje

ure na nihalo, stenske ure in budilke.

Specialist za popravila.

□□□□□□□□□□

□□□□□□□□□□

Zajamčen uspeh ali po donos nazaj. Zdravila izkušena o izvršnem učniku.

Bujne, lepe prsi dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, zanesljivo uspeh. Rabi se zunanje. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno. 1684

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/1.
Zaloga v Ljubljani: Loharna pri „Kratem jeklu“, drogeriji Kana in „Adrija“.

„Salvator“

gumijevi podpetniki.

Nedosežni po elastičnosti, lahkotnosti, trdnosti.

Glavna zaloga:

Anton Krisper, Ljubljana.

Nebotično

visoko se dviga silna cenenost in bogatost našega, ravnokar izišlega cenovnika z več nego 1500 slikami. Na vsaki strani zapazite nedosežno zmožnost našega svetovno-mestnega podjetja. — Pišite še danes z dopisnico ponj, nakar dobite knjigo brezplačno.

Kastner & Ohler Graz

1385

Svetovno znani! Originalni motorji „Otto“

3981 za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin itd.

Motorji za surovo olje „sistem Diesel“. Bencinove lokomobile.

Najmodernejša konstrukcija.

Največja tvornost! Najvarčnejši obrat!

Doslej prodanih čez 121.000 motorjev z 1.300.000 konjsk. silami. Specialni prospekt 541 gratis.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstr. 53. sl.

Kr. zemaljsko zdravilišče Topusko.

Sezija od 1. maja do 30. septembra.

Od 10. aprila do 1. maja in od 1. do 30. oktobra 50% popusta na kopelih, stanovanjih in zdravniški pristojbini.

Indikacije revmatične in drugih bolečin v členkih in mišicah, protina, nevralgije, zlasti ishias, ženske bolezni. — Temperatura vode 59° C. Čreselne kopeli in kopeli z ogljenčevim kislino, masažo ter elektroterapijo.

Ugodno blago podnebje.

Železniška postaja proge Karlovec-Caprag; pošta, brzojav, javna lekarna. Krasna izprehajaljšča, koncerti, tombola, vojaška godba. — Zaradi navala gostov je potrebno sobe že julija in avgusta naprej naročiti. — Prospekte in potrebna navodila daje brezplačno.

Ravnateljstvo kr. zem. zdravilišča.

HAMBURG - AMERIKA LINIE.

Glavno zastopstvo:

FR. SEUNIG, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 28.

442 parnikov.

„Vaterland“

58.000 ton,

„Imperator“

52.000 ton.

Najnovejša in največja parnika na svetu.

Predno kupite vozne listke, pišite po brezplačno pojasnila ter podobe teh parnikov, kajti nudijo vam z našo vožnjo danes najprijetnejše in najsigurnejše potovanje v mednarodni osebito pa v novem meščanskem razredu obstoječim z 2, 4 in 6 posteljami z popolno opremo. V obednicah pri pogrnjenih mizah se donša hrana po strežajih. Cena meščanskemu razredu 20—30 K višja.

Za vožnjo 6 1/2, največ 7 dni dam na zahtevo jamstvo.

Perje

za postelje in puh

priloga po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred. Skofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše žime.

M. Paklč

v Ljubljani.

Naznanim naročnikom se poljubi s povzetjem.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda

po najnižjih cenah.

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasliznost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljšje preizkušen in mnogostoransko priporočen **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijev specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolnišniških blagajin.

Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Proházka

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

SANATORIJ ELISABETINUM

zdravilišče za notranje, kirurške in ženske bolezni. Bolniška oskrba sester križark. — Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerno. — Moderno opremljena Röntgenova soba. — Udobno urejeno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki. V sanatorij se sprejemajo tudi porodniški slučajji.

Poljanska cesta 16. 1059 Telefon št. 141.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priloga svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 4355

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Triumph-Štedilnike, peči, trajnogozeče vlože.

(za uzidat v ločene peči)

varstvena znamka

ceniki zastoj!

Do bawri nastavi se vsakemu raznani jo.

Triumph tovarna

Štedilnikov in peči z z.o.z. Wels

Gorenje Avstrijsko.

TURBINE

za vse vodne razmere z največjo izrabiljivostjo.

Precizijski regulatorji.

Patent prijavljen.

MODERNE TRANSMISIJE.

Prevzem kompl. tvorniških oprav za vso lesno industrijo. Najfinijeje reference mnogovrstnih obratov tu in v inozemstvu. Sedaj se izdeluje turbinska naprava za 1. kranjsko elektr. centralo: 2 turbini po 1600 konjskih sil.

Tvornica strojev G. TUNNIES, Ljubljana P.

Praktične in cené ograje za predvrtovce, parko itd. itd.

807—II.

iz žicastih mrež in kovanega železa preprosto ali tudi najkrasneje opremljene, vrtno ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobove, grobnice, balkone in pročelja, večkrat sukane šesterokotne, v ognju pocikane ter štirikotne strojne žicaste pletenine za ograditve gozdov, travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanerije, voliere, igrališča za lawn-tennis, Rabitzve stene in monirske gradbe, dalje mreže za pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, ves ograjevalni material in vse zadnje izdelke dobavljajo po najnižjih cenah.

Hutter & Schrautz d. d., Dunaj VI., Windmühlgasse 26/42

tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.

Dobiva se pri vseh večjih trgovcih z železino.

„Anker“

družba za življensko in rentno zavarovanje na Dunaju

generalni zastop za v Gradcu, Herrengasse št. 18. in glavni zastop za Kranjsko Leopold Grünfeld in Fran Aumana v Ljubljani prevzemajo

vseh vrst življenska in rentna zavarovanja.

Svetovne police družbe so v smislu liberalnih zavarovalnih pogojev že po kratkem obdobju neizpodbitne in neopredne z avtomatičnim podajanjem in ob skromni dodatni premiji obrnejo tudi

vojni riziko in invalidnostno sozavarovanje,

katere zadnje zavarovanje za slučaj invalidnosti poleg ustavitve plačevanja premije tudi še garantira za ves čas trajanja zavarovanja prejemanje rente v visokosti 10 odstotkov zavarovane glavnice. — Od 1. januarja l. 1911. na novo uvedeni dividendni načrt C. zagotavlja zavarovancu družbe izdatno

udeležbo dobička

ki se v polici sami v največjem delu garantira. — Pojasnila dajo neobvezno in brezplačno generalni zastop v Gradcu ter glavna zastopstva v Ljubljani, Leopold Grünfeld in Fran Aumana, v Celovcu in Mariboru ter vsi gospodje inšpektorji in agenti.

Stanje zavarovanj Konec 1913 čez 600 milijonov kron

Aktiv Konec 1913 čez 200 milijonov kron

Izplačili Konec 1913 čez 400 milijonov kron

Osebe, ki imajo zveze v boljših krogih, se vabijo da prevzame naše zastopstvo.

Fran Szantnerju specialista za ortopedična in anatomska obuvala, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 4.

Prosim, ogledajte si predložene oblike nog in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enako oblikovane, vsaka noga ima svoje posebnosti in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veččaka. 61 Poskusitepri.

Edino

od visokega c. kr. trgovskega in finančnega ministrstva na Kranjskem koncesionirano

javno skladišče in prosto hranišče
Krisper & Tomažič, družba z om. zav., Ljubljana.

V najem se oddajo
tranzitna skladišča in velike kleti.

Bančni predujmi na pridelke in žito. — Pravica do reekspedicije. — Javno tehtališče. — Tirna zveza z južno železnico.

Pristojbina tarifa in pravilnik na zahtevo zastoj.

824

Anton Presker
krojač 40

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priloga svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremičljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava

se dobi
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve maml. trgovine
priporoča
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovrtnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršijo točno in solidno.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mauzer“ in „Bayard“ samokresni najbogatejša izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinatice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 55 Cenovnik gratis in franko.

Staroslavno žvepleno zdravišče **Varaždinske toplice (Hrvaško)**

Železniška, poštna, telefonska in brzotjavna postaja. — Nov zdraviški hotel z električno razsvetljavo. Staroznana radioaktivna žveplena kopel 58° C priporočljiva za itd. Pitna zdravišča za bolezn v vratu, krlju, prsih, jetrih, želodcu in v črevesih. — Električna masaža, blatne, oglj. kisline in solne kopeli, zdravljenje z vroč. zrakov.

Moderni komfort. Odprto celo leto. Novi hoteli. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviškega ravnanstva. — Zdraviški zdravnik dr. I. Lochert. 1413

Ust. novljeno L. 1912. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon številka 154.

BRATA EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja :
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev.
J. ROZMAN, KRANJ.

I. denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. **II. Informacijske zadeve:** Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke. **III. Izterjevanje terjatev:** Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. Inkaso menic. **IV. Promet z nepremičninami in podjetji:** Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij. **V. Tehnično-komercialne zadeve:** Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni. **VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah.** Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko
z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York

ie proga
Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je svažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni. **Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.**

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York. Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

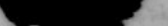
Franc Dolenc
v Ljubljani,
Kolodvorska ulica odslej št. 35,
od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Najnižje cene.
Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet, tkanati modroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles. Šivalni stroji za rednino in obet.
Drepačni kurzi za vozeenje v hiši. Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glasbene Matice in edini zaprišeženi strokovnjak c. kr. delnega sodišča.
Ljubljana, Kongresni trg 15. (Rasproti nunske cerkve.)
Največja in najsposobnejša trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij. Edini založnik dvornih in komornih teorin: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Slingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Laubberger & Gloss.
Hofmann in Hofberg (amerik. harmoniji). Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10letna postavna obvezna garancija. Najemnina najnižja. Zamena najugodnejša. Uglasevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falzifikatov in navideznega „poletna“ pri kričalih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Brizgalnice
cevi, telovadno orodje in avtomobile
kupujte samo pri
R. A. Smekal, Zagreb
katera trdka se zdaj glasi : 2093
Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smekalov R. A. Smekal. V. L. Stratilek. V. K. Smekal.
Opozorjamo
da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške trdke po svojem zastopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovansko trdko.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1913: == K 236,633.922.— ==	C. kr. priv.	Stanje denarn. vlog na hran. knjižice 30. aprila 1914: == K 89,882.810.— ==
Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer		
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojni tiskar: trg. št. Petra četa (v bližini „Koruzniški trg“).		
Delniški kapital in rezerve 65,000.000 kron.		
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent s vsakodnevnim vsako ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.		
Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančni strohi spadajočih transakcijah vsakega klijenta.		
Najboljše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kupovov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promete na vsi srebrni, zlati in srebrni v Ameriko in iz Ameriko.		
1630 Glavna poslovalnica: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41		

Luserjev obliž za turiste

Zaključeno pri nakupu vodne kresne Luserjev obliž za turiste po K 1-20, najboljši in najzanesljivejši pomoček proti kurjim očesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga lekarna A. Schwenk, Dunaj-Meidling. Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjev originalne znamke, dokazujejo izbornost Luserjev obliž za turiste. Pozor pred ponaredbami!

CERESIT

Avstrocerešitna družba zez Dunaj XIX. Eisenbahnstrasse 112/61. Tel. 1. 252

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno.

Obstoji od leta 1883.

Izredno nizke cene!

Svetovnoznana najboljša

Puch

vozna kolesa se dobe samo pri
IGN. VOK
tovarniška zaloga
živ. strojev in koles

Ljubljana, Sodna ulica šte. 7

(zraven sodnije).

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najhitrejša in najkrajša vožnja iz

Havre v New York odhod iz Ljubljane vsaki torek.

Vožnja iz **Havre v Kanado** odhod vsak mesec enkrat in iz

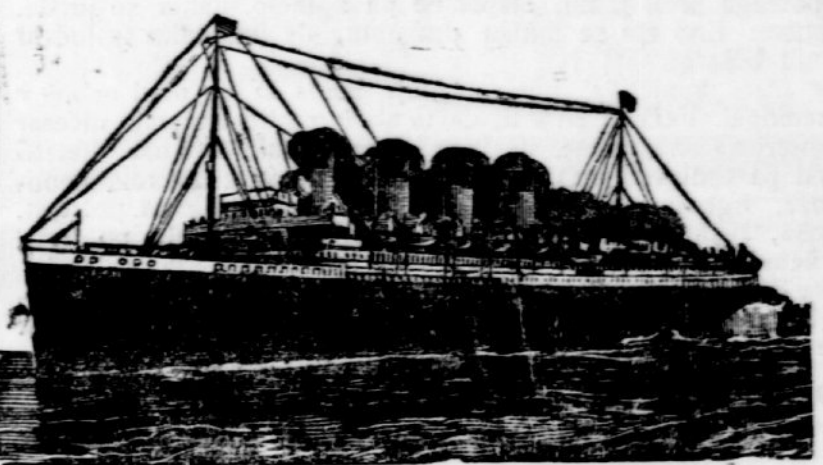
Bordeaux v juž. Ameriko.

Veljavne vozne liste (Sifkarte) in brezplačna pojasnila izdaja edino

Ed. Šmarda

konces. potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 18

Veljavne vozne liste za potnike iz Amerike nazaj v domovino po najnižji ceni.

Velikanska zaloga oblek za gospode in dečke

A. KUNC

Ljubljana.

Bogata zaloga blaga za naročila po meri.

Priznana najfinejša izvršitev.

Najnižje cene!

Ceniki na razpolago.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Zenitna ponudba!

Vdova srednje starosti s nekoliko premoženjem se želi poročiti s starejšim gospodom uradnikom ali gostilničarjem.

Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „Srečna pomlad 1622“.

KA SLJAJOCIM
otrokom in odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

THYMOMEL SCILLAE

pomoček, ki razkroja in odločuje slez, lajša in pomirjuje dušljivi kašelj, odpravlja težkoče dušljivosti in zmanjšuje njih število. — Na stotine zdravnikov je že oddalo mnenja o presenetljivo točnem učinku Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah dušljivega kašlja.

Prosimo vprašajte svojega zdravnika.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco ako se pošlje naprej 2-90 K. 3 steklenice ako denar naprej 7.— K. 10 steklenic ako denar naprej za 30.— K.

Izdelovanje in glavna zaloga

B. Fragnerja lekarna

c. kr. dvorni dobavitelj

Praga III., št. 203.

Pazite na ime izdelka, izdelovalca in na varstveno znamko.

V Ljubljani v lekarnah dr. G. Piccoli, R. Sušnik.

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Pristno

plzensko pivo

v steklenicah

iz moščanske pivovarne v Plznu priporoča

ANT. STACUL, Ljubljana.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

1178

: slavnike le najfinejše izvršbe. :

Žalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hramilnice.

Naznanilo.

Prijazno naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzel s 1. majem

mestno kopališče in restavracijo Kolezijska

ter bodem tudi tam izvrševal svojo gostilniško obrt. Cenjenim gostom in obiskovalcem kopališča se bode postreglo z dobrim pristnim vinom, vsak dan svežim pivom kakor tudi kavo, čajem, mlekom in drugimi mrzlimi jedili. Kopališče je vsak dan odprto od pol 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer in sicer ob delavnikih dopoldne samo za dame.

Cene kopeli so: Kopel 12 v, kabina za 1 osebo 30 v, rjuha 12 v, brisača 8 v, plavalke 12 v, peščena kopel 12 v. Za dame je na razpolago tudi kopalna obleka.

Poleg kopališča je lep senčnat park Hribarjev gaj.

Za mnogobrojen obisk se najviljudneje priporoča

1726 **Tomo Korbár, gostilničar.**

Opreme moškega perila.

Specialna trgovina

za najboljše perilo za gospode po meri

Anton Šarc

lastnica Jadviga Šarc

Ljubljana Selenburgova ulica 5 Ljubljana

Vedno novosti v barvastem zefiru, batistu in panama blagu, žepnih rut, nogavic, kravat, ovratnikov in manšet.

Opreme moškega perila.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Jasni se.

Kratkovidni ljudje so nedavno še ločili Jugoslovanstvo in Slovenstvo. V njih je tako mišljenje izviralo iz konservativnosti, ki ji je edino pravo in naravno in dobro to, kar in kakor pač je; drugi pa so se bali za svojo »podrobno delo«, ki bi utegnilo od Jugoslovanstva trpeti škodo.

Dandanes to mišljenje vidno gine. Živa beseda, na mnogih krajih govorjena, je dosegla, da v Jugoslovanstvu in v Slovenstvu ne vidimo več nasprotja, temveč naravno prepolnjevanje. V tem oziru je značilno, da je »Slovenski Branik« (št. 5) objavil članek nekega »A. J.« (s severne meje): »Ilirizem« v narodni obrambi. Pisec pravi: »Našemu seljaku (v mislih imam pred vsem severne ogrožene kraje, o jugu ne morem soditi) imponira, kar navadno imenujemo »parado«, bodisi iz poslovne, kmetske ošabnosti, bodisi iz živejšega instinktivnega čustvovanja naša pesterost, bleška... Narodnoobrambenemu delavcu, ki želi pridobiti seljaka, je radi tega vpoštevati navedeno lastnost. In eto pri »ilirizmu« (jugoslovanstvu) smo! Naši narodni nasprotniki nas zaničujejo radi našega malega števila — mi bi mogli paralizirati udarec z omejenjem bratov Srbo - Hrvatov. Narodni nasprotniki pravijo: S slovenščino prideš do Spielfelda — mi pa: S slovenščino prideš do Soluna. Narodni nasprotniki se ponašajo s svojo zgodovino — mi naglašujemo poleg slovenskih vojvod hrvatske kralje in državo Dušanov, vzporedimo Gosposvetsko Polje s Kosovim; recimo, da so pri Kumanovem, pred Odrinom in Skadrom osvečali tudi naš junaki. Narodni nasprotniki nam očitajo pomanjkljivo kulturo; mi jim pokažimo v prvi vrsti domačine, potem pa tudi moše, kakor Meštroviča. In tako naprej! Sprva bo naš seljak osupel, pozneje izpregleda, začne misliti in ne bo več videl v Nemcih vteščenega veličanstva; začutil bo ponos in — ko bo dalje poučevan — bo izvajal posledice. In samo teh nam je treba.«

Ta istina je bila že delj časa jasna onim, niso hoteli samo zabavljati radi nedostatka narodne zavesti v mnogih naših slojih in tudi niso vsega pričakovali od golih »ukazov«. Bodite narodno zavedni, nego so se realistično vprašali, kje je pravi in zadnji vzrok narodne nezavednosti. In eden izmed teh zadnjih vzrokov je gori naveden, pa tudi sredstvo je imenovano, ki bi ga odstranila: Širitev pojma »naš narod« v naših dušah. »Naš narod«, to smo vsi Slovenci in Hrvatostri. V tem smislu so razpravljali naši pravi realisti o tem problemu zadnji čas v Gorici, Celju, Mariboru in Ljubljani.

Profesorji so pred leti v teoretskih razpravah zadrževali, da bi bilo dandanes Slovencev na severnih mejah manj, ako bi se bili Slovenci poprijeli v časih Prešernovih Gajevega ilirizma. Spricho gornjih izjavljani smo dandanes začeli dvomiti, da bi bilo upravičene, to misliti; zakaj kolikor bi delala škoda težava knjižnega jezika (srbohrvatskega) v obmejnih naših straneh, toliko bi pa dobrega rodila močnejša narodna zavest, ki je naravna posledica zavesti o teritorialni in zgodovinski večini. Sicer so pa taka razmišljanja o preteklosti fantazije. Nas briga sedanjost in bodočnost in to pravimo: Brez Jugoslovanstva ni v nas krepke narodne zavesti. To nam je dandanes jasno.

Razgled po slovanskem svetu.

— Nemški učenjak o Rusiji. Znan nemški sociolog Werner Sombart, vseučiliški profesor v Berlinu, je lani v naučne svrhe prepotoval Rusijo in priredil v poedinah ruskih mestih tudi predavanja. Ko se je zopet vrnil v Berlin, so ga naprosili, naj v »Berliner Tageblattu« napiše serijo člankov o svojih vtiskih in doživljajih v Rusiji. Učenjak se je odzval temu vabilu ter napisal v imenovanem listu daljši članek o Rusiji. Splošno se je pričakovalo, da bo Sombart izrekel uničujočo sodbo o razmerah v Rusiji. Toda zgodilo se je ravno nasprotno. Sombartov članek je bil naravnost hvala — in slavo — slovenski Rusiji. Sombartu je na Ruskem ugajalo vse: udobni železniški vožnji, uslužna postrežba, postrežljivo osebje po trgovinah, udobni hoteli, prekrasne moskovske restavracije, izborna ruska kuhinja, skratka: prav vse. Sombart je občudoval tako izredno individualnost ruske inteligence, kakor globočino ruske duše in prostranost ruskih step. Vse, kar je rusko, mu je bilo in drago. Zaen-

o to pohvalo Rusije je napisal tudi nekaj trpkih besed o predrznosti in nadutosti Nemcev, o surovosti njihove duše itd. Nemška javnost je bila razočarana in ogorčena obenem. »Tageblattu« so došli z vseh strani protesti proti Sombartovemu poviševanju Rusije. Uredništvo je bilo končno prisiljeno ustaviti nadaljne Sombartove članke o Rusiji. Ker pa učenjak hoče podati nemški javnosti pravo sliko razmer na Ruskem, napiše in izda posebno knjigo o Rusiji.

— Nemško-židovska nesramnost v Zagrebu. Dne 30. aprila so povodom obletnice mučeniške smrti Zrinskega in Frankopana hrvatske dame pobirale po Zagrebu prispevke za hrvatsko šolo v Trstu. Ena izmed gospic nabiralk je prišla v spremstvu nekega akademika v trgovino z železom Josipa Deutscha ter prosila za skromen prispevek. Dočim so pomočniki dali svoj obol, je lastnik trgovine Deutsch, ki je v hrvatskem Zagrebu obogatel s hrvatskim denarjem, zakričal nad nabiralko: »Für die kroatische Schule in Triest habe ich nichts! Es ist eine Frechheit, mich zu einer Spende zu diesem Zwecke zwingen zu wollen!« (Za hrvatsko šolo v Trstu nimam ničesar! Nesramno je, ako me hočete prisiliti, da darujem v to svrhu!) ter jo vrgel na cesto. To židovsko-nemško nesramnost v Zagrebu beleži »Hrvat«.

— Bolgari in Njegoševa proslava v Pragi. Na proslavo črnogorskega pesnika Petra Njegoša, ki so jo priredila jugoslovanska akademična društva te dni v Pragi, je bilo povabljen tudi društvo bolgarskih akademikov v Pragi »Seljanka«. Odbor tega društva je vsako udeležbo pri slavnosti odklonil. Vključ temu pa je prišlo, kakor poroča »Samostatnost«, več bolgarskih dijakov na Njegošovo svečanost v »Obecnem domu«, kjer jih je predsednik srbskega društva »Šumadije« Ostojić med demonstrativnim ploskanjem in živio-klici najpristraneje pozdravil. Ta dogodek je vreden, da se ga za beleži, ker upravičuje nado, da se bodo ob koncu koncev vendarle spoznameli razdvojeni brati Srbi in Bolgari.

— Drugo Ricmanje? V Selcih v Dalmaciji je pasel duše župnik Ante Politeo, idealen naroden mož, ki je vse svoje moči posvetil izobrazbi in napredku svojih župljanov. Osnovni je privatno šolo za mladino, šolo za odrasle in brez vsake nagrade z največjo požrtvovalnostjo poučeval staro in mlado. A tudi v gospodarskem oziru je bil mož na svojem mestu. Zato so ga župljani ljubili kot svojega očeta. To pa ni bilo po volji onim zgoraj, zlasti ker je Politeo vsekoli naroden mož, zato so ga kratkim potom suspendirali, češ, da pohujšljivo živi. Ta odredba duhovne oblasti je povzročila vihar nevolje v Selcih. Čim se je izvedelo za stvar, so župljani zatvorili cerkev, ne dajo več zvoni in ne hodijo več v božji hram. Škofu v kvar pa so dali sporočiti, da raje prestopijo v pravoslavje, kakor da bi si dali odvzeti priljubljenega župnika dona Politea.

— Nov carski dvorec v Sofiji. Bolgarska je v velikih denarnih stiskah, ker ne more nikjer dobiti posojila. Vključ temu pa zahteva car Ferdinand, da se mu zgradi nov dvorec, ki bo stal več milijonov. Bolgarska javnost ni nič navdušena za to zgradbo, dokaz tega je interpelacija, ki jo je vložil v narodnem sobranju poslanec agrarne stranke Nedeu. V tej interpelaciji se zahteva, da naj vlada pojasni, kdaj je parlament odobril zgradbo nove carske palače, ako pa tega odobrenja ni, naj vlada zgradbo novega dvorca odgodi vzpričo sedanjega skrajno nepovoljnega finančnega položaja.

— »Mlada Dalmacija«. V Zadru je jel izhajati list »Mlada Dalmacija«. Kot urednik je podpisan Zvonimir Rakovina. Splitska »Sloboda« in reški »Novi List« zatrjujeta, da se skriva za tem listom — vlada, »Sloboda« pa poziva vse narodne sloje, naj »Mlado Dalmacijo«, ako jo dobe, vrnejo na naslov »C. kr. namestništvo v Zadru«.

— Naraščanje prebivalstva v Rusiji. Leta 1722., za časa Petra Velikega, je Rusija imela 14 milijonov prebivalcev, leta 1812. pa 41 milijonov. Sedemdeset let kasneje je število prebivalstva poskočilo že na 100 milijonov, od tega časa pa rapidno narašča. Leta 1896. so že našli 128 milijonov, tri leta kasneje, to je leta 1900. pa že 135 milijonov. Pri splošnem ljudskem štetju leta 1911. so nato našli že 171 milijonov. Od leta 1896. do leta 1911. je torej prebivalstvo Rusije naraslo za okroglo 43 milijonov ali povprečno za tri milijone na leto. Ako računamo vsakoletni prirastek treh milijonov, šteje sedaj Rusija že okroglo 180 milijonov prebivalcev. Ni se torej čuditi, ako je Rusija »strah vragam«!

— Mesti Ohrad in Struga v Makedoniji sta imenovali dve najlepši

ulici na čast Dubrovniku — »Dubrovniška ulica« ter o tem brzojavno obvestili dubrovniškega župana dr. Melka Čingrijo. Dr. Čingrija se je za to odlikovanje brzojavno zahvalil.

— Slovaška stolica na peštan-skem vseučilišču. Ogrski naučni minister Jankovich je izjavil, da bo ustanovil na vseučilišču v Pešti stolico za slovaški jezik in slovaško književnost. Za profesorja slovaškega jezika bo imenovan dr. Fran Jedlička, bivši poslanec.

Po sodbi nekaj stotin zdravnikov je Thymomel Scillae iz lekarne B. Fragner v Pragi izborno in presenetljivo učinkujoče sredstvo za lajšanje in ustavljanje dušljivega kašlja. Steklenice po 2 K 20 v se dobivajo po skoro vseh lekarnah, pazite pa strogo na ime izdelka in izdelovalca.

Baška otek
Krk-
Istra.

Slovansko kopališče.
Prospekte pošilja Ante Todor, lastnik hotela »Velebit«. Sobe naj se izvolijo naročiti pravočasno. 1826

Proti 9
zobobolu in gnijolobi zob
izborna delujoča dobro znana
antiseptična
**Melusine ustna
in zobna voda**

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Rešljeva cesta št. 9.
1 poleg Franc Jožetovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajn juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborna delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Splošnovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Posebna izdaja.

Zdaj svetnik in umetnik,
plesalec in izletnik,
začetnik in priletnik,
prizna, da »Palma-kavčuk«
najboljši je podpetnik.

Vozni red c. kr. priv. Južne železnice.

Veljaven od 1. maja 1914.

Dunaj - Trst.

* 845	* 720	* 825	* 930	* 900	* 120	* 1030	* 625	* 1125		* 825	* 815	* 630	* 910	* 535	* 155	* 705	* 1025	* 540
1128	954	1103	1211	117	455	235	1045	159	p.	542	533	346	688	208	1007	330	658	317
1209	1033	1143	1252	303	646	408	124	240		456	501	301	536	1241	850	130	543	232
116	1127	1237	150	508	907	547	242	336		358	359	203	434	1040	719	1154	406	135
200				635	1036	707	354			305				843	555	1017	136	
228	2227	135	303	730	1200	813	455	433		250	244	1248	315	808	523	947	102	1227
254	1253		329	880	100	900	622	529		219	1225	250	711	430	839	1133		1009
314			345	919	123	924	646	553		153		229	634	356	801	1045		939
336			952	151	954	716	622			130			604	327	732	1013		908
352	141		419	1031	221	1023	749	646		114	1132	153	540	303	708	949		845
405			431	1045	234	1036	803	659		101		140	517	240	650	931		825
414			439	1056	243	1046	814	716		1252		131	507	230	640	921		819
432	212		453	1122	316	1112	835	724		1242	1104	122	456	219	629	910		808
				1133	327	1123	846	735					432	135	558	856		740
448				1142	335	1132	855	743		1222			423	128	545	849		733
455				1140	343	1140	863	750		1215			414	121	540	841		725
				1201	354	1152	915	801					402	109	527	830		713
514				1212	405	1203	926	811		1158			368	100	517	821		704
				1222	415	1212	937	826					342	123	525	811		692
				1234	427	1224	950	832					331	123	525	800		682
				1244	437	1234	1000	842					322	123	525	751		673
546				1255	448	1245	1011			1126	955	1211	311	1218	424			662
600	319		605	126	513	106	1021			1121	950	1205	251	1142	422			610
				134	524	116	1031						240	1131	411			600
				142	532	125	1040						229	1121	401			551
				156	547	139	1052						221	1112	392			542
				211	603	141	1107						211	1101	341			532
650	409		655	235	628	219	1127			1043			159	1047	325			520
				251	644	234	1140						148	1035	318			509
709				302	656	246	1152			1023			139	1026	309			500
724				322	736	305	1208			1014			122	1007	243			443
				338	745	314	1217			1035			110	954	235			432
749	456		753	408	819	338	1232			1056			101	945	225			423
818	527		821	455	904	417	104						924	754	1007	1219	846	138
852	607		857	533	1002	505	148						838	716	915	1115	735	1233
910	625		915	615	1030	535	215	2130		810	635	845	1015	610	1155			200

Št. Peter - Reka.

* 810	* 1012	* 124	* 850	* 1106		* 710	* 937	* 257	* 721	* 1013
823	1025	137	902	1119		654	923	241	705	959
834	1037	149	913	1133		643	913	229	693	949
855	1101	213	931	1157		626	896	212	674	922
912	1118	230	948	1214		607	888	152	615	911
921	1127	239	957	1223		547	830	131	554	853
930	1142	247	1007	1237		530	811	121	545	846
943	1155	300	1020	1250		515	750	126	530	825

Z zvezdico zaznamovani vlaki so brzovlaki.

Zidani most - Zagreb.

* 500	* 920	* 123	* 500	* 812		* 800	* 1037	* 404	* 712	* 100
510	933	133	510	826		749	1027	354	705	1255
515	941	138	515	834		740	1020	348	651	1244
535	1008	155	535	903		718	1004	322	635	1228
545	1023	205	545	913		702	947	319	608	1212
557	1038	217	557	925		648	937	309	554	1202
606	1046	227	606	936		638	927	300	534	1154
629	1113	244	629	1023		622	913	246	507	1138
639	1127	254	639	1036		557	857	230	444	1125
650	1140	303	650	1050		535	847	220	432	1116
658	1154	311	658	1105		530	838	210	417	1104
701	1159	314	701	1105		527	836	209	413	1102
708	1209	321	708	1115		518	829	202	404	1085
716	1221	329	716	1121		505	821	154	382	1047
724	1231	337	724	1127		495	813	148	369	1020

Lepo podprtilino 1800-

stanovanje

eno sobo se odda za 1. avgust.

Tudi se oddajo

dve lepi sobi

v visokem pritličju za pisarno.

Slovenski trg 8.

SANATORIJ

Kopališče Topolšica

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemna zavarovalna banka v Pragi. ...

Reservni fond K 60.750.720-18 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 120.005.304-25

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa posojila daje

Generalno zastopstvo v Ljubljani čigar pisarno so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici števil. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Posebno ploščata remontoarna

double-zlata kavalirska ura

7 kron.

Po pristni zlati uri presenetljivo ponarejena. Prekrasen, na roke graviran **odskočni pokrovec** z lepimi risbami. Vtisnjen kovinat kazalnik z arabskimi števkami in sekundnim kazalcem. Natančno regulirano in zjamčeno točno iđoče pristno švicarsko kolesje. Originalni garancijski list za 3 leta. Cena 7 kron (porto 70). Carine prosto po povzetju od tvornice ur Jakob König, Dunaj III/362 Löwengasse 37 A.

904

Singer šivalni stroji so neprekinljivi v trajnosti in vsestransko uporabo.

Singer šivalne stroje dobite samo v naših prodajalnah z „S“ izveškom.

SINGER Ko.

deln. družba šivalnih strojev.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Kranj, Glavni trg števil. 119.

Novo mesto, Glavni trg števil. 45.

Kočevje, Glavni trg števil. 79.

803

Krvna bolezen

: ni sramota. :

Vsi smo ljudje in vsem prete venečne bolezni (sifilis), škrofeljni, kožne bolezni in druge od slabe krvi izvirajoče bolezni. Vseh teh nepravil — naj bodo stare kolikor hočete — se rešite samo z **KROGLICAMI GERON.** Zdravljenjem s. Skatljica z natančnim navodilom za zdravlje 6 kron.

Izdelovalec: Iekarnar Fowler, Pariz.

Naroča se iz glavne zaloge:

E. Lederer, Iekarnar, Budapešta IV, Museum-Ring števil. 21.

Že od l. 1868 sijajno preizkušeno

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

tvrdko G. HELL & COMP.

ki ga pripravljajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah z odličnim uspehom uporabljajo proti

vsake vrste izpuščajem

glasi proti kroničnim in luskastim lišajem in parazitarnim izpuščajem, luskam na glavi in v bradi, ima v sebi 40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini.

Pri trdovratnih kožnih boleznih rabite jako uspešno Bergerjevo kotranovo-žvepleno milo.

Kot blazje kotranovo milo za ženske in otroke:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Dalje brez kotrana jako slavno:

Bergerjevo boraksovo milo

n sicer proti ogroem, ogrenenju, pegam, mozoljem in drugim nepravilnostim kože.

Cena komadu vsake vrste z navodilom o uporabi 70 vinarjev.

Novo: Bergerjevo tekoče kotranovo milo je izvestnega učinka pri kožnih boleznih, ki sklinam na glavi in v bradi kakor tudi ko sredstvo za rast las. Steklenica 1 K 20 vin.

Zahtevajte polekarnah in zadenih trgovinah vključno Bergerjevo kotranovo milo in paste na poleg stojajo varstveno zavlačje in na poleg stojajo trdnost podpis G. Hell & Co. na vsaki etiketi.

Odlikovan s častno diplomom na Dunaju 1888 in z zlato sretnjo na svetovni razstavi v Parizu leta 1900.

Tvornica:

G. Hell & Comp., Opava in Dunaj L. Heisterstorferstr. 11/13.

V Ljubljani se dobiva v Iekarnah:

Milana Leusika dodiči, Ph. Mr. Josip Čizmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl. Trakoczy in v vseh drugih Iekarnah na Kranjskem

Za pokrivanje

in varstvena obveza različnih ranitev, da se z onetičenjem ne morejo razviti v hude in težko celjive rane, je najboljše metilno vlažno mazilo

praško domače mazilo

imenovano, ki varuje rane in ohranja snaznost, bolečine in vnetje blazi in kot antiseptično delujoče in hladilno mazilo zaceljenje in zaraščanje ugodno pospešuje. — Skatljica 70 vin.

Pristno samo s poleg stojajo varstveno znamko. En pokizus zadostuje. Ne dajte si vsiliti nadomestil. Glavna zaloga

c. kr. dvorni dobavitelj le

R. FRAGNER, karnar pri Črnem orlu, Praga.

Mala strana, oget Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh Iekarnah Avno-Ogrsko.

Po pošti ako se pošlje naprej 5 K 10 vin. dobite 8 skatlje, ako 7 K 10 skatlje trako.

V Ljubljani v Iekarnah

dr. G. Piccoli, R. Seidel.

„Biser Spodnjega Stajerskega.“

Specialitete: Lahmannova zdravljenja, ogljikovoksli vrec (30%), obširne zračne kopeli, odebelenje in shujšanje.

Šefzdravnik dr. Victor Hecht.

1638

Katinka Widmayer pri „Solncu“ za vodo

prilporeča veliko zalogo nagrobnih vencev iz suhih cvetlic in trakove z napisom, dalje vezanje cvetlic po naročilih. — Prilporeča tudi belo perilo za dame, otroke in gospode in veliko zalogo trpežnih in elegantnih čevljev.

Točna postrežba.

1012

Nizke cene.

Kneza Auersperga

radioaktivno

termalno kopališče

Toplice na Dolenjskem.

Dolenjskih železnih postaja Straža-Toplice. Gorki vrec 38° C, čez 30.000 hektolitrov radioakt. termalne vode vsak dan, veliki basini, posebne kopeli, mahovne kopeli, elektroterapija, masaža, komfortno opremljene sobe, izborna restavracija.

Zdravi se: revmatizem, protin, neuralgije (ischias), neurastenija, histerija, ženske bolezni itd. Prospekte razpošilja toplotsko ravnanje.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

1490

Radi družinskih

razmer prodam

žago in mlin

cirkularno žago in bencin-motor za 12 konjskih sil.

Vse v najboljšem stanju, ker je le malo rabljeno.

1776

Franjo Lenarčič, Novavas pri Rakeku.

Pozor izletniki!

HOTEL BELLEVUE v Cirkvenici

tik morja, s teraso in krasnim razgledom, 18 sob, izborna penzija s hrano se prilporeča izletnikom za obisk.

Z odličnim spoštovanjem

1699

Fran Merslavič, hotelir.

Pozor!

Najtrpežnejše kritje sedanosti je in ostane

Zaliložki škrlj

preizkušen že nad 60 let.

Kdor hoče imeti dobro in trpežno streho, naj se obrne na tvrdko

Urban Weber nasl. v Zalemlogu p. Železniki.

Zahtevajte vzorce!

Zahtevajte vzorce!

Odvetnik

1790

I. U. Dr. Pavel Valjavec

otvori svojo pisarno v Postojni v Garzarollijevi hiši, tik okrajne sodnije.

Pozor!

Vile, stanovanjske hiše, stavbne parcele

v mestu kot v okolici se pod jako ugodnimi pogoji prodajo.

Posredovalnica za nakup in prodajo:

3936

Valentin Accetto, Trnovski pristan št. 14.

Resljeva cesta. Resljeva cesta.

Sejem za posodo.

Svojim cenjenim odjemalcem naznanjam, da bom prodajal na trgu za posodo

od 6.—16. maja porcelansko kuhinjsko posodo iz Karlovič var in drugo luksurično blago.

Za obilen obisk se prilporeča

1704

K. U. S.

Dražbeni oklic.

Dne 20. maja 1914 dopoldne ob 10. uri se vrši pri c. kr. okrajnem sodišču Pliberk, (Koroško)

dražba posestva Preglhof.

Zemljišče obsega pašnikov 2 ha, 48 a, 25 m², vrtov 2 ha, 63 a, 20 m², travnikov 31 ha, 45 a, 14 m², gozdov 124 ha, 96 a, 47 m², njiv 24 ha, 25 a, 52 m². — Posestvo je sodno cenjeno na 155.848 K 84 v, najmanjši ponudek znaša 103.899 K 22 v. — Natančnejša pojasnila daje Vinko Jamnik, veleposesnik, pošta Meža ob Dravi.

1623

Spretnega akvizicijskega uradnika

s prve vrste referencami išče za trajno ob stalni plači in proviziji prve vrste

: življenjska zavarovalnica. :

Poslovanje v Ljubljani, pozneje po Kranjskem.

Natančne ponudbe pod „Akquisitionsbeamter 243“ na anonimo ekspedicijsko Klenreih v Gradcu.

1804

MEIN

Uvoz kave.

110 podružnic. — 200 zalog.

1792

Podružnica: LJUBLJANA,

Šelenburgova ulica 7.

Pošiljanje po pošti na vse kraje cesarstva od 5 kg naprej franko.

Vzorce od žgane in surove kave zastoj in franko.

200 zalog.

KOSE! Kdor hoče imeti **K O S O** **KOSE!** 1914

s katero se ni potreba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem kosi z lahkoto vsake vrste trave cel dan, naj se obrne na trdko:

J. Krašovic v Žalcu

katera je prevzela edino zastopstvo svetovnoznanih kos znamko »poljedelsko orodje«, katere zastopstvo je imela dosedaj trdko A. GEIS v Žalcu.

Pri naročilu 10 komadov se doda 1 komad brezplačno. Za dobro kakovost kos se jamči.

Kose! Cenik na zahtevo brezplačno! **Kose!**

Štampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe, graver in izdelovatelj kavičkovih štampilij

Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Ceniki franko. Ceniki franko.

Za vkuhanje sadja in povrtnin
: se priznane najboljše in najcenejše steklenice :

REFORM

trdko dr. med. Bareš in mag. Ph. K. Till.

Ceniki se dobijo na zahtevo poštne prosto pri glavni zalogi za jugoslovanske dežele

Lovro Petovar, Ivanjkovci, Stajersko.

Naznanilo.

Dovoljujem si slav. občinstvu kakor tudi gospodom stavbnikom naznanjati, da imam **veliko zalogo doma** 1221

izgotovljenih štedilnikov.

Delo je prav solidno izgotovljeno. Priporočam se tudi za vsa druga v mojo stroko spadajoča dela kakor vrtno, stopniščne, balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila, katera se točno in ceno izvršujejo. Cene zmerno. Cene zmerno.

RUDOLF GEYER, ključarski mojster

Cesta na Rud. železnico števil. 10, Ljubljana.

Najboljši češki nakupni vir. **Ceno posteljno perje!**

1 kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prvi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje is postonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolg, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 13 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3-50, 4 K; Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir., 13 K, 14 K, 17 K, 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir., 4 K, 50, 5 K, 20, 5 K, 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir., 12 K, 80, 14 K, 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za nengajajoče ne vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

Potniki v Severno in Južno Ameriko se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Voznja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Stajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Stroji za betonske votle kvadre, stroji za cement. strešno opeko.

Forme za stopnice, cevi, zidne kamene, strešno opeko, votle kvadre, plošče, podboje itd.

Drobitni stroji. — Mešalni stroji.

Stiskalnice za umetno kamenje in plošče vseh vrst.

Tvornica strojev

Dr. Gaspary & Co., Markranstädt, Nemčija.

Razkazilni prostori s ca. 50 stroji v obratu.

Obisk se želi. Katalog št. 24 zastoj.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

— USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI —

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA v Ljubljani, Prešernova ul. št. 7

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priporočila

klobuke, slamnike

cilindre, čepice itd.

najnovejše fasone po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Popravila in preoblete : točno in ceno. : Popravila in preoblete : točno in ceno. :

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporočila

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporočila se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškimi, francoskimi in tuzemskim škrljem z asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporočila svoje bogate zalogo raznovrstnih pušk in samokresov lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi umetlani ogenj o najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnice.

Brez dovoljenja knezoškotskega ordinarijata izdal Tinček Hudaklin.

„Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.“

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Hotel na deželi! Hotel na deželi!

Odšla se takoj v najem stari, dobroznani, ob državni cesti stoječi hotel pri „Črnem Orlu“ na Vrhniki.

Na razpolago so lepi gostilniški prostori, kavarna, vrt s kegljiščem in sobe za tuje. Po vseh prostorih je napeljana acetilenska razsvetljava. Na drugi strani ceste je lep hlev in poleg ledenice, napolnjena z ledom.

Pri hotelu je tudi avtomobilna postaja, ter se lahko z malimi stroški priredi garaža. Hotel je zelo pripraven za letoviščarje.

Najemnik hotela upravlja k hotelu spadajočo mostno tehniko za javno tehtanje in uživa nje dohodke.

Reflektanti naj blagovolijo staviti svoja vprašanja in ponudbe na:

Jos. Lenarčič, Verd p. Vrhnika, (Kranjsko). 1802

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priljubljeni, lični in najboljše kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.

puškar

priporočila svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suških in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke treceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.

Cenovnik na zahtevo zastoj in poštne prosto.

PREMIERodina
svetovna
znamka.

Krasni katalog zastoj.

Zastopnika:

A. CERAR, Domžale,
Mat. ROZMAN, Stožice.**Car Kronsteine** rja

proti vremenom odporne apene

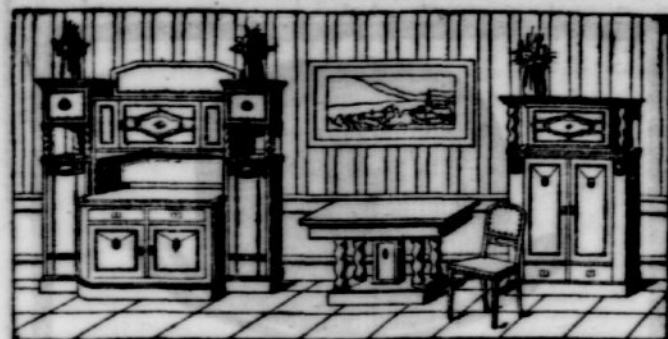
čadne barve

obštevno varovane

V 50 različicah od 24 h kilogram naprej.
Ze desetletja najbolj preizkušene,
prekašajo vse ponaredbe. Edini
primerni pleskalni material za že
pobarvana pročela.Emajlne fasadne barve, ki se ne od-
jo se umivati, krijejo z eno potezo, brez
grundiranja, emajlne trde, porabne
samo pomešane z mrzlo vodo. Raz-
kuževalne, nestrupene, porodne. Idealno
barvanje za notranje prostore, še ne
podbarvane fasade, lesene stavbe, ka-
kor kolnice, paviljone, plotove itd.
Dobivajo se v vseh niansah, stroškov
za štirjaki meter 5 vinarjev. Knjige
z vzorci in prospekti zastoj in poš-
tine prosto.

Carl Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstr. 120

Glavna zaloga za Ljubljano: Brata Eberl.

Ottoman tukaj, Ottoman tam,
povsod me iščejo, povsod ljubijo.**Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.**Popolna spalna soba,
orehov ali hrastov les
K 350.—.Jamči se za solidno delo.
Cene konkurenčne.

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13—18.

MARXOVE EMAILIn glazure za tla izborne
specialitete, ki se hitro
suše in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdki brata Eberl, Ljubljana.

Za moške in ženske.**Brez vbrizgavanja**v nekaj malo dneh celo najbolj
zanemarjene toke boleznj sečne
cevi ozdravi**Ursin-Tecton.**

1 škatlja s 100 kroglicami K 5—.

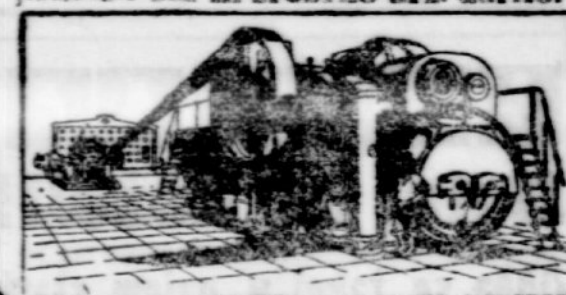
Za popolno ozdravljenje zado-
stujeta 2 škatli. Izdelovalec:
The Ursin Chemical Co., London.

Naroča se v glavni zalogi:

E. LEDERER, lekarnar,
BUDAPEŠTA IV., Museumring 21.**R. WOLF**

Delniška družba

Devin-Buckau. Podružnica: Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Dunaj 1913: zlata kolajna. Hemo-
tov 1913: zlata kolajna s posebnim
preizkušanjem in srebrno dr. darilo.**Lokomobili z nasičeno in preogreto paro.**

Originalna konstrukcija Wolf 10—800 k. s. 3249

Najizdatnejša poraba sile za vse obrti.

V celotni izdelanih nad 1 milijon k. s.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fondj okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. e. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Trgovina s specerijskim
blagom.Trgovina z moko in
deželniimi pridelki.

Na drobno in na debelo.

A. ŠARABON, Ljubljana.

Na drobno in na debelo.

Glavna zaloga rudninske vode.Apenta.
Fran Jožefova.
Friedrichschalska.
Herkules.
Hunyadi Janoševa.
Pöllna.
Rakozyjeva palma.Saratica.
Šternov.
Zaječiška (Seidschitzer).
Bilinska slatina.
Bonifacijev vrelec.
Contrexéville.
Emška Kränchen.Fachinška.
Francovovarski Natalijn
vrelec.
Giesshöbelska slatina.
Gleichenberški vrelec.
Guberska srebrenica.
Halška jedova voda.Karlovarski vrelec.
Kronforški Stef. vrelec.
Levico, (močna in lažja.)
Marijinovarski vrelec.
Preblavška slatina.
Radinski zdravilni vrelec.
Radinski Gixelin vrelec.Rogaška slatina.
Donati-vrelec.
Styria-vrelec.
Roncigno.
Salvator.
Selter (kraljevski).
Vita-vrelec.Vichy.
Wildunški Helenin vrelec.
Darkavska jedova sol.
Karlovarska vrečeva
sol v kristalih ali v prašku.
Mattonijeva močvirska
sol.Velika pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.Zaloga špirita in vsakovrstnih
žganih pijač.**Mestna hranilnica ljubljanska**

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700,000.000.—
Vlog „ 43,500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in

stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopa proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 1/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.